ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว)

ปริญญา

อุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว — **สาขา**

อนุรักษวิทยา — **ภาควิชา**

เรื่อง องค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

Elements of Tourism and Tourism Impact Perception of Visitors, Thai-Samakki Subdistrict, Wang Nam Keaw District, Nakorn Ratchasima Province

นามผู้วิจัย นางสาววรินันทน์ โพธะ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(อาจารย์แสงสรรค์ ภูมิสถาน, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(อาจารย์นันทชัย พงศ์พัฒนานุรักษ์, Ph.D.)

รักษาราชการแทน หัวหน้าภาควิชา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เขียว, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

องค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

Elements of Tourism and Tourism Impact Perception of Visitors, Thai-Samakki Subdistrict, Wang Nam Keaw District, Nakorn Ratchasima Province

โดย

นางสาวรวินันทน์ โพธะ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว)
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รวินันทน์ โพธะ 2557: องค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (อุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว) สาขาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว ภาควิชาอนุรักษวิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์แสงสรรค์ ภูมิสถาน, Ph.D. 139 หน้า

องค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้นักจัดการพื้นที่สามารถกำหนดแนวทางในการวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและจัดการผลกระทบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง โดยตั้งอยู่ในพื้นที่มรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ โดยการสำรวจภาคสนาม และใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้มาเยือน จำนวน 915 ตัวอย่าง ในส่วนการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี ผลการศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบการท่องเที่ยว 4 องค์ประกอบ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการผู้มาเยือน และการบริหารจัดการ และส่วนการรับรู้ของผู้มาเยือน พบว่า ผู้มาเยือนมีการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านบวกที่เกิดขึ้นในระดับมาก โดยผลกระทบที่มีระดับการรับรู้มากที่สุด ได้แก่ การสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและภาครัฐ การสร้างโอกาสในการจ้างงาน สร้างอาชีพ และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ตามลำดับ ในส่วนผลกระทบทางด้านลบ ผู้มาเยือนมีการรับรู้ในระดับปานกลาง โดยผลกระทบด้านลบที่มีระดับการรับรู้มากที่สุด ได้แก่ การบุกรุกที่ดินเพื่อสร้างรีสอร์ท การสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และทัศนอุจาดจากแผ่นป้ายโฆษณาต่างๆ ตามลำดับ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางด้านลบ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน ฤดูกาลที่มาเยือนพื้นที่ และความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ในการจัดการผู้มาเยือน ผู้จัดการพื้นที่ควรใช้วิธีที่สร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของมรดกโลกให้แก่ผู้มาเยือนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมต่อไป

_____ _____ __ / __ / __

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Ravinan Phota 2014: Elements of Tourism and Tourism Impact Perception of Visitors, Thai-Samakki Subdistrict, Wang Nam Keaw District, Nakorn Ratchasima Province. Master of Science (Park, Recreation, and Tourism), Major Field: Park, Recreation, and Tourism, Department of Conservation. Thesis Advisor: Miss Sangsan Phumsathan, Ph.D. 139 pages.

Understanding elements of tourism and visitors' perceptions of tourism impacts in a tourism destination can underpin the proactive sustainable tourism management. The purposes of this study were to analyze the elements of tourism and examine tourism impact perceptions of visitors to Thai Samakki Subdistrict, one of the popular tourism destinations located in Dong Phayayen-Khao Yai world heritage site, and also determine factors affecting their perceptions. Field survey and questionnaire survey were conducted during August 2013 - March 2014. A total of 915 questionnaires were distributed to domestic visitors. The results found that there are four elements of tourism including tourist attraction, facilities, visitors and management. For impact perception, overall, visitors recognized positive impacts brought by tourism activities more than negative side. Visitors perceived positive impacts in high level. Increasing income and revenue of local people and government, improving employment opportunities and promoting visitors' conservation awareness were the most positive perceived impacts, respectively. On the other hand, visitors rated negative impacts in moderate level. The most negative perceived impacts were trespassing National Park areas to tourism area, such as resorts, changing natural landscape, and visual pollution from billboards, respectively. Results of ordinal regression analysis indicated that impact perceptions of visitors were significantly influenced by level of education, number of sites that visitors visited, season of travel, and awareness of world heritage. For management recommendation, government sector needs to raise awareness and appreciation of World Heritage site of visitors that can improve their behavior's to be more environmentally friendly respect to natural area.

_____ _____ __ / __ / __

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะแนวทางในการทำวิจัย ตลอดจนกำลังใจและความห่วงใยที่อาจารย์มอบให้ อาจารย์ ดร.นันทชัย พงศ์พัฒนานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่กรุณาชี้แนะแนวทางการทำวิจัยตลอดจนคำปรึกษาในทุกๆ ด้าน

ขอขอบพระคุณ นายเทวินทร์ มีทรัพย์ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทับลาน และเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเข้าพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ปีพ.ศ. 2556 ภายใต้แผนงานวิจัย “โครงการผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ: กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติทับลาน” ในการให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอบคุณ คุณสุพรรณิกา โกศล คุณตรีชฎา เลาแก้วหนู คุณสุภาวดี ดัดใจงาม และพี่ๆ น้องๆ สาขาวิชาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว ที่ร่วมเดินทางในการเก็บข้อมูลและให้ความช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์

และขอขอบคุณ คุณพ่อมนต์ชัย คุณแม่นิรมล คุณวรรณกวี คุณภากรณ์ โพธะ และคุณสันต์ภพ แซ่ม่า สำหรับกำลังใจที่มีให้เสมอมา ทำให้ผู้วิจัยมีความพยายามในการเรียนปริญญาโทและจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สมบูรณ์ และขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้วิจัยจนถึงวันนี้

รวินันทน์ โพธะ

มิถุนายน 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญ (1)
สารบัญตาราง (3)
สารบัญภาพ (5)
คำนำ 1
วัตถุประสงค์การวิจัย 3
การตรวจเอกสาร 5
อุปกรณ์และวิธีการ 38
อุปกรณ์ 38
วิธีการ 39
ผลและวิจารณ์ 46
สรุปและข้อเสนอแนะ 81
สรุป 81
ข้อเสนอแนะ 83
เอกสารและสิ่งอ้างอิง 86
ภาคผนวก 93
ภาคผนวก ก แบบสอบถามผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 94
ภาคผนวก ข การคำนวณความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม 101
ภาคผนวก ค แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 103
ภาคผนวก ง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 116
ภาคผนวก จ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหารในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 126
ภาคผนวก ฉ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านขายของที่ระลึกและของฝากอาหาร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 135
ภาคผนวก ช ภาพการเก็บข้อมูลภาคสนาม 137

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 139

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1	จำนวนประชากรและพื้นที่ในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	29
2	เจ้าของกิจการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมตำบลไทยสามัคคี	54
3	ข้อมูลทั่วไปด้านสังคมประชากรของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี	59
4	ประสบการณ์ในการมาเยือนของผู้มาเยือน	61
5	รูปแบบการเดินทางของผู้มาเยือน	62
6	รูปแบบการพักแรมของผู้มาเยือน	63
7	การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน	64
8	แรงจูงใจในการมาเยือนตำบลไทยสามัคคีของผู้มาเยือน	65
9	รูปแบบการประกอบกิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยวของผู้มาเยือน	66
10	ความพึงพอใจโดยรวมและการมาเยือน	68
11	ประเภทของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี	69
12	การรู้จักพื้นที่มรดกโลกของผู้มาเยือน	72
13	ความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลกของผู้มาเยือน	73
14	การรับรู้ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน	76
15	การรับรู้ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน	77
16	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี	78

ตารางผนวกที่

ข1	การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบวัดความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลก	102
ค1	แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	104
ง1	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	117

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่ **หน้า**

จ1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหารในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 127

ฉ1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านขายของที่ระลึกและของฝากอาหาร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 136

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ประเภทของผู้มาเยือนตามประเภทจิตวิทยา	14
2	แผนที่ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	28
3	กรอบแนวคิดศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยว	35
4	กรอบแนวคิดในการศึกษาการรับรู้และปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี	36
5	จุดเก็บข้อมูลในตำบลไทยสามัคคี	42

ภาพผนวกที่

ค1	แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	114
ค2	แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	115
ง1	แผนที่สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	124
ง2	สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	125
จ1	แผนที่สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหารในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	134
ช1	การเก็บข้อมูลภาคสนาม	138

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

Elements of Tourism and Tourism Impact Perception of Visitors, Thai-Samakki Subdistrict, Wang Nam Keaw District, Nakorn Ratchasima Province

คำนำ

ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางธรรมชาติและเชิงเกษตร เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศหนาวเย็นในช่วงฤดูหนาว และได้รับการประชาสัมพันธ์ว่าเป็นแหล่งโอโซนสูงเป็นอันดับที่ 7 ของโลก ได้รับการขนานนามว่าเป็น "สวิตเซอร์แลนด์แดนอีสาน" ส่งผลให้มีผู้มาเยือนเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นจำนวนมาก จากการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ทางด้านการท่องเที่ยวดังกล่าว ส่งผลให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น บ้านพักตากอากาศ รีสอร์ท ลานกางเต็นท์ รวมถึงร้านอาหารซึ่งกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มาเยือน ทั้งนี้ยังรวมถึงการทำเกษตรกรรม ปลูกผัก ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ทำสวนผลไม้ เพื่อสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตาม ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว ยังเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในด้านการเป็นพื้นที่คุ้มครอง เนื่องจากตำบลไทยสามัคคีมีพื้นที่ถึงร้อยละ 80 ที่ซ้อนทับกับอุทยานแห่งชาติทับลาน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2549ก) และเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่มรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีบทบาทสำคัญต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแหล่งสงวนระบบนิเวศตามธรรมชาติอันหลากหลาย เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ป่านานาชนิด และยังเป็นแหล่งกักเก็บน้ำและเป็นต้นน้ำ ลำธาร (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2549ข) ดังนั้นการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลไทยสามัคคีจึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างเข้มข้น เพื่อให้การจัดการพื้นที่มรดกโลกโดยภาพรวมสามารถดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการเป็นพื้นที่มรดกโลกได้ต่อไป

ในช่วงปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา ทางจังหวัดนครราชสีมาได้กำหนดจุดยุทธศาสตร์ที่จะพัฒนาอำเภอวังน้ำเขียวซึ่งครอบคลุมตำบลไทยสามัคคี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับชาติและนานาชาติ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ (องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี, 2556) ส่งผลให้การท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคีได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การสร้าง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาชีพ การจ้างงานในพื้นที่อย่างมากมาย แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว ก็นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงในทางลบด้วยเช่นกัน ทั้งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและพื้นที่ธรรมชาติ เกิดการสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เช่น การกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมต่อคนในท้องถิ่น รายได้และอาชีพขึ้นอยู่กับฤดูกาลท่องเที่ยว เป็นต้น และผลกระทบต่อสังคม-วัฒนธรรม เช่น การหายไปของอาชีพดั้งเดิมของคนในท้องถิ่น การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เป็นต้น (แสงสรรค์, 2556) โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2553 ได้มีข่าวการบุกรุกรีสอร์ทตามสื่อต่างๆ ซึ่งเป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวประการหนึ่ง

ในการจัดการพื้นที่ต้องมีการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ เพื่อหาแนวทางจัดการที่เหมาะสม สิ่งแรกที่นักจัดการพื้นที่จำเป็นต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่ ทั้งองค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านการบริหารจัดการและตลาดการท่องเที่ยว และด้านผู้มาเยือน ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งในส่วนนี้จะทำให้การวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ การรับรู้ผลกระทบของผู้มาเยือนเป็นสิ่งสำคัญต่อคุณภาพของประสบการณ์นันทนาการเช่นกัน ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้ในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้มาเยือนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังนำมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของความสามารถในการยอมรับให้เกิดผลกระทบและการพึงพอใจต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนา (Floyd *et al*., 1997; Deng *et al*., 2003) ซึ่งการรับรู้ของบุคคลขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ผู้มาเยือนเข้าร่วม ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและความตระหนัก เป็นต้น (Hammitt and Cole, 1998; Priskin, 2003; Leujak and Ormond, 2007) ดังนั้น ในการจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลที่จำเป็นในเบื้องต้นที่ผู้จัดการพื้นที่จำเป็นต้องทราบคือ ผู้มาเยือนมีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดกับทรัพยากร ความเสื่อมโทรมและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ ซึ่งการรับรู้ดังกล่าวส่งผลต่อคุณภาพของประสบการณ์นันทนาการของผู้มาเยือน รวมถึงการแสดงออกของพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Marion and Reid, 2007) การศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเสนอแนะแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติต่อไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา และการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

นิยามศัพท์

“ตำบลไทยสามัคคี” หมายถึง ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

“ผู้มาเยือน” หมายถึง ผู้ที่เดินทางมาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

“ระดับการศึกษา” หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้มาเยือน

“ภูมิลำเนา” หมายถึง ถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

“ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่” หมายถึง จำนวนครั้งที่ผู้มาเยือนเคยมาเยือนและประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

“จำนวนกิจกรรมที่ได้ประกอบจริงในพื้นที่” หมายถึง จำนวนรวมของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ผู้มาเยือนเลือกประกอบจริงในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

“จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน” หมายถึง จำนวนรวมของแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้มาเยือนเลือกมาเยือนจริงในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

“ฤดูกาลในการมาเยือนพื้นที่” หมายถึง ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่ผู้มาเยือนมาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

“จำนวนวันในการมาเยือนพื้นที่” หมายถึง จำนวนรวมของวันที่ผู้มาเยือนเลือกมาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

“การรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน” หมายถึง ระดับความรู้สึก สัมผัสของผู้มาเยือนจากการเข้ามาในพื้นที่ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ

“ความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก” หมายถึง ระดับความเข้าใจและการให้ความสำคัญรวมถึงคุณค่าของมรดกโลกของผู้มาเยือนจากการเข้ามาในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

“องค์ประกอบการท่องเที่ยว” หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆ ของการท่องเที่ยวที่มีแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผู้มาเยือน และการบริหารจัดการ ที่รวมกันเป็นองค์ประกอบการท่องเที่ยว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การตรวจเอกสาร

การศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมแนวคิดทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

องค์ประกอบการท่องเที่ยว

องค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO, 1970) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า “การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ไม่มากกว่า 1 ปี ติดต่อกัน) เดินทางด้วยความสมัครใจเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อธุระและวัตถุประสงค์ใดๆก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้” การจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการพื้นที่ ผู้ที่ทำหน้าที่ในการจัดการการท่องเที่ยวจำเป็นต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบการท่องเที่ยว ที่จะสามารถนำไปกำหนดแนวทางการจัดการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจากการตรวจเอกสารสามารถแบ่งองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผู้มาเยือน และการบริหารจัดการ ที่รวมกันเป็นองค์ประกอบการท่องเที่ยว (WTO, 1970; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545; ฉันทัช, 2552)

แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดหมายปลายทางแห่งการเดินทางของผู้มาเยือน ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวที่จะดึงดูดใจให้ผู้มาเยือนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสถานที่แห่งนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของแหล่งท่องเที่ยวว่า หมายถึง “สถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะเด่นสามารถดึงดูดความสนใจของผู้มาเยือนให้เดินทางเข้าไปเยี่ยมชม” และสามารถแบ่งประเภทตามลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวได้ 3 ประเภท ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถานและโบราณวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545; ฉันทัช, 2552)

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเล ป่าไม้ ชายหาด ฯลฯ ที่มีความสวยงามและแปลกตาตามสภาพภูมิศาสตร์และธรณีวิทยา อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงบนพื้นโลกที่เกิดขึ้นในระยะเวลา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ยาวนาน เช่น การโก่งตัวหรือการยุบตัวของเปลือกโลก การปะทุของภูเขาไฟ การกระทำของกระแสน้ำและคลื่นบริเวณชายฝั่ง การพังทลายของดินและหิน การเปลี่ยนทิศทางไหลของแม่น้ำลำธาร เป็นต้น รวมถึงบริเวณที่มนุษย์เข้าไปปรับปรุงเพิ่มเติมจากสภาพธรรมชาติในบางส่วน แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ เป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่ต้องสูญเสียต้นทุนในการผลิต แต่ทั้งสองอย่างต่างก็มีต้นทุนในการรักษาเหมือนกัน

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณสถานและโบราณวัตถุ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามการใช้ประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีตและได้สร้างเสริมในปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา เป็นสิ่งที่แสดงถึงอารยธรรมความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ 1) โบราณสถาน หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งโดยอายุหรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้าง หรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นประโยชน์ในทางศิลปะประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี ทั้งนี้ให้รวมถึงสถานที่ที่เป็นแหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์และอุทยานประวัติศาสตร์ด้วย และ 2) โบราณวัตถุ หมายถึง ถึง สังหาริมทรัพยที่เปนของโบราณ ไมวาจะเปนสิ่งประดิษฐหรือเปนสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือที่เปนสวนหนึ่งสวนใดของโบราณสถาน ซากมนุษยหรือซากสัตว ซึ่งโดยอายุหรือโดยลักษณะแหงการประดิษฐหรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของสังหาริมทรัพยนั้น เปนประโยชนในทางศิลปประวัติศาสตรหรือโบราณคดี (ราชกิจจานุเบกษา, 2535)

3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมแต่ละกลุ่มชนที่มีความแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยปกติสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้รัฐบาลเป็นผู้จัดหาและพัฒนาเพื่อบริการประชาชนในพื้นที่ และในขณะเดียวกันก็เอื้อประโยชน์แก่นักท่องเที่ยว ในการอำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ให้เกิดความสะดวกสบายและความประทับใจ ทำให้อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนานวันขึ้น หรือกลับมาเยือนซ้ำในอนาคต โดยสามารถ แยกประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกได้ ดังนี้ (ฉันทัช, 2552; บุญเลิศ, 2548)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า สาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า ถนน เป็นต้น และสาธารณูปการ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น โดยภาครัฐเป็นผู้ลงทุนในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นให้ได้รับความสะดวกสบาย และส่งผลประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวอีกด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญมี 8 ประเภทดังนี้

1.1 การสื่อสาร เป็นการให้บริการด้านการสื่อสารแก่ประชาชน เพื่อทำให้การติดต่อกับบุคคลต่างๆ ตามตั้งการทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศได้อย่างรวดเร็วและเพียงพอ เช่น บริการโทรศัพท์ โทรสาร จดหมาย ไปรษณีย์ สัญญาณโทรศัพท์มือถือ สัญญาณอินเตอร์เน็ต เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการด้านการสื่อสารส่งข่าวไปยังญาติมิตรได้

1.2 ระบบน้ำ เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีให้บริการน้ำอุปโภคและบริโภคแก่ประชาชน โดยต้องมีบริการน้ำที่มีความสะอาดและเพียงพอ นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการระบบน้ำในการปฏิบัติกิจประจำวัน รวมทั้งต้องมีระบบบำบัดน้ำเพื่อนำมาใช้ใหม่

1.3 ระบบไฟฟ้าและพลังงาน เป็นการให้บริการด้านกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชนเพื่อใช้ในการให้แสงสว่างได้อย่างเพียงพอและใช้การได้ดี ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้บริการ หรือในกรณีที่ต้องการใช้ไฟฟ้าในปริมาณมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการด้านระบบไฟฟ้าในการประกอบกิจกรรมด้วยเช่นกัน จึงต้องมีการลงทุนผลิตไฟฟ้าอย่างเพียงพอ รวมถึงการกำหนดเวลาเปิดปิดไฟฟ้าเพื่อการประหยัดไฟฟ้าและวางแผนคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับปริมาณการใช้ไฟฟ้า และจัดหาไว้ให้เพียงพอต่อความต้องการที่อาจจะเกิดขึ้นจากการขยายตัวของการท่องเที่ยวในอนาคตด้วย

1.4 การสุขาภิบาล เป็นการให้บริการดูแลสุขาภิบาลแก่ประชาชนให้มีความสะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ เช่น การกำจัดน้ำเสีย การกำจัดสิ่งขับถ่ายจากร่างกาย การกำจัดขยะ เป็นต้น นับว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว เพราะเรื่องการกำจัดสิ่งโสโครกสกปรกเหล่านี้จำเป็นต้องทำอย่างถูกสุขลักษณะ อีกทั้งต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี

1.5 ระบบการขนส่ง ถนนเป็นเส้นทางสัญจรไปมาของประชาชน อีกทั้งเป็นเส้นทางของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงระบบขนส่งสาธารณะ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ใช้ในการเดินทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว การจัดทำป้ายเส้นทางต่างๆควรทำให้ชัดเจนและง่ายต่อความเข้าใจ นอกจากนี้ควรมีเครือข่ายการเชื่อมโยงระบบการขนส่งต่างๆ เช่น สถานีขนส่งทางรถยนต์ ท่าเรือ และท่าอากาศยานเพื่อให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.6 การสาธารณสุข เป็นการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน อาจเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจใช้บริการด้านสาธารณสุขในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว เช่น โรงพยาบาล คลินิก ศูนย์อนามัย เป็นต้น ซึ่งสถานพยาบาลเหล่านี้ต้องมีแพทย์และพยาบาลไว้รักษาให้ทันท่วงที โดยประเด็นที่ต้องคำนึงถึงคือการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

1.7 สวนสาธารณะ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถใช้ร่วมกันได้ แม้ว่าความต้องการของบุคคลทั้งสองกลุ่มอาจจะไม่เหมือนกัน ผู้วางแผนควรสร้างสวนสาธารณะขึ้นให้สามารถรับใช้บุคคลทั้งสองกลุ่ม โดยนำความต้องการของทั้งสองกลุ่มมารวมกันและผสมให้กลมกลืน ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวมาก

1.8 การศึกษาและฝึกอบรม เป็นการให้บริการความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถที่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการสร้างงานให้แก่ประชาชนและพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย จึงต้องมีสถาบันการศึกษาที่จะให้ความรู้และฝึกอบรมทักษะให้แก่บุคลากรที่อยู่ในธุรกิจท่องเที่ยว

2. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มุ่งให้ความปลอดภัยทางร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินแก่ประชาชนและเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากความปลอดภัยเป็นสิ่งพึงปรารถนาตามธรรมชาติของมนุษย์ และเป็นเหตุผลสำคัญในการตัดสินใจไปเยือนแหล่งท่องเที่ยว หากมีข่าวเกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยเกิดขึ้น นักท่องเที่ยวอาจจะเปลี่ยนแผนการเดินทางหรือยกเลิกการเดินทางได้ ดังนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเช่นกัน ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทความปลอดภัยมี 3 ด้านคือ

2.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในลักษณะทั่วไป เป็นการคุ้มครองรักษาความปลอดภัยและบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนของตนเองรวมถึงนักท่องเที่ยวด้วย ซึ่งการดำเนินงานด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ควรอยู่ในลักษณะของการป้องกันมากกว่าการปราบปราม ซึ่งอาจใช้มาตรการต่างๆ เช่น การออกกฎหมายป้องกันความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว การให้ความช่วยเหลือเมื่อนักท่องเที่ยวได้รับอันตราย เป็นต้น

2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยจากการใช้บริการท่องเที่ยว เป็นการคุ้มครองดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวจากการใช้บริการท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุหรือถูกหลอกหลอกลวงจากผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว เช่น บริการด้านการขนส่ง บริการด้านที่พัก แรม บริการด้านแหล่งท่องเที่ยว บริการด้านสินค้าที่ระลึก บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยอื่นๆ เช่น ความปลอดภัยด้านการแลกเปลี่ยนเงินตรา การให้ข่าวสารข้อมูลด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากพืชและสัตว์ในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากภัยธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

3. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรม

ที่พักแรม (accommodation) หมายถึง การบริการที่พักเพื่อคนเดินทางที่ต้องการพักค้างซึ่งอาจมีบริการอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการด้วย ที่พักแรมมีบทบาทโดยตรงในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางที่ห่างไกลและจำเป็นต้องค้างพักแรมเพื่อพักผ่อนในระหว่างการเดินทาง นอกจากจะช่วยอำนวยความสะดวกด้านที่พักและบริการอาหาร นักท่องเที่ยวสามารถใช้เวลาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้นานขึ้นด้วย ดังนั้น จึงได้เกิดการสร้างที่พักแรมหลายประเภทเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคซึ่งมีความหลากหลาย สามารถแบ่งประเภทที่พักแรมที่สำคัญได้ดังนี้ (ฉันทัช, 2552; กุลวดี, 2553)

3.1 โรงแรม (hotel) เป็นสถานที่สำหรับนักเดินทาง หรือนักท่องเที่ยวที่มาพัก และมีบริการหลายรูปแบบแก่ผู้มาพัก ขึ้นอยู่กับระดับของการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ให้คำจำกัดความว่า “โรงแรม หมายถึง สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน” ทั้งนี้ไม่รวมถึง

1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยสวนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ทั้งนี้โดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น

3) สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ราชกิจจานุเบกษา, 2547) โดยสามารถจำแนกประเภทตามความเป็นเจ้าของและการจัดการ ได้แก่ โรงแรมอิสระ (independent hotel) โรงแรมระบบแฟรนไชส์ (franchise hotel) โรงแรมระบบทำสัญญารวมจัดการ (management contract hotel) และโรงแรมระบบเครือข่าย (chain hotel)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกจากนี้ยังมีการจำแนกตามระดับหรือเกรด โดยแสดงระดับดวยจำนวนดาว (star) ซึ่งประกอบดวย 5 ระดับ คือตั้งแต่ระดับ 1 ดาว จนถึงระดับ 5 ดาว

3.2 โมเต็ล (motel) เปนที่พักแรมขนาดเล็กประมาณ 50 หอง มีทำเลที่ตั้งอยูใกลถนนหลวงสายหลักระหวางเมือง และมีบริการที่จอดรถฟรีแกแขกผูมาพัก แตมักไมมีบริการอาหารและเครื่องดื่ม เปนบริการที่พักแบบประหยัดสำหรับนักเดินทางหรือนักทองเที่ยว

3.3 เกสตเฮาสหรือเพ็นชั่นหรือบอร์ดดิ้งเฮาท์ (guesthouses/pension/boarding house) เปนที่พักที่เจาของบานแบงหองใหนักทองเที่ยวเขาพัก จัดเปนที่พักขนาดเล็ก ราคาถูก บริการจะมีเพียงห่องพักเล็กๆ และหองน้ำรวม เหมาะกับนักทองเที่ยวที่ออกทองเที่ยวในเวลากลางวัน และเพียงตองการที่พักหลับนอนในเวลากลางคืนเทานั้น ปจจุบันเกสตเฮาสไดรับการพัฒนามากขึ้น โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกในหองพักเพิ่มขึ้นรวมทั้งมีบริการอาหารเครื่องดื่ม

3.4 บ้านพักในบ้าน หรือบ้านพักในฟาร์ม (home stay/farm stay) เป็นที่พักแรมซึ่งเจ้าของบ้านหรือเจ้าของฟาร์มในหมู่บ้านจัดสร้างขึ้น หรือดัดแปลงเป็นห้องพักแรมโดยเก็บค่าเช่าตามปกติมักให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องเรียนรู้วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของชาวบ้านและคนในท้องถิ่นนั้นๆ ทำให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าของบ้าน อาจมีการบริการด้านอาหาร และบริการนำเที่ยวในละแวกใกล้เคียงหรือท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเรียนรู้ชีวิตประจำวันของชาวบ้าน เช่น การเกษตรกรรม เป็นต้น

3.5 รีสอรทคอนโดมิเนียมหรือคอนโดเทลหรือห้องชุด (resort condominiums/ condotels/apartment) เปนที่พักแรมอาคารชุดแบบมีห้องนอนและห้องครัวอยู่รวมกัน เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวมาที่เป็นครอบครัว สามารถทำอาหารและรับประทานอาหารในที่พักได้ ซึ่งประหยัดและเสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าเข้าพักในโรงแรม ปจจุบันที่พักในรูปแบบนี้นิยมสรางในแหลงทองเที่ยว

3.6 ที่พักสำหรับเยาวชน (hostel, dormitory, youth hostels) เป็นที่พักแรมสำหรับเยาวชน สำหรับนักเรียน นักศึกษา มีราคาถูก ภายใตการควบคุมของสมาคมที่พักเยาวชนนานาชาติ (Youth Hostel Association) ที่พักสำหรับเยาวชนจะให่บริการที่พักแบบธรรมดาโดยจัดใหมีเตียง 2 ชั้นจำนวนมากรวมกันอยูในหองนอนขนาดใหญ มีหองน้ำที่ใชรวมกันโดยแยกเพศชาย-หญิง มีการใชพื้นที่สวนกลางรวมกัน เชน หองพักผอน หองอาหาร ห่องครัว เปนตน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.7 เรือนพักตากอากาศ (resort) เป็นที่พักแรมที่มีลักษณะเป็นเรือนพัก หรืออาคารพักหลายห้อง สร้างเรียงรายในสภาพแวดล้อมธรรมชาติใกล้แหล่งท่องเที่ยว ภายในบริเวณจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้มาพักใช้บริการร่วมกัน เช่น ห้องอาหาร สระว่ายน้ำ สนามกีฬา เป็นต้น

3.8 สถานที่พักแรมกลางแจ้ง (camp grounds and caravan/recreational vehicle parks) เปนที่พักแรมที่จัดใหสำหรับนักทองเที่ยวที่ประหยัดและชอบธรรมชาติ เพื่อตอบสนองความต่องการที่พักแรมจำนวนมากในฤดูกาลทองเที่ยว นักทองเที่ยวมักเดินทางเปนครอบครัวโดยรถยนต หรือรถตู่ เพื่อนันทนาการ (recreational vehicle) และเขาจอดรถเพื่อพักแรมในสถานที่พักกลางแจงที่มักเปนลานกวาง มีการจัดบริเวณพื้นที่ไว้สำหรับเช่าที่ตั้งกระโจมพักแรมหรือเช่าที่จอดรถ โดยจะมีบริการด้านสุขาภิบาล เช่น ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ น้ำดื่ม ท่อระบายน้ำ ถังขยะ เป็นต้น บางแห่งมีบริการร้านอาหาร ร้านค้า และสถานีบริการน้ำมันด้วย อาจแบงออกไดเปน 3 กลุมคือ กลุมพักแรมโดยการกางเตนท (tent) กลุมพักแรมในรถพวงรถยนตที่มีที่นอนขางใน (trailer) และกลุมพักแรมในรถตูเพื่อนันทนาการ

3.9 บังกะโลหรือกระท่อมหรือเรือนทัศนาจร (bungalow/cottage/tourist-house) เป็นที่พักแรมแบบบ้านพักเป็นหลังๆ ขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นชั้นเดียว ให้นักท่องเที่ยวใช้พักแรมโดยเก็บค่าเช่า มักตั้งอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นให้ แต่ผู้มาเยือนต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เอง อัตราค่าเช่าอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

4. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหาร

การบริการด้านอาหารเป็นการให้บริการสำหรับคนเดินทาง ผู้มาเยือนหรือประชาชนทั่วไป โดยจัดเตรียมที่นั่งใหผูบริโภคสามารถรับประทานอาหารภายในสถานที่ที่ใหบริการ หรืออาจให้บริการบรรจุอาหารเพื่อใหผูบริโภคสามารถนำไปรับประทานที่อื่นได้ ซึ่งโดยทั่วไปนักเดินทางทองเที่ยวมักจะรับประทานอาหารอยางนอยวันละ 3 มื้อ ดังนั้น การบริการด้านอาหารจึงมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว และนอกจากนี้ภัตตาคารและรานอาหารก็ได้กลายเปนสิ่งจูงใจสำคัญสวนหนึ่งที่ทำใหมีการเดินทางทองเที่ยวเพื่อไปรับประทานอาหารที่ถูกปากและถูกใจดวย โดยกระทรวงพาณิชย์แบ่งประเภทร้านอาหารออกเป็น 4 ประเภท โดยจำแนกตามการออกแบบตกแต่งเป็นหลัก (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2552) ได้แก่

4.1 ร้านอาหารระดับหรู (fine dining) เป็นร้านที่มีการออกแบบตกแต่งอย่างประณีต สวยงาม ใช้วัสดุและอุปกรณ์ราคาแพง จัดอาหารอย่างหรู มีการบริการระดับ 5 ดาว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining) เป็นร้านที่มีการออกแบบตกแต่งแบบพอเหมาะสมควร เน้นบรรยากาศแบบสบายๆ เป็นกันเอง ราคาอาหารระดับปานกลาง พนักงานบริการแบบเป็นกันเอง ไม่มีพิธีรีตอง

4.3 ร้านอาหารทั่วไป (fast dining) เป็นร้านที่มีการออกแบบตกแต่งแบบเรียบง่าย สะดวก รวดเร็ว มีความทันสมัย เน้นบริการอาหารจานด่วน มีรายการอาหารจำกัดและสามารถหมุนเวียนลูกค้าได้ในปริมาณมาก

4.4 ร้านริมบาทวิถี (kiosk) เป็นร้านที่มีการออกแบบตกแต่งแบบง่ายๆ เน้นอาหารจานเดียว สามารถปรุงได้ง่ายและรวดเร็ว โดยเป็นธุรกิจขนาดย่อมที่มีเจ้าของร้านเป็นพ่อครัวเอง

นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งประเภทร้านอาหารตามลักษณะของความพิเศษหรือความจำเพาะของอาหาร คือ ร้านจำหน่ายอาหารไทยทั่วไป ร้านอาหารประจำชาติ ร้านอาหารทะเล ร้านอาหารที่เป็นผลิตภัณฑ์จากนม ร้านขายอาหารปิ้งย่าง ร้านขายไอศกรีม ร้านขายน้ำผลไม้ ร้านขายแซนด์วิช แฮมเบอร์เกอร์ ฮอทดอก ร้านอาหารมังสวิรัติ ร้านกาแฟ และเครื่องดื่มไร้แอลกอฮอล์ ซึ่งอาจมีเค้ก คุกกี้ ร้านจำหน่ายสุราและเครื่องแกล้ม (ฉันทัช, 2552)

5. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านขายของที่ระลึกและของฝาก

การซื้อสินคาและของที่ระลึกเปนองคประกอบสำคัญของการเดินทางทองเที่ยวในปจจุบัน นอกจากจะซื้อไปเป็นของที่ระลึกของฝากแล้ว นักท่องเที่ยวยังต้องการที่จะใช้สินค้าอุปโภคบริโภคระหว่างการเดินทางอีกด้วย จึงถือว่าการซื้อของเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการซื้อสินค้าที่ระลึก ซึ่งนักท่องเที่ยวซื้อกลับไปยังภูมิลำเนา อาจจะมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน เป็นที่ระลึก หรือเป็นของฝากก็ได้ สินค้าที่ระลึกถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่อยู่ควบคู่เป็นเอกลักษณ์กับแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆเสมอ นอกจากนักท่องเที่ยวจะนำความประทับใจในความสวยงามของสถานที่นั้นแล้ว สิ่งที่ย้ำเตือนความทรงจำได้อย่างดีคือ สินค้าที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว สามารถแบ่งประเภทของการนำสินค้าไปใช้ (ฉันทัช, 2552) ดังนี้

5.1 ของที่ระลึกประเภทของบริโภค เป็นรูปแบบของที่ระลึกในลักษณะของอาหาร ซึ่งนอกจากจะเป็นสิ่งยังชีพแล้ว ยังถูกนำมาใช้เป็นของที่มอบให้แก่กันในรูปของของขวัญ ของฝาก ของที่ระลึกอีกด้วย เช่น เค้ก ผลไม้ ขนม ของหวาน เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5.2 ของที่ระลึกประเภทประโยชน์ใช้สอย เป็นรูปแบบของที่ระลึกในลักษณะของเครื่องมือที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ รวมถึงเครื่องใช้ไม้สอยที่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้านต่างๆ ด้วย

5.3 ของที่ระลึกประเภทประโยชน์ตกแต่ง เป็นรูปแบบของที่ระลึกในลักษณะของเครื่องตกแต่งร่างกายหรือตกแต่งอาคารสถานที่ โดยใช้ประโยชน์เพื่อตอบสนองต่อจิตใจ เช่น เครื่องประดับประเภทสร้อย ต่างหู แหวน เป็นต้น และที่ใช้ตกแต่งอาคารสถานที่ เช่น เฟอร์นิเจอร์ กรอบรูป โคมไฟ เป็นต้น

5.4 ของที่ระลึกประเภทวัตถุทางศิลปะ เป็นรูปแบบของที่ระลึกที่ส่วนใหญ่สร้างสรรค์โดยศิลปินออกแบบสร้างขึ้น อาจด้วยวิธีการต่างๆจนเป็นงานศิลปะ ซึ่งศิลปวัตถุเหล่านี้เป็นการถ่ายทอดทางอารมณ์และความรู้สึก เช่น ภาพวาด รูปปั้น เป็นต้น

ผู้มาเยือน

World Tourism Organization: WTO (1968) ได้นิยามเกี่ยวกับผู้มาเยือนว่า “หมายถึงบุคคลที่เดินทางไปยังประเทศที่ตนมิได้พักอาศัยอยู่เป็นประจำด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่ไปประกอบอาชีพหรือหารายได้” ซึ่งผู้มาเยือนได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1) นักท่องเที่ยว (tourist) หมายถึง ผู้มาเยือนที่เดินทางจากที่พักอาศัยของตนอย่างน้อย 24 ชั่วโมง และได้พักแรมอย่างน้อย 1 คืน และ 2) นักทัศนาจร (excursionist/same-day visitor) หมายถึง ผู้มาเยือนที่ไม่ค้างคืนเดินทางมาเยือนชั่วคราวและอยู่ในประเทศน้อยกว่า 24 ชั่วโมง (World Tourism Organization : [UNWTO], 1995)

นอกจากนี้ Plog (1974) ได้ศึกษาและจำแนกผู้มาเยือน ซึ่งแบ่งประเภทตามหลักจิตวิทยาการท่องเที่ยวเป็นฐานในการจำแนกออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ (ภาพที่ 1)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

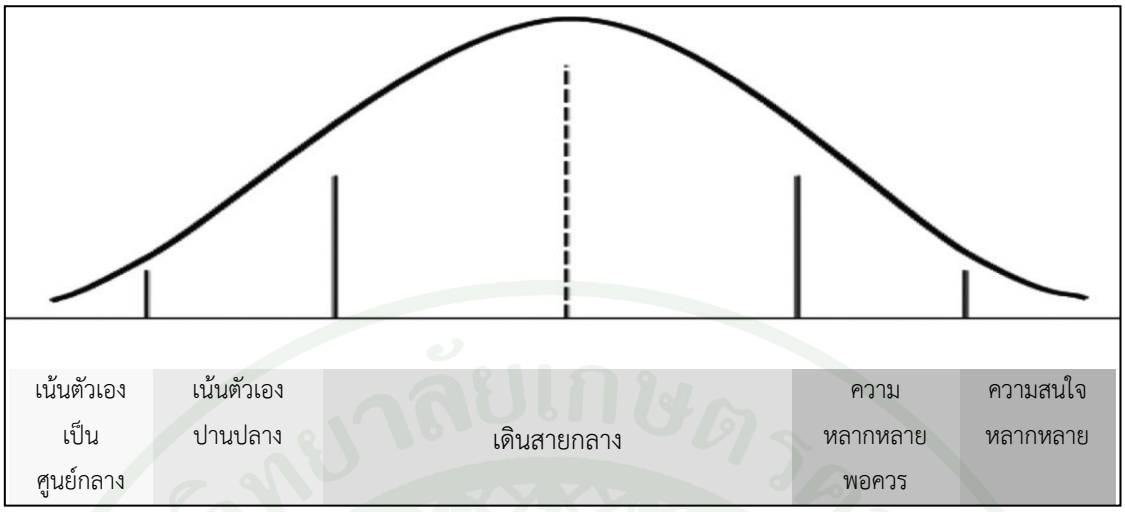

ภาพที่ 1 ประเภทของผู้มาเยือนตามประเภทจิตวิทยา

ที่มา : Plog (1974)

1. ผู้มาเยือนประเภทเน้นตัวเองเป็นศูนย์กลาง (psychocentric) หมายถึง ผู้มาเยือนที่คิดหรือสนใจแต่ปัญหาในชีวิตในตนเอง ชอบไปสถานที่ท่องเที่ยวที่รู้จักดี นิยมเดินทางเป็นกลุ่มเล็กๆ ไม่ต้องการทดลองสิ่งแปลกใหม่ ทั้งที่พัก อาหาร สิ่งบันเทิง และบุคคลใหม่ๆ รวมถึงไม่ต้องการพบสิ่งยุ่งยากและเหตุการณ์ผิดปกติ

2. ผู้มาเยือนประเภทเน้นตัวเองปานกลาง (near psychocentric) เป็นผู้มาเยือนที่อยู่กึ่งกลางระหว่างการเน้นตัวเองและเดินสายกลาง สนใจแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในขั้นเจริญเติบโต ที่กำลังดำเนินการพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว

3. ผู้มาเยือนประเภทเดินสายกลาง (mid centric) เป็นผู้มาเยือนที่ไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ไม่ชอบผจญภัย แต่ก็ไม่ปฏิเสธการทดลองสิ่งใหม่ๆ ตราบเท่าที่ไม่เสี่ยงอันตราย หรือผิดปกติเกินไป ผู้มาเยือนส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มนี้ และสนใจแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในขั้นเจริญเติบโตเต็มที่ ไม่สนใจแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในขั้นอิ่มตัว

4. ผู้มาเยือนที่ชอบความหลากหลายพอสมควร (near allocentric) เป็นผู้มาเยือนที่อยู่ระหว่างเดินสายกลาง และกลุ่มที่มีความสนใจหลากหลาย สนใจแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในขั้นเจริญเติบโตและมีความแปลกใหม่ในความคิดของตนเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ผู้มาเยือนที่มีความสนใจหลากหลาย (allocentric) สนใจกิจกรรมหลากหลาย เปิดเผยและมั่นใจตนเอง ชอบผจญภัย และเต็มใจออกไปเผชิญโลก เผชิญชีวิต ทดลองสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่รู้จัก สนใจแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในขั้นแนะนำ โดดเด่นและไม่พลุกพล่านและถือว่าเป็นกลุ่มนวัตกรรม (innovation) ของตลาดการท่องเที่ยว ผู้มาเยือนกลุ่มนี้ถ้ามีฐานะดีอาจชอบไปเที่ยวทวีปแอฟริกา และถ้ามีช่วงวันหยุดสั้นๆ อาจสนใจไปในที่ที่กลุ่ม psychocentric ชอบไปก็ได้ และเมื่อแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในขั้นเจริญเติบโต กลุ่ม allocentric ก็จะลดความสนใจลง

ผู้มาเยือนคือผู้ที่มาในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อมาชมบ้านเมือง ชมธรรมชาติ ชมศิลปวัฒนธรรม โดยมีสิ่งที่คาดหวังจะได้รับคือ ความพอใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การได้เห็นสิ่งแปลกใหม่ การต้อนรับที่ดี ความสะดวกสบาย การมาพักผ่อน และการได้รับความทรงจำที่น่าประทับใจ เป็นแหล่งรายได้หลักของธุรกิจท่องเที่ยว รวมถึงการอยู่รอดของธุรกิจท่องเที่ยวที่จะสามารถดึงดูดให้ผู้มาเยือนเลือกมาท่องเที่ยวควบคู่กับการรักษาผู้มาเยือนเก่าให้กลับมาอีก ซึ่งจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว การศึกษาให้เข้าใจตัวผู้มาเยือนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวางแผน (ฉันทัช, 2552; สุวีร์ณัสญ์, 2554)

การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การจัดให้บริการทางการท่องเที่ยวเป็นกระบวนการของการทำงานและการใช้ทรัพยากรทางท่องเที่ยว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้การตลาดการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดอุปทานและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ตอบสนองต่ออุปสงค์ หรือความต้องการของนักท่องเที่ยว ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้เติบโตอย่างรวดเร็วและมีบทบาทสำคัญต่อสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับโลก ดังนั้นในการกำกับดูแล พัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้แต่ละองค์กรจะมีบทบาทความรับผิดชอบที่แตกต่างกันตามลักษณะการดำเนินงานของแต่ละองค์กร ซึ่งทำหน้าที่โดยตรงและโดยอ้อม สามารถแบ่งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้ ดังนี้ (นิศา, 2550; โสภาวรรณ, 2554)

1. องค์กรภาครัฐ เป็นองค์หลักที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานต่างๆ ในระดับท้องถิ่น ระดับภาค และระดับประเทศ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์ วางนโยบาย ออกกฎหมายและข้อบังคับที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว นำเสนอสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่รัฐบาลต้องการส่งเสริมผ่านสื่อและช่องทางจำหน่าย และดำเนินกิจกรรมให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2. องค์กรภาคเอกชน มีการบริหารจัดการโดยการตอบสนองในเชิงธุรกิจสินค้าและบริการเพื่อรองรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มาเยือนในลักษณะต่างๆ นอกจากนี้ยังมีองค์กรภาคเอกชนที่รวมตัวกันเพื่อแก้ไข ปรับปรุง รวมถึงเพิ่มความแข็งแรงในการต่อรองกับภาครัฐด้วย ไม่ว่าจะเป็นชมรม สมาคม เช่น สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย สมาพันธ์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เป็นต้น

ผลกระทบทางการท่องเที่ยว

คำว่า ผลกระทบ หากเป็นการกล่าวถึงในเรื่องทั่วไป คำว่าผลกระทบจะเป็นคำกลางๆ ที่มีความหมายได้ทั้งทางบวกและทางลบ โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งขนาดและทิศทางจากสภาพเดิม ซึ่งมีขนาดและปริมาณที่สามารถวัดได้เป็นจำนวน ทั้งเป็นตัวเลข และเทียบเป็นตัวเลขได้ การเปลี่ยนแปลงนี้ต้องมีทิศทางในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางบวกและการเปลี่ยนแปลงทางลบ (เกษม, 2540) ผลกระทบทางการท่องเที่ยวสามารถอธิบายความหมายในภาพรวมได้ว่าเป็น “การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อันเป็นผลมาจากการท่องเที่ยว หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง” ผลกระทบดังกล่าวสามารถเป็นได้ทั้งทางบวก (เป็นประโยชน์) และทางลบ (ก่อให้เกิดโทษ) ซึ่งการมองให้เป็นบวกหรือลบนั้น ขึ้นอยู่กับผู้มองแต่ละคนว่ามีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอย่างไร ซึ่งผลกระทบดังกล่าว สามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มหลักๆ ได้ดังนี้ (แสงสรรค์, 2556)

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวนี้มีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ในพื้นที่ที่มีการดำเนินการการท่องเที่ยวอย่างเข้มข้นและมีผู้มาเยือนให้ความสนใจเข้าทำการท่องเที่ยวและเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นั้นก็เกิดผลกระทบมากเช่นกัน ซึ่งผลกระทบดังกล่าว มีทั้งด้านบวกและด้านลบ

เมื่อผู้มาเยือนมาในพื้นที่ที่พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการกระตุ้นจิตสำนึกของผู้มาเยือนให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้มาเยือนให้เป็นพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ ความรักและหวงแหน ความตระหนักในคุณค่าของสถานที่ท่องเที่ยว เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้คงอยู่ เกิดโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว (กรมการฝึกหัดครู, 2533; แสงสรรค์, 2556) รวมถึงกระตุ้นให้เกิดการรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นและเหมาะสมต่อคุณภาพชีวิตทำให้ผู้มาเยือนและชาวท้องถิ่นเจ้าของสถานที่ท่องเที่ยวหันมาสนใจรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมของตนเองให้ดีขึ้น (กรมการฝึกหัดครู, 2533) และเกิดการปรับปรุงแก้ไข มาตรการ ระเบียบตลอดจนกฎหมายต่างๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาว (แสงสรรค์, 2556)

แต่อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบนิเวศในพื้นที่ (ecological impact) เช่นกัน ทั้งในด้านผลกระทบต่อพืชพรรณ เช่น การเดินย่ำหรือขับรถทับลงบนกล้าไม้ การเก็บหรือหักเด็ดกิ่งไม้ การตัดต้นไม้เพื่อปรับพื้นที่เพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น ด้านผลกระทบต่อสัตว์ป่า จากการรบกวนจากมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การบุกรุกเข้าไปในแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า เป็นต้น ด้านผลกระทบต่อน้ำ ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ทางด้านกายภาพ คุณภาพและเคมี จากการปล่อยของเสีย ขยะ สิ่งปฏิกูลทั้งที่เป็นของแข็งหรือของเหลวลงสู่แหล่งน้ำต่างๆ ด้านผลกระทบต่อดิน เช่น กิจกรรมเดินป่า กิจกรรมขี่จักรยาน เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงต่อระบบนิเวศดังกล่าวส่งผลต่อการลดปริมาณของอินทรียวัตถุตามผิวดิน ทำให้ดินอัดตัวแน่น ความพรุนลดลงส่งผลต่อการแทรกซึมของน้ำและอากาศ เพิ่มการไหลบ่าของน้ำส่งผลต่อการเพิ่มการชะล้างพังทลายของดิน ซึ่งเป็นผลกระทบที่รุนแรงที่สุด (นภวรรณ, 2543) นอกจากนี้ยังเกิดการสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติ เพื่อเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว และการบุกรุกพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เป็นลักษณะการครอบครองและใช้พื้นที่ เช่น การจับจองบุกรุกที่ป่าสงวน ป่าชาย เลน ภูเขา เป็นต้น (นิศา, 2550; แสงสรรค์, 2556) รวมถึงการรบกวนพื้นที่ธรรมชาติอันเกิดจากการไม่จำกัดจำนวนผู้มาเยือนที่เข้าเยี่ยมชมธรรมชาติ เกิดความแออัดคับคั่งจากการเดินทางท่องเที่ยว ก่อให้เกิดปัญหาต่อคุณภาพอากาศและก่อให้เกิดเสียง (นิศา, 2550; แสงสรรค์, 2556)

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ทางเศรษฐศาสตร์การท่องเที่ยวถูกมองว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งในระดับชาติ และระดับภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา การท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์หลักในการสร้างรายได้เข้าประเทศ ปริมาณของผู้มาเยือนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศมากเพียงใดย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งทางตรง และทางอ้อมที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เจริญเติบโต ส่งผลให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการเพื่อรองรับหรือตอบสนองความต้องการของผู้มาเยือน ซึ่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจมีทั้งทางบวกและทางลบเช่นกัน (ศรัญยา, 2546; แสงสรรค์, 2556)

การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้ดีขึ้น โดยการดึงดูดผู้มาเยือนชาวต่างประเทศให้เข้ามาใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศในประเทศ ซึ่งจะเป็นการช่วยแก้การเสียดุลการเงินระหว่างประเทศ เกิดการกระจายรายได้ต่อเศรษฐกิจท้องถิ่น กระตุ้นให้เกิดการลงทุนในการผลิตสาขาต่างๆ เพื่อผลิตสินค้าและบริการ เพื่อรองรับและตอบสนองความต้องการของผู้มาเยือน เช่น ธุรกิจสถานที่พักแรม การขนส่ง การนำเที่ยว อาหารและเครื่องดื่ม และการผลิตสินค้าประเภทต่างๆ ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ในลักษณะทวีคูณ (multiplier effect) กล่าวคือ จะไปกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการบริการในด้านอื่นๆ อันเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจส่วนรวม (ดนัย, 2549; ศรัญยา, 2546) ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ส่งเสริมการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รวมถึงการลงทุนในธุรกิจบริการอื่นๆ ทำให้มูลค่าสินทรัพย์เพิ่มขึ้น

นอกจากการท่องเที่ยวจะเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างเศรษฐกิจให้ดีขึ้นแล้ว การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านลบต่อระบบเศรษฐกิจด้วยเช่นกัน ด้วยลักษณะความเป็นฤดูกาลของผู้มาเยือน ทำให้เกิดปัญหาการว่างงานและความไม่คุ้มค่าในการลงทุน เนื่องจากรายได้และอาชีพขึ้นอยู่กับฤดูกาลท่องเที่ยว (แสงสรรค์, 2556) รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อการท่องเที่ยว และภาวะเงินเฟ้อจากราคาสินค้าและบริการ ราคาที่ดิน ที่พักอาศัยสูงขึ้น ส่งผลทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้นเนื่องจากมีผู้มาเยือนมาร่วมกินร่วมใช้ราคาสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ทำให้ค่าครองชีพในแหล่งท่องเที่ยวสูงขึ้น เนื่องด้วยราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นกว่าท้องถิ่นอื่น นอกจากนี้ยังเกิดค่าใช้จ่ายต่างๆ จากการนำเข้าสินค้า (อาหารและเครื่องดื่มบางประเภท) และแรงงานจากต่างประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มาเยือน ทำให้สูญเสียรายได้ออกนอกประเทศ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540; ศรัญยา, 2546; แสงสรรค์, 2556)

ผลกระทบต่อสังคม-วัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงถึงความเป็นชาติที่มีลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของตนเอง และเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ดึงดูดผู้มาเยือนให้ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ก่อให้เกิดสันติภาพแห่งมวลมนุษย์ ทั้งนี้ เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวทำให้ผู้คนมีโอกาสสังสรรค์ ได้แลกเปลี่ยนขนบธรรมเนียมประเพณีระหว่างกัน ต่างฝ่ายต่างถ่ายทอดและรับรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และนำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลับไปเผยแพร่ยังภูมิลำเนาของตน ทำให้เกิดการฟื้นฟูเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นและหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นต่างมีผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกันไป และมีเอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละท้องถิ่น เช่น การแกะสลักไม้ เครื่องจักสาน ผ้าทอลวดลายต่างๆ เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น ผลงานเหล่านี้เป็นที่นิยมในหมู่ผู้มาเยือนซึ่งซื้อไปเป็นของที่ระลึกหรือของฝาก และค่าใช้จ่ายจากของเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่สำคัญให้แต่ละท้องถิ่นฟื้นฟูและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของตนต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหาการอพยพของประชาชนเข้าเมืองหลวง เนื่องจากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดอาชีพใหม่และการจ้างงานเพิ่มขึ้นในท้องถิ่น ทำให้การย้ายถิ่นเพื่อไปประกอบอาชีพในถิ่นอื่นน้อยลงสามารถประกอบอาชีพรายย่อย หรือทำอุตสาหกรรมท้องถิ่นอยู่ในครอบครัว และมีโอกาสในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากขึ้น (ชยาภรณ์, 2539; ศรัญยา, 2546; แสงสรรค์, 2556)

แต่อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวสามารถก่อเกิดความขัดแย้งระหว่างผู้มาเยือนกับชุมชนท้องถิ่น จากความไม่เข้าใจถึงขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่นของผู้มาเยือน ซึ่งทำให้ปฏิบัติตนผิดกาลเทศะได้ เช่น การแต่งกายไม่สุภาพ การประพฤติปฏิบัติตามธรรมเนียมตะวันตก เป็นต้น ทำให้ชุมชนท้องถิ่นรู้เกิดความรู้สึกไม่พอใจ ไม่ยินดีต้อนรับและเกิดการต่อต้านในที่สุด (ดนัย, 2549) และในบางแห่งเกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนในท้องถิ่น จากการเลียนแบบผู้มาเยือน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและค่านิยมที่มีมาแต่ดั้งเดิม เช่น การเปลี่ยนเครื่องแต่งกายพื้นเมืองมาเป็นแบบสมัยใหม่ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่น (ดนัย, 2549; การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2540) รวมถึงการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมประเพณี จากการนำวัฒนธรรมประเพณีมาเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้มาเยือนเดินทางเข้ามาเยือนมักจะมุ่งเน้นด้านการค้า โดยละเลยถึงสาระที่สัมพันธ์กันกับชีวิตคนท้องถิ่นและคุณค่าที่แท้จริงที่มีต่อสังคมท้องถิ่น (นิศา, 2550)

ในการจัดการผลกระทบทางการท่องเที่ยวที่เกิดในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ นั้น ต้องจัดการให้เกิดผลในทางบวกหรือเกิดประโยชน์สูงสุด และในขณะเดียวกันต้องควบคุมผลกระทบในทางลบที่อาจเกิดขึ้นให้ปรากฏน้อยที่สุด เพื่อที่จะนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอนาคต

การรับรู้

ความหมายของการรับรู้

การรับรู้ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลผ่านกระบวนการแปลความหมายสิ่งเร้าหรือข้อมูลที่ตนได้รับ เป็นความรู้สึกจากการสัมผัสและตีความหมายออกมาโดยใช้ประสบการณ์หรือความรู้เดิมเป็นเครื่องช่วย (จำเนียร, 2529) การรับรู้เป็นการสัมผัสที่มีความหมาย (sensation) โดย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นการแปลหรือการตีความที่ได้รับออกมาเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายอันเป็นที่รู้จักและเข้าใจกัน ในการแปลหรือตีความหมายของการสัมผัสนั้น จำเป็นที่บุคคลจะต้องใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมหรือความเคยชินที่มีแต่หนหลัง หากคนเราไม่มีความรู้เดิม หรือลืมเรื่องนั้นๆ ไป ก็จะไม่มีการรับรู้สิ่งนั้นๆ จะมีก็เพียงแต่การสัมผัสกับสิ่งเร้าเท่านั้น (ลักขณา, 2530)

นอกจากนี้ บัณฑิต (2542) ได้กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับการรับรู้ว่า “หมายถึง กระบวนการแปลหรือตีความหมายผ่านประสาทสัมผัสของร่างกายไปสู่การรับรู้ที่สมอง และจะแสดงผลของการรับรู้ออกมาเป็นรูปแบบของพฤติกรรมในแต่ละบุคคล ดังนั้น การรับรู้จึงมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ”

โดยสรุปแล้วการรับรู้ คือ กระบวนการที่สมองตีความหรือการแปลความหมายจากการสัมผัสเป็นการตีความหมายให้กับสิ่งต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในการรับสัมผัสของร่างกายไปสู่การรับรู้ที่สมอง โดยใช้ประสบการณ์หรือความรู้เดิมเป็นเครื่องช่วยและจะแสดงผลของการรับรู้ออกมาเป็นรูปแบบของพฤติกรรมในแต่ละบุคคล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้

การรับรู้เป็นการอธิบายความรู้สึกหรือความหมายของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เนื่องจากเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม และหากพฤติกรรมที่เกิดจากการรับรู้ที่แตกต่างกันก็ย่อมส่งผลต่อสิ่งต่างๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้ การรับรู้ปรากฏการณ์แต่ละเรื่องหรือแต่ละสถานการณ์นั้น มีปัจจัยหลายประการเข้ามาเกี่ยวข้องและแต่ละปัจจัยเหล่านั้น จะมีผลต่อการรับรู้ที่ต่างกันออกไป เป็นผลให้การรับรู้ของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อต่อการรับรู้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ (สถิต 2529; รัชดา, 2540; วันชัย; 2544) ดังนี้

1. ลักษณะบุคคล เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการรับรู้ของแต่ละบุคคล เพราะในกระบวนการรับรู้จะมีการตีความหมายตามสิ่งที่แต่ละบุคคลได้รับรู้มา ซึ่งการตีความนี้ก็อาจตีความแตกต่างกัน ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน การที่บุคคลแต่ละบุคคลจะเลือกรับรู้ได้แตกต่างกันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้รับรู้นั้น ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้านคือ

1.1 ด้านกายภาพ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ต่างกันออกไป รวมถึงประสิทธิภาพของอวัยวะการรับสัมผัสต่างๆ มีผลทำให้การรับรู้และการแปลความหมายถูกต้องหรือไม่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 ด้านจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้เช่นกัน ปัจจัยที่สำคัญได้แก่ ความจำ ความพร้อม สติปัญญา ความสามารถในการสังเกตพิจารณา ทักษะ ความคาดหวัง ค่านิยม แรงจูงใจ ทัศนคติ และบุคลิกภาพ

2. ลักษณะของสิ่งเร้า หมายถึง สิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวบุคคล ที่เข้ามาเร้าอวัยวะรับสัมผัส ซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้ของบุคคล ช่วยให้เรารับรู้ได้ดีและถูกต้อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ทั้งสิ้น แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ 1) สิ่งเร้าภายนอก ได้แก่ วัตถุ คน หรือสถานการณ์ภายนอกรอบตัว และ 2) สิ่งเร้าภายใน ได้แก่ สิ่งที่กระตุ้นหรือเร้าภายในบุคคลให้เกิดพฤติกรรมการรับรู้ สิ่งเร้าที่มีลักษณะแตกต่างกันย่อมมีผลต่อการรับรู้หลายด้าน มีผลทำให้คนเราเกิดความสนใจรับรู้ หรือการรับรู้ของคนเราคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง

การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก

มรดกโลก (World Heritage) หมายถึง มรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ หมายถึง ส่วนใดส่วนหนึ่งของของวัฒนธรรมและของธรรมชาติที่มีคุณลักษณะพิเศษที่โดดเด่นอันมีคุณค่าในระดับสากลและมีความสำคัญต่อมนุษยชาติทั้งมวลในโลก โดยความเสื่อมโทรมหรือความสูญหายของสิ่งต่างๆเหล่านี้ เสมือนหนึ่งว่าเป็นความสูญเสียของมรดกของมนุษยชาติโดยรวม (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556)

จากนิยามที่ได้สรุปไว้ข้างต้น จะเห็นว่า มรดกโลกมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติถือเป็นมรดกโลกสำหรับมนุษยชาติ ควรจะต้องมีมาตรการเพื่อดูแลและคุ้มครองให้มรดกดังกล่าวคงอยู่ต่อไป โดยมีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ หรือเรียกสั้นๆ ว่า“อนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก” (The World Heritage Convention) ที่ส่งเสริมการระบุแหล่ง การปกป้องคุ้มครอง การอนุรักษ์ การนำเสนอและการสืบถอดแหล่งมรดกโลก ซึ่งอนุสัญญาดังกล่าวเป็นความตกลงระหว่างรัฐภาคี (states parties) ในการยอมรับและให้ความร่วมมือในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการคุ้มครองและอนุรักษ์แหล่ง มรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติทั้งที่มีอยู่ในประเทศตนและประเทศอื่น ให้ดำรงอยู่เป็นมรดกของมวลมนุษยชาติตลอดไป ซึ่งมีวัตถุประสงค์ สำคัญคือการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการคุ้มครองและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติให้ดำรงคุณค่าความโดดเด่นเป็นมรดกของมวลมนุษยชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตามวัตถุประสงค์แห่งอนุสัญญา “มรดกทางธรรมชาติ” มีความหมายครอบคลุมถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ (องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ, 2518)

1. สภาพธรรมชาติที่ประกอบด้วยลักษณะทางกายภาพทางชีวภาพหรือกลุ่มของสภาพธรรมชาติดังกล่าวซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นในระดับสากลในมิติทางสุนทรียศาสตร์

2. สภาพองค์ประกอบทางธรณีวิทยา หรือธรณีสันฐาน หรือบริเวณที่พิสูจน์ทราบอย่างชัดแจ้ง ว่าเป็นถิ่นที่อาศัยอยู่ของสายพันธุ์สัตว์และพืชที่กำลังได้รับการคุกคาม ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นในระดับสากลในมิติทางวิทยาศาสตร์ หรือการอนุรักษ์

3. สภาพธรรมชาติหรือบริเวณที่พิสูจน์ทราบอย่างชัดแจ้งว่ามีคุณค่าโดดเด่นในระดับสากลในมิติทางวิทยาศาสตร์ การอนุรักษ์ และความงดงามตามธรรมชาติ

แหล่งมรดกโลกจำเป็นต้องมีระบบจัดการ ซึ่งบางกรณีอยู่ในรูปของแผนแม่บทการจัดการ กรอบแนวคิดสำคัญในระบบการจัดการ คือ การแบ่งพื้นที่ การดูแลและจัดการมรดกโลกจะเป็นไปได้ดีมากยิ่งขึ้น หากมีการใช้กฎหมายกำหนดพื้นที่สองส่วน ได้แก่ เขตพื้นที่คุ้มครอง และเขตพื้นที่กันชน การกำหนดพื้นที่การจัดการภายในบริเวณของมรดกโลกนั้นๆ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพดี โดยทั่วไปแล้ว ในพื้นที่คุ้มครองจำเป็นต้องมีการคุ้มครองอย่างเข้มงวด โดยห้ามไม่ให้มีที่อยู่อาศัยของมนุษย์ และควบคุมการก่อสร้างอย่างเข้มงวด แผนแม่บทเพื่อการจัดการแหล่งมรดกโลก ควรประกอบด้วยการจัดการ 4 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ (กระทรวงวัฒนธรรม, มปป)

1. การจัดการทรัพยากร เนื่องจากมีการคุกคามมรดกในหลายๆด้าน ซึ่งผู้จัดการควรเตรียมตัวให้พร้อม เช่น การขยายพื้นที่เมือง การขโมยวัตถุทางศิลปะ สาเหตุและปัจจัยทางธรรมชาติ เช่น มด แมลง น้ำซึม ฯลฯ ผู้จัดการท้องที่จะต้องคาดการณ์ล่วงหน้า และมีการเสนอกลยุทธ์เพื่อเผชิญกับปัญหาทางธรรมชาติและปัญหาจากการกระทำของมนุษย์ การวิจัยและมีการเฝ้าติดตาม

2. การใช้ประโยชน์ของมนุษย์ (การเข้าถึงแหล่งมรดก การมีส่วนร่วม ความสามารถในการรับรอง) การได้ชื่อว่าเป็นแหล่งมรดกโลกทำให้มีการลงทุนเพิ่มขึ้น มีนักท่องเที่ยวมากขึ้น ด้วยเหตุเช่นนี้จึงจำเป็นต้องมีความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการท่องเที่ยว หากมีการบริหารที่ดี การใช้ประโยชน์จะต้องไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับ โดยนักท่องเที่ยวมีความพอใจมากที่สุดและมีผลกระทบทางลบน้อยที่สุดต่อชุมชนและทรัพยากร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. การเฝ้าระวังและประเมินสภาพองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงองค์กรอิสระและผู้รับผิดชอบแหล่งมรดกโลก ซึ่งเป็นผู้ร่วมพัฒนาหลักการ กฎระเบียบข้อปฏิบัติ และนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมสำหรับแหล่งมรดกโลกแต่ละแห่งมีหน้าที่ในการประเมินผลต่างๆ รวมรวบข้อมูล และแบ่งปันข้อมูลเพื่อการพัฒนาต่อไป ตัวอย่างเช่น ระบบการเฝ้าระวังอย่าง ระบุรายการเสียหายทั้งหมดและเฝ้าระวังดูแลการฟื้นฟูนั้นๆ จนกว่าจะแก้ไขแต่ละปัญหาได้ ในกรณีของแหล่งมรดกจำเป็นจะต้องได้รับการเฝ้าระวังและประเมินสภาพเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการมรดกโลกอย่างเป็นทางการทุกๆ 6 ปี หรือตามกำหนดที่ได้ระบุไว้โดยคณะกรรมการมรดกโลก

4. การบริหารจัดการ

4.1 ด้านการเงิน การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอเป็นสิ่งที่จำเป็นมากต่อการอนุรักษ์ การจัดการ และการพัฒนาแหล่งต่าง ๆ แหล่งเงินทุนต่าง ๆ ในที่นี้ อาจหมายรวมถึงงบประมาณจากรัฐบาล จากส่วนกลาง งบประมาณระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

4.2 ด้านการศึกษา การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งมรดกโลก ทั้งนักท่องเที่ยวผู้จัดการแหล่ง ประชาชนในพื้นที่ และนักการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงคุณค่าของแหล่งนั้นๆและให้แหล่งมรดกนั้น ๆ ได้มีการคุ้มครองที่ถูกต้องและเหมาะสม

4.3 ด้านการตลาด แหล่งมรดกโลกทุกพื้นที่ควรมีแผนการตลาด ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการจัดการและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ทรัพย์สินของแหล่งมรดกโลกครอบคลุมทั้งด้านวัตถุและด้านวัฒนธรรม รวมทั้งศาสนพิธี ศิลปะและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยการผนวกเอาสิ่งเหล่านี้เข้าไป ผู้มาเยือนชมจะได้สัมผัสกับความมั่นคงและความเข้าใจลึกซึ้งต่อสถานที่นั้น เมื่อร่างแผนการจัดการแล้วเสร็จและได้รับการเห็นชอบตามกฎหมาย เรื่องสำคัญต่อไปคือการดำเนินการตามแผน ซึ่งหนทางเดียวในการดำเนินงานบริหารด้านอนุรักษ์ในพื้นที่เมืองให้ประสบความสำเร็จ คือระบบการจัดการตนเอง ด้วยความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่น รัฐบาล นักวิชาการและธุรกิจในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ยูเนสโกได้ส่งเสริมให้มีการสนับสนุนการทำแผนเพื่อการจัดการและการพัฒนาพื้นที่และระบบนิเวศโดยรวม แผนเหล่านี้เป็นช่องทางที่จะก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีคุณประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ด้านการมีงานทำ ด้านส่งเสริมกิจกรรมอนุรักษ์ ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แผนเหล่านี้ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน อันจะทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในด้านจุดประสงค์และนโยบาย การดำเนินงานตามแผนสามารถดำเนินไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พร้อมกับงานของหน่วยงานอื่นๆ โดยไม่ขัดกัน ซึ่งเป็นการจัดการด้านการบริหารงานมรดกโลกพร้อมกับงานพัฒนาเศรษฐกิจ โดยแผนการจัดการนี้จะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนในพื้นที่นั้นต่อไป

ปัจจุบันได้มีการนำแผนจัดการดังกล่าวไปใช้ตามแหล่งมรดกโลกต่าง เช่น ปราสาทวัดภูที่แขวงจำปาศักดิ์ ประเทศลาว แผนจัดการนี้ประกอบด้วยรายละเอียดจากการรวบรวมข้อมูลทางภูมิศาสตร์ โบราณคดี เศรษฐกิจ และสังคมโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งทำให้แผนจัดการนี้เป็นเครื่องมือบริหารสำคัญที่สุดในภายภาคหน้าของมรดกโลกแห่งนี้

การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันพื้นที่มรดกโลกหลายแห่งมีการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งหลักการสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลกคือ หลักการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติของโลกมีค่อนข้างจำกัด ดังนั้น มนุษย์จำเป็นต้องใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาดป้องกันไม่ให้เกิดการสูญเสียหรือก่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด เพื่อให้การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนไม่เฉพาะประชาชนในยุคนี้ แต่รวมถึงลูกหลานในอนาคตด้วยเช่นกัน (ดรรชนี, 2553)

World Tourism Organization : [UNWTO] (1997) ได้ให้ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง “การท่องเที่ยวที่สนองตอบความต้องการของผู้มาเยือนและผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้สามารถรักษาความมั่นคงของระบบนิเวศ ตลอดจนวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต”

การจัดการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนนั้นมุ่งไปสู่เป้าหมายพื้นฐาน 3 ประการ คือด้านสิ่งแวดล้อม ด้านประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ โดยกระตุ้นให้มีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นและการกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรมในสังคม (The United Nations Environment Programme : UNEP, 1992; WTO, 1998) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความต่อเนื่อง (continuity) หมายถึง ความต่อเนื่องของทรัพยากรธรรมชาติ และความต่อเนื่องของวัฒนธรรมซึ่งจัดเป็นทรัพยากรหลักในการท่องเที่ยวและสามารถมอบประสบการณ์นันทนาการที่ดีให้แก่ผู้มาเยือน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. เป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (quality) หมายถึงการเน้นคุณภาพของสามส่วนหลัก คือ คุณภาพของสิ่งแวดล้อม คุณภาพของประสบการณ์นันทนาการที่ผู้มาเยือนได้รับ และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

3. เป็นการท่องเที่ยวที่มีความสมดุล (balance) หมายถึงความสมดุลระหว่างความต้องการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ความต้องการของชุมชนท้องถิ่นและขีดความสามารถของทรัพยากร

ระบบการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งมรดกโลก

The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : [UNESCO] (2010) ได้กำหนดหลักการ 9 ข้อในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่มรดกโลก เป็นหลักการสำหรับการจัดการทั้งมรดกโลกทางธรรมชาติและมรดกโลกทางวัฒนธรรมในการสงวนรักษาทรัพย์สินต้นทุนโดยการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ

1. สนับสนุนวัตถุประสงค์ของมรดกโลก การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมของผู้มาเยือนต้องเป็นการป้องกันและอนุรักษ์คุณค่าของมรดกโลก การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมถึงผลประโยชน์ที่จับต้องไม่ได้ของชุมชุนและภูมิภาคท้องถิ่นในรูปแบบที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์

2. ความร่วมมือของพันธมิตร มรดกโลกควรจะเป็นสถานที่ที่ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดให้ความร่วมมือผ่านการเป็นหุ้นส่วนที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการอนุรักษ์ ในขณะที่สามารถลดภัยคุกคามและกระทบจากการท่องเที่ยว

3. ให้ประชาชนเกิดความตระหนักในคุณค่าของพื้นที่มรดกโลก ดังนั้น การประชาสัมพันธ์และสื่อความหมายของมรดกโลกต้องมีประสิทธิภาพ ทำให้คนท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปเกิดความตระหนักและเข้าใจ อันจะนำไปสู่การสนับสนุน การป้องกัน การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

4. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงรุก ต้องมีการวางแผนและติดตามตรวจสอบการจัดการในพื้นที่ รวมถึงพิจารณาการรองรับได้ของพื้นที่ โดยปราศจากการทำลายหรือเป็นภัยคุกคามต่อคุณค่าของพื้นที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

5. ขีดความสามารถของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวางแผนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและกิจกรรมของผู้มาเยือนแหล่งมรดกโลกควรจะดำเนินการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นรวมทั้งชุมชนดั้งเดิมหรือชนพื้นเมือง ในขณะที่คำนึงถึงขีดความสามารถและความเต็มใจในการเข้ามาในพื้นที่ของผู้มาเยือน

6. สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวควรวางแผนอย่างระมัดระวังในการออกแบบ ที่ตั้ง เพื่อเพิ่มคุณภาพประสบการณ์ของผู้มาเยือน และต้องไม่ส่งผลกระทบต่อคุณค่ามรดกโลก สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคม

7. การจัดการการรองรับได้ของพื้นที่ ระบบการจัดการสำหรับมรดกโลกควรมีความสามารถในการรองรับของทรัพยากร เมื่อวางแผนโครงสร้างพื้นฐานของการท่องเที่ยวและจัดการกิจกรรมของผู้มาเยือน ต้องป้องกันและเคารพชุมชนท้องถิ่น

8. รายได้ส่วนหนึ่งจากการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรนำรายได้ในส่วนนี้ไปใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์และเป็นค่าใช้จ่ายในการปกป้องแหล่งมรดกโลก

9. สนับสนุนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวควรจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจและสังคมในลักษณะที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม รวมถึงกำหนดให้มีการเจรจากับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดโครงสร้างของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในด้านต่างๆ ทั้ง สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พื้นที่ศึกษา

ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการจัดตั้ง

ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา แต่เดิมเป็นหมู่บ้านไทยสามัคคี ในตำบลวังน้ำเขียว ซึ่งประกาศจัดตั้งเป็นหมู่บ้านไทยสามัคคี ในปี พ.ศ. 2520 จากนั้นแยกตัวออกจากตำบลวังน้ำเขียว เมื่อปี พ.ศ. 2536 และเป็นตำบลที่ 5 ของอำเภอวังน้ำเขียว ในครั้งแรกนั้นมีฐานะเป็นสภาตำบล ปกครองเพียง 9 หมู่บ้าน ต่อมาปี พ.ศ. 2540 ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และมีหมู่บ้านเพิ่มอีก 1 หมู่บ้าน รวมเป็น 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านไทยสามัคคี หมู่ที่ 2 บ้านสุขสมบูรณ์ หมู่ที่ 3 บ้านปฏิรูปที่ดิน หมู่ที่ 4 บ้านบุไทร หมู่ที่ 5 บ้านบุไผ่ หมู่ที่ 6 บ้านห้วยใหญ่ใต้ หมู่ที่ 7 บ้านไผ่งาม หมู่ที่ 8 บ้านพุทธชาด หมู่ที่ 9 บ้านคลองไทร และหมู่ที่ 10 บ้านคลองย่าโม ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 คณะกรรมการและประชาคมหมู่บ้านไทยสามัคคีได้เสนอไปทางอำเภอวังน้ำเขียว ให้พิจารณาแยกหมู่บ้านไทยสามัคคีออกเป็นสองหมู่บ้าน และได้อนุมัติการจัดตั้งหมู่บ้านไทยพัฒนาเป็นหมู่บ้านที่ 11 ของตำบลไทยสามัคคีตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา แยกตัวออกจากตำบลวังน้ำเขียว เมื่อปี พ.ศ. 2536 และเป็นตำบลที่ 5 ของอำเภอวังน้ำเขียว ในครั้งแรกนั้นมีฐานะเป็นสภาตำบล ปกครองเพียง 9 หมู่บ้าน ต่อมาปี พ.ศ. 2540 ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอวังน้ำเขียว หรือทางทิศตะวันตกของจังหวัดนครราชสีมา (ภาพที่ 2)

ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

ตำบลไทยสามัคคี อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอวังน้ำเขียว หรือทางทิศตะวันตกของจังหวัดนครราชสีมา มีเนื้อที่ประมาณ 62.065 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภออื่นๆ ของจังหวัดนครราชสีมา และปราจีนบุรี ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลอุดมทรัพย์ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดกับ	อุทยานแห่งชาติทับลาน ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลจระเข้หิน อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

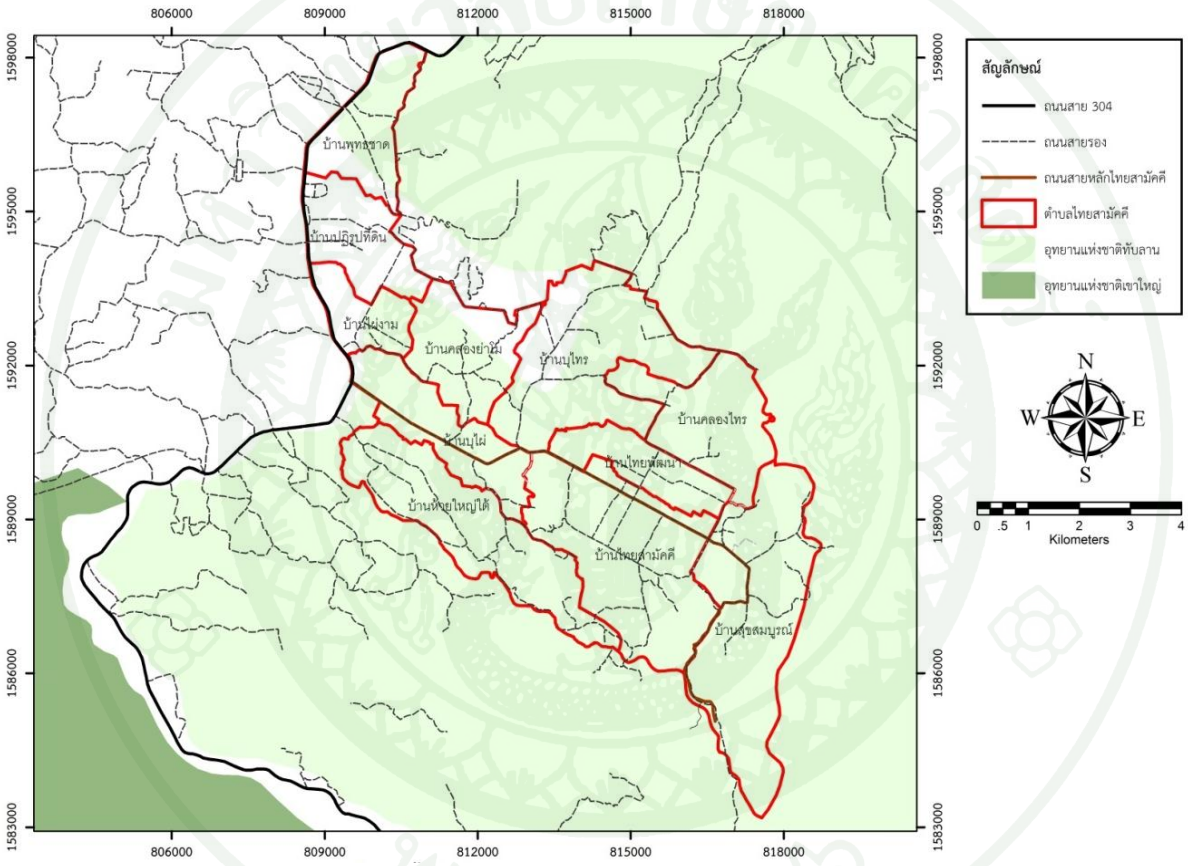

ภาพที่ 2 แผนที่ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : แสงสรรค์ และคณะ (2557)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประชากรและสภาพทางเศรษฐกิจ

จากข้อมูลทะเบียนราษฎร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว ตำบลไทยสามัคคีมีประชากรตามทะเบียนบ้านทั้งหมด 6,534 คน เป็นชาย 3,276 คน หญิง 3,258 คน จำนวน 3,022 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2556) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลไทยสามัคคี ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก มีการปลูกผลไม้ เช่น กระท้อน ลำไย มะม่วง ลองกอง ฯลฯ พืชผักสวนครัว เช่น แตงกวา พริกแดง มะเขือเทศ และสวนไม้ดอกไม้ประดับ เช่น เบญจมาศ ที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพอากาศที่เหมาะสม และเป็นพืชเศรษฐกิจของตำบลไทยสามัคคีด้วย

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและพื้นที่ในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)
		ชาย	หญิง	รวม		
1	ไทยสามัคคี	332	363	695	414	32,800
2	สุขสมบูรณ์	394	380	774	420	30,175
3	ปฏิรูปที่ดิน	264	249	513	331	14,270
4	บุไทร	478	451	929	330	17,360
5	บุไผ่	246	250	496	260	14,445
6	ห้วยใหญ่ใต้	190	195	385	226	12,530
7	ไผ่งาม	249	255	504	181	15,505
8	พุทธชาด	390	423	813	319	13,995
9	คลองไทร	253	200	453	193	24,865
10	คลองย่าโม	175	183	538	177	10,875
11	ไทยพัฒนา	305	309	614	170	10,055
	รวม	**3,276**	**3,258**	**6,534**	**3,022**	**196,875**

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี (2556)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สภาพภูมิประเทศ

ตำบลไทยสามัคคีตั้งอยู่บนพื้นที่ระหว่างที่ราบภาคกลางกับที่ราบสูง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย มีความสูงของพื้นที่จากระดับทะเลปานกลางระหว่าง 400 – 700 เมตร โดยทั่วไปมีสภาพพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนลึก รวมทั้งบริเวณภูเขาและหุบเขา (เขาสลัดได เขาช้างชะลูด) ประกอบด้วย พื้นที่ดินตะกอนน้ำพา ดินตะกอนน้ำพาท้องถิ่น และพื้นที่ลาดเชิงเขาหินต้นกำเนิดที่พบเป็นหินตะกอนในยุค Jurassic และยุค Triassic ได้แก่ หินชุดภูกระดึง ประกอบด้วย หินดินดานที่มีแร่ไมกา หินทรายแป้ง หินทรายที่มีแร่ไมกา และหินกรวดมนที่มีสีแดง สีน้ำตาลปนเทา และสีน้ำตาลคล้ำ หินชุดพระวิหาร ประกอบด้วย หินทรายที่มีแร่ควอตซ์สีขาวน้ำตาลและสีน้ำตาลปนเหลือง หินทรายแป้งมีสีน้ำตาลแกมม่วง

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของตำบลไทยสามัคคีอยู่ใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งลักษณะที่ตั้งของเทือกเขาสันกำแพง ฤดูกาลแบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนพฤศจิกายน ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม จากการรวบรวมสถิติภูมิอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา พบว่าสถานีตรวจอากาศในบริเวณใกล้เคียงคือ สถานีตรวจอากาศกบินทร์บุรีและอำเภอโชคชัย โดยในคาบ 30 ปี ระหว่างปี พ.ศ.2526-2555 โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กรมอุตุนิยมวิทยา, 2556)

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีอยู่ในช่วง 27.1-27.8 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 72.9-76.7 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปี 1,072.3 - 1,575.3 มิลลิเมตร ปริมาณการระเหยของน้ำตลอดปี เท่ากับ 1,676.8-1,715.9 มิลลิเมตร ทิศทางและความเร็วลมในบริเวณพื้นที่สถานีตรวจวัดอากาศกบินทร์บุรี ลมส่วนใหญ่พัดมาจากทิศตะวันตก ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงกันยายน จำนวน 8 เดือน โดยช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม มีลมพัดมาจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือโดยความเร็วลมเฉลี่ยมีค่าอยู่ระหว่าง 1.0-3.1 นอต สำหรับในบริเวณพื้นที่สถานีตรวจวัดอากาศอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ลมส่วนใหญ่เป็นลมพัดมาจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือและลมตะวันตก ในขณะที่ลมส่วนน้อยเป็นลมที่พัดมาจากทางตะวันตกเฉียงใต้ โดยความเร็วลมเฉลี่ยมีค่า 1.7 นอต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี

จากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยแก่การมาท่องเที่ยวและพักผ่อน ตำบลไทยสามัคคีจึงมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายเป็นที่นิยมของผู้มาเยือนมากมาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น ผาเก็บตะวัน ผาชมตะวัน อ่างเก็บน้ำห้วยกระบอก เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น วังน้ำเขียวฟาร์ม สวนลุงไกร สวนคุณเจี๊ยบ วิลเลจฟาร์ม แอนด์ ไวน์เนอรี่ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น สำนักสงฆ์วัดป่าเวฬุวัน วัดบุไทร เป็นต้น

ประเด็นปัญหาในปัจจุบัน

เนื่องจากปัจจุบันตำบลไทยสามัคคีมีพื้นที่ถึงร้อยละ 80 ที่ซ้อนทับกับอุทยานแห่งชาติทับลาน และเนื่องด้วยปัญหาทางอุทยานแห่งชาติทับลานมีแนวเขตอุทยานแห่งชาติไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาในด้านการทับซ้อนกับที่ทำกินของประชาชนและการบุกรุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามทางอุทยานแห่งชาติได้มีการอนุโลมการใช้พื้นที่ในบางส่วนตามนโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินทำกินในพื้นที่ และประชาชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาความยากจนและที่ดินทำกินไม่มีเอกสารสิทธิ์ ขาดแคลนที่ดินทำกิน เป็นผลมาจากการขยายตัวของจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีขนาดใหญ่มากขึ้น ในบางพื้นที่จึงเกิดปัญหาการบุกรุกพื้นทั้งจากคนในท้องถิ่น และจากนายทุนภายนอกดำเนินการสร้างรีสอร์ท รวมถึงปัญหาด้านความขัดแย้งในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ โดยเฉพาะเรื่องการเข้าไปใช้ประโยชน์ในการลักลอบเก็บหาของป่า เช่น การเก็บเห็ดโคน การล่าสัตว์ป่า ซึ่งเป็นสัตว์ขนาดเล็ก เช่น กระรอก นก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น ปัญหาการปนเปื้อนของแหล่งน้ำ ปัญหาด้านการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ชุมชนท้องถิ่นยังไม่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติทับลานเท่าที่ควร เป็นต้น(กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2549ก)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฐนิตา (2551) ศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านบุ ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกองค์ประกอบการท่องเที่ยวออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ สภาพทางกายภาพ ความดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และการเข้าถึงพื้นที่ และได้ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวตามองค์ประกอบการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านบุ ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ว่า ชุมชนบ้านบุมีองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลางถึงระดับสูง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัสตร์ (2554) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวองค์พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกองค์ประกอบการท่องเที่ยวออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการบริการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ด้านสถานที่ ด้านระยะทาง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความปลอดภัย ด้านร้านจำหน่ายอาหาร และด้านสถานที่จำหน่ายขายของที่ระลึก ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อองค์ประกอบการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวในภาพรวมในระดับมาก

ประภัสรา (2541) ศึกษาการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวมาในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ก่อนเดินทางมาประเทศไทยและหลังเดินทางมาประเทศไทยนักท่องเที่ยวมีการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ได้แก่ อายุ รายได้ ถิ่นที่อยู่อาศัย การได้รับข่าวสาร และความต้องการในการกลับมาเยือนโดยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมมาก จะมีความต้องการกลับมาเยือนน้อยกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อย

กมล (2548) ศึกษาการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อมในแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติ 9 ประเภท ได้แก่ น้ำตก ลำน้ำ ถ้ำ น้ำพุร้อน ธรณีสัณฐาน จุดชมวิว เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เกาะ และชายหาด/ชายทะเล และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับปานกลาง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมคือ ระยะเวลาของนักท่องเที่ยวที่ใช้ประกอบกิจกรรม ความคาดหวังต่อสภาพแวดล้อม การได้เรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ การได้พักผ่อนในบรรยากาศที่สงบ การได้ใช้พละกำลังในการประกอบกิจกรรม การได้ผจญภัย/เสี่ยงภัย และการได้เยือนแหล่งนันทนาการใหม่ที่ไม่เคยมาเยือน

ดาราพร (2545) ศึกษาการรับรู้ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ว่าเกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม คือ การพักค้าง การให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้ว่าเกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิลำเนา และความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิภารัตน์ (2547) ศึกษาการรับรู้สภาพแวดล้อมทางกายภาพของนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผลการศึกพบว่า นักท่องเที่ยวมีการรับรู้สภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นว่าอยู่ในสภาพที่เหมาะสมดี และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ได้แก่ เชื้อชาติ ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่

สุกัญญา (2554) ศึกษาการรับรู้สภาพแวดล้อมด้านความดังของเสียงของผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยวัดจากการรับรู้ความดังของเสียง ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนมีการรับรู้เสียงที่เป็นธรรมชาติและเสียงที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ในระดับปานกลาง และตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการรับรู้สภาพแวดล้อมด้านเสียง คือ ช่วงเวลาในการมาเยือน ประสบการณ์ด้านการได้พบเห็นสิ่งสวยงามตามธรรมชาติ ประสบการณ์ด้านการได้สัมผัสธรรมชาติอย่างใกล้ชิด ประสบการณ์ด้านการได้เรียนรู้ธรรมชาติ ประสบการณ์ด้านการได้หลีกหนีสภาพแวดล้อมที่แออัดวุ่นวาย ประสบการณ์ด้านการได้พบปะผู้คนใหม่ๆ ประสบการณ์ด้านการได้ผจญภัยและทดสอบความสามารถของตนเอง ประสบการณ์ด้านการประกอบกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลาย และประสบการณ์ด้านการการได้ไปเยือนแหล่งนันทนาการใหม่

Baysan (2001) ศึกษาการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยทำการเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวเยอรมัน นักท่องเที่ยวชาวรัสเซีย และนักท่องเที่ยวชาวตุรกี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ได้แก่ เชื้อชาติ ระดับการศึกษา และอาชีพ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวเยอรมันยังมีความตระหนักเกี่ยวกับความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่านักท่องเที่ยวชาวรัสเซีย และนักท่องเที่ยวชาวตุรกี

Spanou *et al*. (2012) ศึกษาการรับรู้ของผู้มาเยือนต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะโรดส์ ประเทศกรีซ ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนมีความตระหนักในกฎระเบียบที่ใช้ภายในแหล่งท่องเที่ยวและผู้มาเยือนได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แต่อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องให้เพิ่มการสื่อความหมายเพื่อเป็นการเพิ่มความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม

Petrosillo *et al*. (2007) ศึกษาการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางนันทนาการในพื้นที่คุ้มครองทางทะเล ประเทศอิตาลี รวมถึงความคิดเห็นต่อการจัดการกิจกรรม ความสำคัญขององค์ประกอบสิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการประกอบกิจกรรม ความตั้งใจในการกลับมาเยือนซ้ำ และความตระหนักต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้คือ เพศ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา และความตระหนักต่อพื้นที่คุ้มครองทางทะเล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Gorner and Cihar (2011) ศึกษาการรับรู้ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ใน 3 พื้นที่ได้แก่ อุทยานแห่งชาติซูมาวา ประเทศสาธารณรัฐเช็ก อุทยานแห่งชาติโคโคโนส ประเทศสาธารณรัฐเช็ก และ อุทยานแห่งชาติคาร์โคนอสกี้ ประเทศโปแลนด์ โดยทำการศึกษาการรับรู้ของผู้มาเยือนในฤดูกาลที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนในช่วงฤดูร้อนมีการรับรู้ผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อการท่องเที่ยวมากกว่าผู้มาเยือนในช่วงฤดูหนาว

Link and Schleupner (2011) ศึกษาการรับรู้การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ที่มีความโดดเด่นด้านภูมิทัศน์ในชายฝั่งตะวันตกของประเทศเยอรมัน ซึ่งในปัจจุบันประสบปัญหาการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ไปเป็นพื้นที่ทางการเกษตร ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนให้ความสำคัญและรับรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจมาเยือนพื้นที่ของผู้มาเยือน หากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ทำลายความสวยงามตามธรรมชาติ

Moyle *et al*. (2012) ศึกษาการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนบนเกาะบรูนีย์และเกาะแม็กเนติค ประเทศออสเตรเลีย ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนมีการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวก็ก่อให้เกิดผลกระทบทางบวกต่อชุมชนท้องถิ่นเช่นเดียวกัน

Phumsathan (2013) ศึกษาการให้คุณค่าสิ่งแวดล้อมและการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมของผู้มาเยือนในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยแบ่งกลุ่มผู้มาเยือนออกเป็น 3 กลุ่มจากกิจกรรมนันทนาการหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบกิจกรรมดูนก ผู้ประกอบกิจกรรมเดินป่า ผู้ประกอบกิจกรรมตั้งแคมป์พักแรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีระดับการให้คุณค่าสิ่งแวดล้อมในระดับสูง เมื่อวิเคราะห์แต่ละกิจกรรม ผู้ประกอบกิจกรรมดูนกมีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อมในระดับที่สูงกว่าผู้ที่ประกอบกิจกรรมเดินป่า และผู้ที่ประกอบกิจกรรมตั้งแคมป์พักแรม

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยว สามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา

2. ปัจจัยด้านนันทนาการ ได้แก่ ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่ จำนวนกิจกรรมที่ได้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกอบจริงในพื้นที่ จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน ฤดูกาลในมาเยือนพื้นที่ และจำนวนวันในการมาเยือนพื้นที่

3. ปัจจัยด้านความคิด ได้แก่ การให้คุณค่ารวมถึงความตระหนักต่อพื้นที่ธรรมชาติ

ปัจจัยดังกล่าวจะนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาการรับรู้และปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ต่อไป

กรอบแนวคิดและสมมุติฐาน

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาใน 2 ส่วนหลักคือ องค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาซึ่งอยู่ภายใต้พื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติใน 2 ส่วนหลัก ดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดองค์ประกอบหลักในการศึกษา 4 ส่วน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผู้มาเยือน และการบริหารจัดการ (ภาพที่ 3)

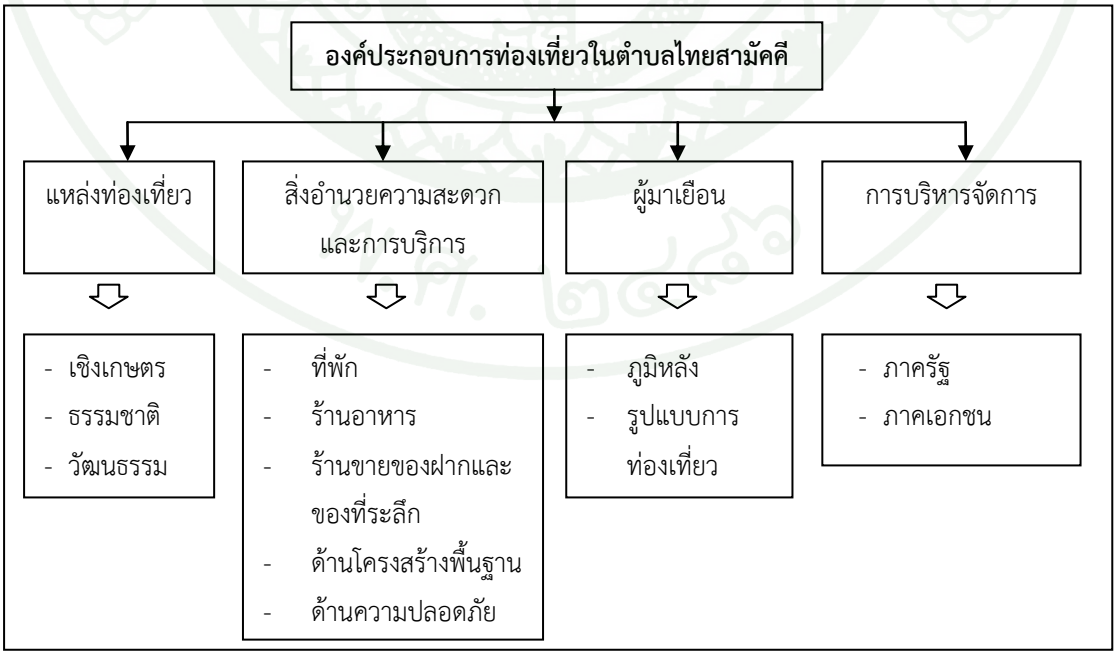

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ศึกษาการรับรู้และปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดและปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนไว้ทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่ จำนวนกิจกรรมที่ได้ประกอบจริงในพื้นที่ จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน ฤดูกาลที่มาเยือนพื้นที่ จำนวนวันในการมาเยือนพื้นที่ และความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก (ภาพที่ 4)

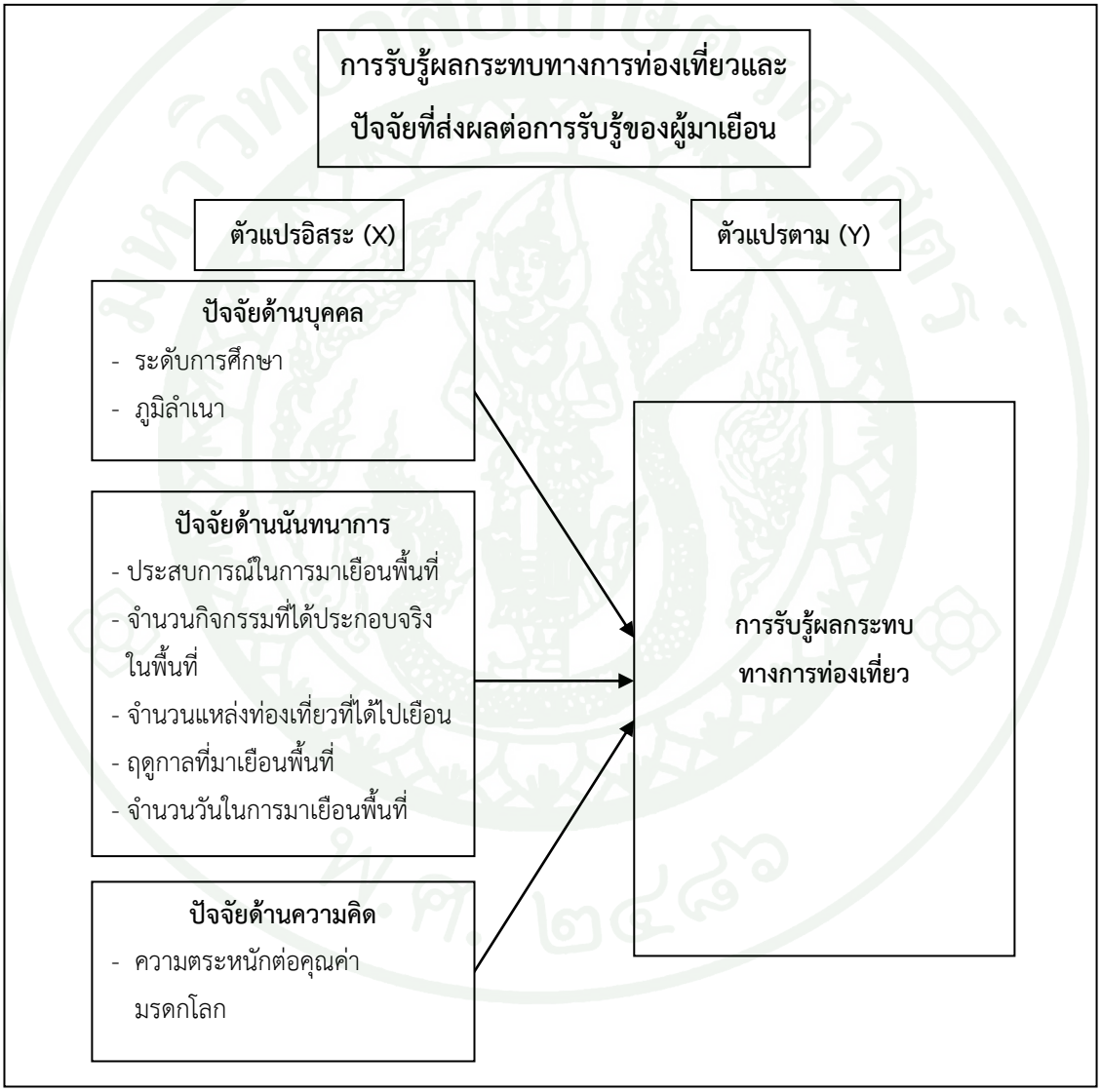

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการศึกษาการรับรู้และปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมุติฐาน คือ “ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่ จำนวนกิจกรรมที่ได้ประกอบจริงในพื้นที่ จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน ฤดูกาลที่มาเยือนพื้นที่ จำนวนวันในการมาเยือนพื้นที่ และความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยว”

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. การศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี

1.1 กล้องถ่ายภาพ

1.2 แผนที่

1.3 เครื่องรับสัญญาณระบบกำหนดตำแหน่งด้วยดาวเทียมบนโลก (GPS receiver) รุ่น Garmin 60CSx

1.4 ตารางบันทึกข้อมูล

2. การศึกษาการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี

อุปกรณ์หลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและปรับปรุงจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งลักษณะแบบสอบถามมีทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด โดยประกอบไปด้วยคำถามทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่ ประเภทกลุ่มและจำนวนบุคคลในการมาเยือน แรงจูงใจในการมาเยือน กิจกรรมที่ได้เข้าร่วมและแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือน ความพึงพอใจโดยรวมของผู้มาเยือน และความต้องการกลับมาเยือนตำบลไทยสามัคคีในอนาคต

2.2 ความตระหนักถึงคุณค่าของมรดกโลกของผู้มาเยือน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของพื้นที่มรดกโลก โดยมีระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ถึง 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

2.3 การรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงรูปแบบการเกิดผลกระทบทางการท่องเที่ยวทั้ง 3 ด้าน คือ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลกระทบต่อ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เศรษฐกิจ และผลกระทบต่อสังคม-วัฒนธรรม จำนวน 13 ข้อความ โดยแบ่งระดับการวัดการปรากฏของผลกระทบเป็น 6 ระดับคือ 1 (ไม่เกิดผลกระทบ) ถึง 6 (ผลกระทบมากที่สุด)

2.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้มาเยือน ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับผู้มาเยือน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และที่อยู่ปัจจุบัน

วิธีการ

1. การศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี

การศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี มีวิธีการ ดังนี้

1.1 รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐาน ฐานข้อมูล ข้อมูลทางสถิติ ข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐ เอกชน และองค์กรต่างๆ ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชอุทยานแห่งชาติทับลาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครราชสีมา ที่ว่าการอำเภอวังน้ำเขียว องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี โรงเรียนแก้หนี้แก้จนเครือข่ายมหาวิทยาลัยชีวิต

1.2 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องด้วยคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามและพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานและสภาพของพื้นที่ตำบลไทยสามัคคี

1.3 สำรวจภาคสนาม โดยทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในพื้นที่ตำบลไทยสามัคคี ช่วงเดือนสิงหาคม 2556–มีนาคม 2557 และจับพิกัดทางภูมิศาสตร์

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลทุติภูมิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากหน่วยงานของรัฐ เอกชน และองค์กรต่างๆ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง 4 ส่วน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผู้มาเยือน และการบริหารจัดการ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การศึกษาการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี

การศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี มีวิธีการ ดังนี้

2.1 รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ

โดยการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและข้อมูลทุติยภูมิ และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลัง รูปแบบการท่องเที่ยว การรับรู้และปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

2.2 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (pretest) กับผู้มาเยือนตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในตำบลไทยสามัคคีเพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) และความถูกต้องของเนื้อหา (content validity) ก่อนนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริงในพื้นที่ศึกษา จากนั้นทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยทำการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ของแบบวัดความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลก ซึ่งประกอบด้วยข้อความวัดถวามตระหนักและทัษนคติต่อมรดกโลกทั้งหมด 8 ข้อความ โดยเป็นข้อความเชิงบวก 5 ข้อความ และเป็นข้อความเชิงลบ 3 ข้อความ ซึ่งผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือที่ใช้มีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ โดยมาตรวัดความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลกของผู้มาเยือนได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าเท่ากับ 0.732 หมายถึงแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเพียงพอ (พวงรัตน์, 2543) ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข1

2.3 การกำหนดประชากร

ประชากรที่ทำการศึกษา คือ ผู้มาเยือนชาวไทยอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิงที่มาเยือนตำบลไทยสามัคคีในช่วงเดือนสิงหาคม 2556–มีนาคม 2557 โดยกำหนดให้หน่วยในการวัดเป็นปัจเจกบุคคล (individual)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.4 การกำหนดขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

2.4.1 การกำหนดขนาดตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากไม่สามารถหาจำนวนผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคีที่เป็นตัวเลขที่แท้จริงได้ การกำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อเก็บแบบสอบถามในพื้นที่ศึกษา จึงใช้สูตรของ Cochran (1953) ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยกำหนดระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ร้อยละ 5 ดังนี้

$$n = \frac{P\,(1 - P)\,Z^2}{d^2}$$

โดย n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

P = สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่ม (กำหนด P = 0.5)

Z = ความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (ในการศึกษาครั้งนี้กำหนด Z ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าเท่ากับ 1.96)

d = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (5%)

จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำสำหรับการเก็บข้อมูลผู้มาเยือนโดยใช้แบบสอบถาม (ระดับความคลาดเคลื่อน 5%)

$$n = \frac{0.5\,(1\text{-}0.5)\,1.96^2}{0.05^2} = 384.16 \approx 385 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากการคำนวณตามสูตรดังกล่าวได้ขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้อย่างน้อย 385 คน

2.4.2 การสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างประชากร กระทำโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (convenience sampling) โดยผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รวบรวมข้อมูลให้แก่ผู้มาเยือนชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเยือนในตำบลไทยสามัคคีทุกเดือน เดือนละ 2 ครั้ง โดยแจกกลุ่มผู้มาเยือนกลุ่มละ 1 คน

2.5 การกำหนดจุดเก็บตัวอย่าง

ทำการเก็บข้อมูลผู้มาเยือนชาวไทยที่มาเยือนแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในตำบลไทยสามัคคี ได้แก่ ผาเก็บตะวัน วังน้ำเขียวฟาร์ม และมอนทาน่าฟาร์ม เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้มาเยือนหนาแน่น (ดวงสุดา, 2557; องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี, 2556) (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 จุดเก็บข้อมูลในตำบลไทยสามัคคี

2.6 ช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูลทุกเดือนตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2556–มีนาคม 2557 โดยเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องกระจายตามปริมาณการใช้ประโยชน์ โดยครอบคลุมทั้งในช่วงวันธรรมดาและวันหยุด นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (low season) ซึ่งมีการใช้ประโยชน์เบาบาง คือช่วงเดือนสิงหาคม–กันยายน 2556 และเดือนมีนาคม 2557 และในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(high season) ซึ่งมีการใช้ประโยชน์เข้มข้น คือช่วงเดือนตุลาคม 2556–กุมภาพันธ์ 2557 เพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประชากรเป้าหมาย

2.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.7.1 การให้ค่าคะแนนตัวแปรและการจัดกระทำกับข้อมูล

ระดับการศึกษา : ให้ค่าคะแนนโดยจัดลำดับตามระดับการศึกษาสูงสุดของผู้มาเยือน โดยแบ่งระดับการศึกษา เป็น 7 ระดับ ดังนี้

ประถมศึกษา	ให้ค่าคะแนนเป็น 1
มัธยมศึกษาตอนต้น	ให้ค่าคะแนนเป็น 2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	ให้ค่าคะแนนเป็น 3
อาชีวหรือเทียบเท่า	ให้ค่าคะแนนเป็น 4
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	ให้ค่าคะแนนเป็น 5
ปริญญาตรี	ให้ค่าคะแนนเป็น 6
สูงกว่าปริญญาตรี	ให้ค่าคะแนนเป็น 7

ภูมิลำเนา : แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังนี้

นอกท้องถิ่น (เกิดนอกตำบลไทยสามัคคี)	ให้ค่าคะแนนเป็น 1
ในท้องถิ่น (เกิดในตำบลไทยสามัคคี)	ให้ค่าคะแนนเป็น 2

ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่ : วัดจากจำนวนครั้งที่ผู้มาเยือนเคยเดินทางมาตำบลไทยสามัคคี

จำนวนกิจกรรมที่ได้ประกอบจริงในพื้นที่ : วัดจากจำนวนกิจกรรมนันทนาการที่ผู้มาเยือนเข้าร่วมในตำบลไทยสามัคคี

จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน : วัดจากจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ผู้มาเยือนได้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฤดูกาลในมาเยือนพื้นที่ : ให้ค่าคะแนนโดยวัดจากช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่ผู้มาเยือนมาตำบลไทยสามัคคี

นอกฤดูกาลท่องเที่ยว ให้ค่าคะแนนเป็น 1
(เดือนสิงหาคม–กันยายน 2556 และเดือนมีนาคม 2557)

ในฤดูกาลท่องเที่ยว ให้ค่าคะแนนเป็น 2
(เดือนตุลาคม 2556–กุมภาพันธ์ 2557)

จำนวนวันในการมาเยือนพื้นที่ : ให้ค่าคะแนนโดยวัดจากจำนวนวันที่ผู้มาเยือนอยู่ในตำบลไทยสามัคคี

ความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก : ให้ค่าคะแนนโดยจัดระดับค่าคะแนนจริงตามระดับความคิดเห็นซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลกของผู้มาเยือน จำนวน 9 ประเด็น โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ความตระหนักระดับน้อยมาก ความตระหนักระดับน้อย ความตระหนักระดับปานกลาง ความตระหนักระดับมาก และความตระหนักระดับมากที่สุด โดยวิธีการดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

เมื่อแทนค่าแล้วได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} \quad \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

คะแนน 1.00-1.80 หมายถึง ความตระหนักระดับน้อยมาก
คะแนน 1.81-2.60 หมายถึง ความตระหนักระดับน้อย
คะแนน 2.61-3.40 หมายถึง ความตระหนักระดับปานกลาง
คะแนน 3.41-4.20 หมายถึง ความตระหนักระดับมาก
คะแนน 4.21-5.00 หมายถึง ความตระหนักระดับมากที่สุด

การรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน : ให้ค่าคะแนนโดยจัดระดับค่าคะแนนจริงตามระดับความคิดเห็นซึ่งสะท้อนถึงการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน จำนวน 13

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเด็น โดยแบ่งเป็น 6 ระดับ คือ ไม่เกิดผลกระทบ ผลกระทบน้อยมาก ผลกระทบน้อย ผลกระทบปานกลาง ผลกระทบมาก และผลกระทบมากที่สุด โดยวิธีการดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

เมื่อแทนค่าแล้วได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} \quad \frac{5 - 0}{5} = 1.00$$

คะแนน 0.00-1.00 ระดับการรับรู้ น้อยมาก
คะแนน 1.01-2.00 ระดับการรับรู้ น้อย
คะแนน 2.01-3.00 ระดับการรับรู้ ปานกลาง
คะแนน 3.01-4.00 ระดับการรับรู้ มาก
คะแนน 4.01-5.00 ระดับการรับรู้ มากที่สุด

2.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ก. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นการอธิบายลักษณะของข้อมูลด้วยสถิติ โดยใช้หลักสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation; SD)

ข. การทดสอบสมมุติฐาน (hypothesis testing) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยเชิงอันดับ (ordinal regression) เป็นการวิเคราะห์การถดถอยโดยที่ตัวแปรตามมีระดับการวัดแบบมาตรอันดับ (ordinal scale) ส่วนตัวแปรอิสระมีระดับการวัดแบบใดก็ได้และไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจกแจง ซึ่งใช้ทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน โดยกำหนดให้มีให้มีนัยสำคัญทาสถิติที่ระดับ .05 เป็นหลักในการทดสอบสมมุติฐาน โดยมีคำสำคัญคือ 1) S.E. (standard error of estimate) หมายถึง ค่าความผิดพลาดมาตรฐานของสัมประสิทธิ์แต่ละตัว หากมีค่ามากแสดงว่าข้อมูลเกิดการกระจายมาก การพยากรณ์ก็ผิดพลาดมากตามไปด้วย 2) wald หมายถึง ค่าแสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเป็นรายคู่ 3) estimate หมายถึง ค่าการประมาณค่าของตัวแปร สามารถบอกทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตามได้ (กัลยา, 2553)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลและวิจารณ์

การศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยว และการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 องค์ประกอบการท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 ความตระหนักถึงคุณค่าของมรดกโลก

ตอนที่ 3 การรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 องค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคีทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผู้มาเยือน และการบริหารจัดการ มีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี

จากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยแก่การมาท่องเที่ยวและพักผ่อน ตำบลไทยสามัคคีจึงมีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากมาย สามารถแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวได้ 3 ปะเภท ดังนี้ (ตารางผนวกที่ ค1)

1.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลไทยสามัคคีเป็นพื้นที่ที่มีการเกษตรทั่วพื้นที่ ซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของตำบล และเป็นการเกษตรปลอดสารพิษ มีแหล่งสาธิต ศูนย์เรียนรู้และให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆมากมาย ซึ่งมีทั้งเกษตรกรที่ทำเกษตรอยู่เดิมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และเอกชนพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีสถานที่ให้พักแรมและมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้บริการ 9 แหล่ง ดังนี้

1.1.1 วังน้ำเขียวฟาร์ม (Mr.Mushroom) เป็นฟาร์มเห็ดติดแอร์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสาน มีเห็ดมากมายหลากหลายพันธุ์ ทั้งเห็ดหอม เห็ดหลินจือ เห็ดหัวลิง เห็ดออรินจิ เห็ดแชมปิยอง เห็ดโคนญี่ปุ่น ผู้มาเยือนสามารถชมการเพาะเห็ด โดยทางวังน้ำเขียวฟาร์มมีบริการพาเที่ยวชมพร้อมบรรยายการปลูกเห็ด และสามารถเลือกซื้อสินค้าทางการเกษตรและสินค้าแปรรูปทางการเกษตร นอกจากนี้ทางวังน้ำเขียวฟาร์มยังจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปเห็ดต่างๆ เช่น ทั้งเห็ดโคนญี่ปุ่นดองสามรส เห็ดหัวลองดองซีอิ๊ว เห็ดแชมปิยองดองเหลือ เห็ดหอมดองสามรส น้ำพริกกะปิเห็ดหอม น้ำพริกตาแดงเห็ดหอม น้ำสลัดเห็ด น้ำเห็ดเพื่อสุขภาพ ข้าวเกรียบเห็ด เป็นต้น

1.1.2 สวนลุงไกร เป็นสวนผักปลอดสารพิษ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านสุขสมบูรณ์ มีขนาดพื้นที่ 15 ไร่ เป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน แหล่งซื้อของฝากทั้งผักปลอดสารพิษและสินค้าแปรรูปทางการเกษตรซึ่งมีจำหน่ายตลอดทั้งปี เช่น สลัดแก้ว สลัดคอร์ส กรีนโอ๊ค เรดโอ๊ค เรดลีฟ บัตเตอร์เฮด เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถชมแปลงผักปลอดสารพิษและพูดคุยกับลุงไกร ชมน้อย เจ้าของสวนผัก ซึ่งจะแสดงดนตรีและพูดคุยต้อนรับผู้มาเยือน ผักปลอดสารพิษของที่นี่ถูกส่งขายให้กับบริษัท

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลิตอาหารและโรงแรมหลายแห่ง นอกจากนี้สวนลุงไกรยังมีรีสอร์ทสไตล์ธรรมชาติ ตกแต่งอย่างสวยงาม ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวอีกด้วย

1.1.3 ศูนย์สาธิตการเพาะและแปรรูปเห็ดหอมบ้านบุไทร ศูนย์แห่งนี้เป็นหนึ่งในกิจกรรมจากการรวมตัวกันของชุมชนท้องถิ่นในหมู่บ้านบุไทร ที่รวมตัวกันเพาะปลูกเห็ดหอม ผักสด เพื่อจำหน่าย และที่สาธิตกรรมวิธีการเพาะเห็ดสำหรับผู้ที่สนใจ รวมถึงศึกษาระบบการบริหารจัดการในกลุ่ม นอกจากงานด้านเกษตรแล้ว ภายในสหกรณ์ยังมีการจัดทำเครื่องจักสานและสินค้าเกษตรแปรรูปจำหน่าย ซึ่งในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยกลุ่มผู้สูงอายุภายในหมู่บ้าน ผู้มาเยือนสามารถชมการเพาะเห็ดและเลือกซื้อสินค้าทางการเกษตรและสินค้าแปรรูปทางการเกษตร

1.1.4 สวนเบศจมาศคุณวิภา เป็นสวนที่มีการปลูกเบญจมาศเป็นหลัก ตั้งอยู่ตรงทางเข้าหมู่บ้านบุไทรโฮมสเตย์ ที่สวนเบญจมาศแห่งนี้ มีดอกเบญจมาศหลายแปลงและหลายชนิดพันธุ์ เช่น พันธุ์ทรอปิคอล (สีแดง) พันธุ์อะโครโพลิส (สีขาว) พันธุ์สวีตฮาร์ตเซอร์รี (สีบานเย็น) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสวนดอกไม้นานาชนิด ทั้งเบญจมาศ แกนดิออรัส ซ่อนกลิ่น และไม้กระถาง ผู้มาเยือนสามารถชมการปลูกดอกเบญจมาศ เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ตัดดอก สินค้าทางการเกษตรและสินค้าแปรรูปทางการเกษตรต่างๆ

1.1.5 วิลเลจฟาร์ม แอนด์ ไวน์เนอรี่ เป็นไร่องุ่นและโรงผลิตไวน์สไตล์ ฝรั่งเศส ตั้งอยู่บนเขาลูกเล็กๆ ภายในฟาร์มสร้างเลียนแบบโรงนาของชาวตะวันตก เป็นแหล่งจำหน่ายไวน์และน้ำองุ่น ผู้มาเยือนสามารถเยี่ยมชมโรงบ่มไวน์โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ พร้อมบรรยายกระบวนการผลิตไวน์ทุกขั้นตอน รวมทั้งมีจักรยานให้ปั่นชมฟาร์ม ชิมไวน์ และมีร้านอาหารสไตล์ยุโรปให้บริการ นอกจากนี้วิลเลจฟาร์ม แอนด์ ไวน์เนอรี่ ยังจัดกิจกรรมในเดือนต่างๆ เช่น งานเทศกาลเก็บเกี่ยวประจำปี กิจกรรมการเก็บองุ่นสดจากต้น เป็นต้น

1.1.6 สวนคุณเจี๊ยบ เป็นสวนไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาว ที่จำหน่ายดอกไม้หลากหลายสายพันธุ์ ทั้งในไทยและนำเข้าจากต่างประเทศ รวมถึงไม้แปลกใหม่หาดูยาก ภายในตกแต่งด้วยดอกไม้นานาชนิดในบรรยากาศเรียบง่าย ผู้มาเยือนสามารถแวะเที่ยวชมและซื้อกลับไปปลูกที่บ้านได้ ทั้งไม้ใบและไม้ดอก นอกจากนี้ยังมีบริการร้านกาแฟสดภายในสวน

1.1.7 สวนภูริตะ เป็นหนึ่งในสวนเบญจมาศขนาดใหญ่ของอำเภอวังน้ำเขียว ผู้มาเยือนสามารถชมการปลูกดอกเบญจมาศอย่างใกล้ชิด สามารถเลือกชมทั้งต้นกล้าและต้นที่โตเต็มที่ นอกจากนี้ยังปลูกเพื่อส่งออกและจำหน่ายภายในประเทศกว่า 100 แปลง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1.8 มอนทาน่าฟาร์ม เป็นฟาร์มแกะและฟาร์มผักไฮโดรโปนิกส์ มีเนื้อที่ 35 ไร่ ผู้มาเยือนสามารถชมแกะ ป้อนอาหารและป้อนนมแกะ ชมโรงปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ถ่ายภาพดอกไม้และบรรยากาศรอบๆฟาร์ม ร่วมคล้องกุญแจคู่รักกับคนรัก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมงานวัด เช่น ปาโป่ง ยิงธนู ยิงปืน โยนห่วง เลือกซื้อสินค้าที่ระลึก รับประทานอาหารสไตล์ยุโรป

1.1.9 ฟาร์มอังเคิลลี เป็นฟาร์มสัตว์นานาชนิด เช่น แกะ กระต่าย ปลา เป็นต้น ผู้มาเยือนสามารถถ่ายรูปและให้อาหารสัตว์ได้

1.2 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ตำบลไทยสามัคคีตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งมีธรรมชาติที่สวยงาม เนื่องจากเป็นพื้นที่ระหว่างที่ราบภาคกลางกับที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียง-เหนือของไทย มีความสูงของพื้นที่จากระดับทะเลปานกลางระหว่าง 400 – 700 เมตร โดยทั่วไปมีสภาพพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนลึก รวมทั้งบริเวณภูเขาและหุบเขา ส่งผลให้ตำบลไทยสามัคคีมีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามดึงดูดใจผู้มาเยือน ตำบลไทยสามัคคีมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม 6 แหล่ง ดังนี้

1.2.1 ผาเก็บตะวัน ตั้งอยู่บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ 11 (ไทยสามัคคี) ของอุทยานแห่งชาติทับลาน เป็นจุดชมวิวทิวทัศน์ยามพระอาทิตย์ตกดินที่สวยงามของอำเภอวังน้ำเขียว ตั้งอยู่บนเขาสันกำแพงด้านล่างเป็นผืนป่าดงดิบที่สวยงาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้นลานออกดอก พร้อมกันเป็นจำนวนมาก สามารถชมพระอาทิตย์ตกในยามเย็นและเป็นที่ตั้งของหลักแบ่งเขตจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดนครราชสีมา ผู้มาเยือนสามารถกางเต็นท์พักแรมได้ นอกจากนี้ผาเก็บตะวันมีกิจกรรมที่เป็นที่นิยมของผู้มาเยือน คือ การปลูกป่าด้วยการยิงเมล็ดพันธุ์พืชด้วยหนังสติ๊ก เมล็ดพันธุ์พืชมีทั้งเมล็ดมะค่าโมง และเมล็ดลาน หรือลูกลาน

1.2.2 ผาชมตะวัน ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บ้านห้วยใหญ่ใต้ เป็นสถานที่ที่สามารถชมวิวทิวทัศน์ได้สวยงามเพราะสามารถมองเห็นพื้นป่า และร่องน้ำที่เป็นต้นกำเนิดของน้ำตกวังจระเข้และน้ำตกห้วยใหญ่ มีหินยื่นออกไปเป็นหน้าผาสูง สามารถมองเห็นทัศนียภาพบริเวณอุทยานแห่งชาติ ทับลานและบริเวณน้ำตกสวนห้อม รวมทั้งทิวเขาซึ่งเป็นรอยต่อระหว่าง อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี (ภาคตะวันออก) กับอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา (ภาคอีสาน) ที่ตั้งบริเวณทางลงน้ำตกห้วยใหญ่ แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคีร่วมกับกลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำมูลได้ไปร่วมกันปลูกป่าเพื่อให้เป็นจุดพักผ่อน ชมวิวกางเต็นท์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2.3 จุดชมวิวเขาสลัดได อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 730 เมตร เป็นจุดชมวิวที่เห็นทิวทัศน์ของอำเภอวังน้ำเขียวและเทือกเขาใหญ่ได้อย่างสวยงาม ถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในตำบลไทยสามัคคี ผู้มาเยือนสามารถมองเห็นทัศนียภาพโดยรอบและชมทะเลหมอกยามเช้า โดยด้านบนเป็นสถานีถ่ายทอดโทรคมนาคมในพื้นที่ของกองทัพอากาศ(ทอ.) ทางขึ้นไปด้านบนระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร ค่อนข้างแคบ และเปลี่ยว เป็นถนนลาดยางเลนเดียว โดยปกติแล้วเป็นถนนสำหรับเจ้าหน้าที่องค์การโทรศัพท์ขึ้นไปยังสถานีฯ ที่อยู่ด้านบน

1.2.4 อ่างเก็บน้ำสุขสมบูรณ์ เป็นอ่างเก็บน้ำที่ประชาชนท้องถิ่นใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค และการพักผ่อนหย่อนใจโดยเฉพาะช่วงเทศกาล เป็นอ่างเก็บน้ำที่สร้างโดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สถานที่แห่งนี้เหมาะแก่การตกปลา กางเต็นท์พักผ่อน ชมบัวหลากสีสัน ผู้มาเยือนสามารถชมแมลงปอ ผีเสื้อ และนกที่หากินอยู่ในบริเวณอ่างเก็บน้ำ มีบรรยากาศแวดล้อมร่มรื่นและธรรมชาติที่สวยงาม

1.2.5 อ่างเก็บน้ำห้วยกระบอกบุไทร เป็นอ่างเก็บน้ำที่ประชาชนท้องถิ่นใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค และการพักผ่อนหย่อนใจโดยเฉพาะช่วงเทศกาล สร้างขึ้นโดยกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แล้วเสร็จเมื่อปี 2546 สถานที่แห่งนี้เหมาะแก่การตกปลา กางเต็นท์พักผ่อน เช่นเดียวกัน

1.2.6 อ่างเก็บน้ำห้วยกระบอกไทยสามัคคี เป็นอ่างเก็บน้ำที่ประชาชนท้องถิ่นใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค และการพักผ่อนหย่อนใจโดยเฉพาะช่วงเทศกาล อ่างเก็บน้ำห้วยกระบอกนี้เป็นบริเวณที่น่าพักผ่อนกางเต็นท์ใกล้หุบเขาและสายน้ำ เพื่อชมนกเป็ดน้ำและตกปลา ท่ามกลางหุบเขาจะเห็นวิวทิวทัศน์ของแนวสันเขาวงที่ทอดยาวอย่างสวยงาม ชมวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นบริเวณอ่างเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำแห่งนี้ตั้งอยู่ติดกับสันเขาวงและเขาสลัดได ติดกับเส้นทางที่จะเข้าไปบริเวณสันเขาแคบในอุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งมีทิวทัศน์ที่งดงามมากทั้งฝั่งเขาวงและเขาสลัดได

1.3 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตำบลไทยสามัคคีมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ดังนี้

1.3.1 สำนักสงฆ์วัดป่าเวฬุวัน เป็นสำนักสงฆ์ที่ท่านครูบากฤษณะได้รับถวายที่ดินบริเวณบ้านคลองกระทิง ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จากผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใส ขนาดพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ เป็นที่รกร้างว่างเปล่าปกคลุมด้วยป่าไผ่ ห่างจากหมู่บ้านลึกเข้าไป

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มาก ท่านได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พื้นที่แห่งนี้เหมาะแก่การปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาเป็นอย่างยิ่ง จึงรับไว้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ ก่อสร้างขึ้นเป็น “สำนักสงฆ์เวฬุวัน” พร้อมทั้งซื้อที่ดินเพิ่มเติม จนปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 46 ไร่ แล้วยกให้เป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมของกรมเสมียนตรากระทรวงกลาโหม ผู้มาเยือนสามารถไหว้พระ สวดมนต์ ทำบุญ และปฏิบัติธรรม

1.3.2 วัดไทยสามัคคี เป็นวัดประจำตำบลไทยสามัคคี ที่อพยพลงมาพร้อมกับชุมชนมูลหลง-มูลสามง่าม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 และสร้างขึ้นด้วยความสามัคคีและความศรัทธาของชาวบ้าน เมื่อพ.ศ. 2520 ในพื้นที่ 58 ไร่ 2 งาน เป็นสถานที่สำหรับประกอบศาสนกิจของสงฆ์ ประกอบพิธีทางศาสนาและประชาชนใช้ในการทำบุญ ตักบาตร ในวันธรรมสวนะหรือวันพระ วันสำคัญทางศาสนาและงานบำเพ็ญกุศลต่างๆ อีกทั้งยังเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชน เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนให้ยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีและจัดกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญ

1.3.3 วัดสวนสติมา เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม เผยแผ่คำสอน และวิธีเจริญสติแบบเคลื่อนไหว ด้วยวิธียกมือสร้างจังหวะ ตามแนวทางของหลวงพ่อเทียน จิตฺตสุโภ เจ้าอาวาสวัดสนามใน เป็นที่รู้จักในกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมตามแนวทางดังกล่าวให้ความสำคัญกับการเจริญสติด้วยการรู้การเคลื่อนไหวหรือเรียกว่า การเจริญสติแบบเคลื่อนไหว มุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติธรรมได้ฝึกเจริญสติโดยการสังเกต หรือเฝ้าดูธรรมชาติรอบตัว สภาพแวดล้อมเต็มไปด้วยต้นไม้ และหนองน้ำที่มีอยู่เองตามธรรมชาติ

1.3.4 สำนักสงฆ์คลองกระทิง ตั้งอยู่หมู่ 1 บ้านไทยสามัคคี เป็นสำนักสงฆ์อันเงียบสงบ เรียบง่าย และเป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้สำหรับผู้ที่ต้องการปฏิบัติธรรมอย่างแท้จริง ผู้มาเยือนสามารถไหว้พระ สวดมนต์ ทำบุญ และปฏิบัติธรรม

1.3.5 วัดบุไทร ตั้งอยู่หมู่ 4 บ้านบุไทร เป็นสถานที่ชุมชนท้องถิ่นนิยมมาประกอบศาสนพิธีต่างๆ ภายในบริเวณวัดมีสถาปัตยกรรมเทวาลัยแบบผสมผสาน เป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป รวมถึง เทวรูปของเทพหลายองค์ เช่น พระพิฆเนศ เจ้าแม่กวนอิม เทพราหู ผู้มาเยือนสามารถมาสักการะ ทำบุญและไหว้พระ

1.3.6 วัดบุไผ่ (วัดบ้านไร่ 2) ตั้งอยู่หมู่ 5 บ้านบุไผ่ มีเนื้อที่ 21 ไร่ วัดบุไผ่เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2495 โดยมีพระครูเงียบเป็นหัวหน้าสำนักสงฆ์ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2548 ได้รับความอนุเคราะห์จากพระเทพวิทยาคม (หลวงพ่อคูณ ปริสุทโธ) เจ้าอาวาสวัดบ้านไร่ เป็นประธานฝ่ายสงฆ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ศาลาการเปรียญและอุโบสถ พร้อมมอบเงินสดเพื่อสมทบทุนในการก่อสร้างศาลาการเปรียญและอุโบสถหลังใหม่ นอกจากนี้หลวงพ่อคูณ ปริสุทโธ มีเมตตาให้ดำเนินการก่อสร้างอุโบสถวัดบุไผ่ขึ้น และได้มีการพัฒนาวัดบุไผ่ตามลำดับ วัดบุไผ่จึงเป็นศาสนสถานสำคัญที่ประชาชนชาว อ.วังน้ำเขียว จะได้ใช้ประโยชน์ในการประกอบพิธีสำคัญทางศาสนาร่วมกัน

1.3.7 พุทธอุทยานต่อวนาธรรม เป็นสถานปฏิบัติธรรมตั้งอยู่หมู่ 1 บ้านไทยสามัคคี เป็นที่ตั้งของวิหารทิพย์วิมานเจริญงอกงาม ภายในวิหารเป็นที่ประดิษฐานของรอยพระพุทธบาท และรอยพระพุทธหัตถ์ นอกจากนี้ยังมีให้บริการตรวจสุขภาพ นวดแผนโบราณ และครัวสุขภาพ ผู้มาเยือนสามารถมาปฏิบัติธรรมพร้อมศึกษา ทำความเข้าใจและลองทานอาหารตามกรุ๊ปเลือดหรือธาตุเจ้าเรือน โดยมีแนวคิดคือ “จงให้อาหารเป็นยา” นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรนานาชนิด ทั้งน้ำสมุนไพร และเครื่องสำอางจากสมุนไพร

1.3.8 จิตตธรรมสถาน เป็นสำนักปฏิบัติธรรมตั้งอยู่หมู่ 5 บ้านบุไผ่ ภายในมีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่เป็นจำนวนมาก

2. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

องค์ประกอบที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ถึงแม้ว่าตำบลไทยสามัคคีจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งที่มีผู้มาเยือนให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก แต่การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ยังมีไม่มากนัก สามารถแบ่งประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในตำบลไทยสามัคคี สามารถแยกประเภทสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการได้แก่ 1) สิ่งอำนวยความสะกวดด้านที่พักแรม 2) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหาร 3) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านขายของที่ระลึกและของฝาก 4) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน 5) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรม

ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว มีที่พักแรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้มาเยือนเป็นจำนวนมาก แต่มีประเภทของที่พักแรมไม่หลากหลาย โดยแต่ล่ะแห่งจะมีการตกแต่งภายในที่พักให้มีเอกลักษณ์แตกต่างกันไป ซึ่งในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียวมีที่พักแรม ทั้งหมด 120 แห่งและสามารถแบ่งประเภทที่พักแรมที่สำคัญ ได้ 3 ประเภทดังนี้ (ตารางผนวกที่ ง1)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.1.1 บ้านพักในบ้าน หรือบ้านพักในฟาร์ม (home stay/farm stay) เป็นที่พักแรมซึ่งเจ้าของบ้านหรือเจ้าของฟาร์มในหมู่บ้านจัดสร้างขึ้น ในตำบลไทยสามัคคีมีทั้งหมด 17 แห่ง ได้แก่ บ้านสวย 82 โฮมสเตย์ 9 ตะวันพันดาว ต้นน้ำโฮมสเตย์ ต้นตะวันโฮมสเตย์ ต้นตะวันโฮมสเตย์ 2 บ้านทองฉิมพลี นิกลองสเตย์ บ้านสวนคุณวิภา U Homestay บุไทรโฮมสเตย์ (กลุ่มลุงอินทร์) บ้านภูไพรงาม กิติยาวิว ภูผาแก้วโฮมสเตย์ ภูทัดแสง บ้านสวนภูมิตะวัน บ้านสวนร่มไม้ชายเขา และเดือนกับตะวันไทย-เยอรมันคอรเนอร์

2.1.2 เรือนพักตากอากาศ (resort) เป็นที่พักแรมที่มีลักษณะเป็นเรือนพัก หรืออาคารพักหลายห้อง สร้างเรียงรายในสภาพแวดล้อมธรรมชาติใกล้แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งที่พักส่วนใหญ่ในตำบลไทยสามัคคีเป็นที่พักประเภทนี้ มีทั้งหมด 103 แห่ง ได้แก่ วิวสวยฟ้าใสรีสอร์ท ฮิมภูฮิลล์ บ้านทองคำบ้านขันติชัย บ้านไร่กาแล ภูแพรวพราว บ้านทอฝัน บ้านไร่ผาศิลา บ้านไร่ระเบียงดาว บ้านสวนพฤกษาศิลาวารี ลัลลาบาย ภูสวยแก่งสราญ วังน้ำเขียววิลเลจ บ้านพระจันทร์ยิ้ม บ้านไร่โอโซน เดอะกรีนวังน้ำเขียว บ้านลภัสวัลย์ บ้านไม้เพียงเขา บ้านปลายเนิน ชมจันทร์ฮัท บ้านสวนริมภู ทักษิณาการ์เด้น บ้านวิมานหมอก จังเกิลวิว บ้านไม้เคียงภู บ้านบุญประดิษฐ์ ที.พี.ราชเดชเพลส บ้านไร่คุณน้อง นนทรีริมธาร บ้านไร่ไม้หอม บ้านไม้ชายน้ำ บ้านอิงน้ำ ไทยเฮลทรีทรีต บ้านคีรีธาร นนทรีสเต็กฮัท บ้านไจแอ้น ภูสวยลมหนาว บ้านริมฝายชายเขา แก้วอนงค์บุรี แอทโฮม 172 บ้านรับลมชมดาว ต้นน้ำโฮมสเทด บ้านห่อทรัพย์ บ้านลมสูง วังน้ำเขียวอินเลิฟ 88 กามองเต้โฮม บ้านระเบียงลม Green Cottage มายชาเลต์ บ้านปลายน้ำ บ้านครูเป้า บ้านไร่ลุงแท่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ วังน้ำเขียวซิตี้รีสอร์ท จำกัด ไร่น้องกิตแคมป์ปิ้ง สายธารในม่านหมอก บุไทรคันทรีวิว ภูสักพาราแคมป์ปิ้ง บ้านฟูเฟื่องฟ้า บ้านสวนบุไทร บ้านสวนจินดาพงษ์ ตะวันจันทร์ดาว ภูผาวารีรีสอร์ท บ้านไร่ในวัง อิ่มอกอิ่มใจ ภูพฤกษา เนินตะวันแคมป์ปิ้ง บ้านสวนสงวนสุขรีสอร์ท บ้านไร่ภูวิว บ้านสวนเทพารักษ์ นุชจนาถรีสอร์ท บ้านไอดิน บ้านไร่ในวัง ภูพฤกษารีสอร์ท สตาร์เวลการ์เด้นโฮม ณริสาเพลส วังน้ำเขียวคอทเทจ บ้านชมเดือน กระท่อมเคียงดาว วังน้ำเขียว in love บ้านสีน้ำ ภูไม้หนาว บ้านโอบรัก Vogue Bunlungmake บ้านดวงสุดา วิลเลจฟาร์ม ศศินันท์บ้านไร่ไผ่หวานแคมป์ปิ้ง บ้านจวนทองผักหวานป่า บ้านสวนฉลาดปรุ บ้านภูสลัดได สบายกายวิลล่า สวนเกษตรเจตนิพิฐ ฟ้าวารีโฮมสเตย์ บ้านสวนทองทวี เคียงหมอก charlet รีสอร์ท เดอบัว วัลเลย์ ศรีพาชนะรีสอร์ท บ้านสวนเพียงสุข มัชลีเคียงดาว บ้านสวนคุณยาย Casa Pendio และ ละลานดาว

2.1.3 สถานที่พักแรมกลางแจง (camp grounds and caravan/recreational vehicle parks) เปนที่พักแรมที่จัดให้ผู้มาเยือนสามารถสัมผัสธรรมชาติได้อย่างใกล้ชิด และเพื่อตอบสนองความต่องการที่พักแรมจำนวนมากในฤดูกาลทองเที่ยว โดยในตำบลไทยสามัคคีมีที่พักกลางแจงสำหรับให้ผู้มาเยือนกางเต่นท (tent) พักแรมได้ คือ ที่กางเตนท (tent) บริเวณผาเก็บตะวัน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งมีลักษณะเปนลานกวาง มีการจัดบริเวณพื้นที่ไว้สำหรับเช่าที่ตั้งกางเตนท (tent) พักแรม โดยมีบริการด้านสุขาภิบาล ได้แก่ ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ ถังขยะ ร้านค้าสวัสดิการ และที่จอดรถ

โดยสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรม จำนวน 120 แห่ง ส่วนใหญ่คนภายนอกเป็นเจ้าของกิจการ (ร้อยละ 65.81) มากกว่าคนท้องถิ่น (ร้อยละ 34.19) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เจ้าของกิจการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมตำบลไทยสามัคคี

เจ้าของกิจการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรม	จำนวน	ร้อยละ
คนภายนอก	40	34.19
คนท้องถิ่น	77	65.81
รวม	120	100.00

2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหาร

เนื่องจากตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง จึงมีร้านอาหารให้บริการผู้มาเยือนหลากหลายประเภท และมีร้านอาหารที่เป็นที่ยอดนิยมของผู้มาเยือนจำนวนมาก ซึ่งมีร้านอาหารทั้งหมด 26 ร้าน โดยเมื่อจำแนกประเภทของร้านอาหารในตำบลไทยสามัคคี ตามหลักของกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2552) ซึ่งแบ่งตามการออกแบบตกแต่งของร้านอาหาร สามารถแบ่งประเภทร้านอาหารในตำบลไทยสามัคคีออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ (ตารางผนวกที่ จ1)

2.2.1 ร้านอาหารระดับหรู (fine dining) เป็นร้านที่มีการออกแบบตกแต่งอย่างประณีต สวยงาม ใช้วัสดุและอุปกรณ์ราคาแพง จัดอาหารอย่างหรู มีการบริการระดับ 5 ดาว ในตำบลไทยสามัคคีมีทั้งหมด 9 ร้าน ได้แก่ ร้านเดอวัง (De wang) ร้านบ้านสเต็กกลางสวน (Steaks House) และร้านกาแฟมอนทาน่าคาร์เฟ่แอนด์เบเกอรี่: มอนทาน่าฟาร์ม ร้านวิลเทจฟาร์ม&ไวเนอรรี่ ร้านจังเกิลวิว ร้านครัวต้นไทร ร้านนนทรีสเต็กฮัท ร้านกาแฟกระต่ายหมายจันทร์ (Coffee De Moon) ร้านลาคัมปาณ และร้านเล็กซ์เรสเตอร์รอง Lex's Restaurant

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2.2 ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining) เป็นร้านที่มีการออกแบบตกแต่งแบบพอเหมาะสมควร เน้นบรรยากาศแบบสบายๆ เป็นกันเอง ราคาอาหารระดับปานกลาง พนักงานบริการแบบเป็นกันเอง ไม่มีพิธีรีตอง ในตำบลไทยสามัคคีมีทั้งหมด 10 ร้าน ได้แก่ ร้านสเต็ก 69 Dady da ร้านสเต็กสมายฮา และครัวทิมังกรู ร้านครัวขนาบโขง ร้านครัวลุงแว่น ร้านครัวปิ่นแก้ว ร้านอิ่มอกอิ่มใจ ร้านสวนอาหารบ้านเลขที่ 5 ร้านครัววังน้ำเขียว และร้านไก่นายเมือง

2.2.3 ร้านอาหารทั่วไป (fast dining) เป็นร้านที่มีการออกแบบตกแต่งแบบเรียบง่าย สะดวก รวดเร็ว มีความทันสมัย เน้นบริการอาหารจานด่วน มีรายการอาหารจำกัดและสามารถหมุนเวียนลูกค้าได้ในปริมาณมาก ในตำบลไทยสามัคคีมีทั้งหมด 6 ร้าน ได้แก่ ร้านก๋วยเตี๋ยวเป่าปากสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ร้านอาตงขาหมู ร้านครัวณศิริ ร้านครัวทับทิม ร้านลาบเป็ดคุ้มวังทอง และร้านคนเดินทางวังน้ำเขียว

2.2.4 ร้านริมบาทวิถี (kiosk) เป็นร้านที่มีการออกแบบตกแต่งแบบง่ายๆ เน้นอาหารจานเดียว สามารถปรุงได้ง่ายและรวดเร็ว โดยเป็นธุรกิจขนาดย่อมที่มีเจ้าของร้านเป็นพ่อครัวเอง ในตำบลไทยสามัคคีมีทั้งหมด 1 ร้าน ได้แก่ ร้านกาแฟบรรดารา

2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านขายของที่ระลึกและของฝาก

ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว เป็นแหล่งเกษตรปลอดสารพิษทั้งผักและผลไม้เมืองหนาว โดยเมื่อจำแนกประเภทของร้านขายของที่ระลึกและของในตำบลไทยสามัคคี โดยแบ่งประเภทโดยการนำสินค้าไปใช้ (ฉันทัช, 2552) สามารถแบ่งประเภทร้านขายของที่ระลึกและของฝากในตำบลไทยสามัคคีออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (ตารางผนวกที่ ง1)

2.3.1 ร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทของบริโภค เป็นรูปแบบของที่ระลึกในลักษณะของอาหาร ในตำบลไทยสามัคคีมีทั้งหมด 5 ร้าน ได้แก่ ร้านมอนทาน่าฟาร์ม ร้านโชคชัย Mushroom ร้านวิลเทจฟาร์ม & ไวเนอรี่ ร้านวังน้ำเขียวฟาร์ม (Mr.Mushroom) และร้าน Cool for you นอกจากนี้ยังมีแหล่งรวมร้านของที่ระลึกประเภทของบริโภคอีก 3 แห่ง ได้แก่ แหล่งขายของฝากปากทางข้าวิลเทจฟาร์ม & ไวเนอรี่ แหล่งขายของฝากปากทางเข้าไทยสามัคคี และแหล่งขายของฝากหน้าองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ซึ่งเป็นร้านขายสินค้าทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปต่างๆ เช่น ผักปลอดสารพิษและผลไม้ต่างๆ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.3.2 ร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทประโยชน์ใช้สอย เป็นรูปแบบของที่ระลึกในลักษณะของเครื่องมือที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ในตำบลไทยสามัคคีมีทั้งหมด 2 ร้าน ได้แก่ ร้านเดอวัง (De wang) ร้านมอนทาน่าฟาร์ม (Souvenir Shop) และร้านวังน้ำเขียวฟาร์ม (Mr.Mushroom) นอกจากนี้ยังมีแหล่งรวมร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทประโยชน์ใช้สอย อีก 1 แห่ง ได้แก่ แหล่งขายของฝากปากทางเข้าไทยสามัคคี ซึ่งสินค้าส่วนใหญ่คือ เสื้อ ผ้าพันคอ หมวก เป็นต้น

2.3.3 ร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทประโยชน์ตกแต่ง เป็นรูปแบบของที่ระลึกในลักษณะของเครื่องตกแต่งร่างกายหรือตกแต่งอาคารสถานที่ ในตำบลไทยสามัคคีมีทั้งหมด 5 ร้าน ได้แก่ ร้านเดอวัง (De wang) ร้านวิลเทจฟาร์ม & ไวเนอรี่ ร้านมอนทาน่าฟาร์ม (Souvenir Shop) ร้านวังน้ำเขียวฟาร์ม (Mr.Mushroom) และร้าน Cool for you นอกจากนี้ยังมีแหล่งรวมร้านของที่ระลึกประเภทประโยชน์ตกแต่ง อีก 3 แห่ง ได้แก่ แหล่งขายของฝากปากทางเข้าวิลเทจฟาร์ม & ไวเนอรี่ แหล่งขายของฝากปากทางเข้าไทยสามัคคี และแหล่งขายของฝากหน้าองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี โดยมีสินค้าเช่น ตุ๊กตาสัตว์ เป็นต้น

2.4 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งภาครัฐเป็นผู้ลงทุนในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นให้ได้รับความสะดวกสบาย และส่งผลประโยชน์ต่อผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี โดยผลการศึกษาพบว่า ตำบลไทยสามัคคีมีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ 8 ประเภทดังนี้ (ดวงสุดา, 2557; ยศพร, 2557, (องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี, 2556)

2.4.1 การสื่อสาร การให้บริการด้านการสื่อสารแก่ประชาชน ในตำบลไทยสามัคคีมีการให้บริการด้านการสื่อสาร ได้แก่ บริการโทรศัพท์ ไปรษณีย์ สัญญาณโทรศัพท์มือถือ สัญญาณอินเตอร์เน็ต แต่ยังมีประชาชนร้อยละ 80 ที่ยังไม่มีโทรศัพท์บ้านใช้

2.4.2 ระบบน้ำ ในตำบลไทยสามัคคีมีบริการระบบน้ำประปาหมู่บ้านเพียงบางแห่งเท่านั้น ยังมีอีก 4 หมู่บ้านที่ยังไม่มีประปาหมู่บ้านใช้ ดังนั้น บางพื้นที่จึงใช้น้ำจากบ่อบาดาลและแหล่งน้ำต่างๆ ตามธรรมชาติในการอุปโภค รวมถึงการใช้น้ำจากการขุดสระน้ำ และบ่อน้ำในพื้นที่ นอกจากนี้ ในตำบลไทยสามัคคียังไม่มีบริการระบบบำบัดน้ำต่างๆ อีกด้วย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.4.3 ระบบไฟฟ้าและพลังงาน การให้บริการด้านกระแสไฟฟ้าในตำบลไทยสามัคคีมีให้บริการอย่างพอเพียงเฉพาะช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ในฤดูกาลท่องเที่ยวซึ่งมีผู้มาเยือนมาในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีความต้องการในการใช้บริการด้านไฟฟ้าในปริมาณมากตามไปด้วย ทำให้เกิดปัญหาไฟตกและไฟดับในพื้นที่เป็นประจำ รวมถึงยังไม่มีมาตรการในการประหยัดไฟฟ้าและวางแผนในการให้บริการไฟฟ้าให้เพียงพอกับความต้องการในอนาคตด้วย

2.4.4 การสุขาภิบาล การให้บริการดูแลสุขาภิบาลในตำบลไทยสามัคคี ยังไม่มีการจัดการที่ถูกสุขลักษณะ เนื่องจากไม่มีบริการการกำจัดน้ำเสียและบริการการกำจัดขยะที่เหมาะสม ถึงแม้ว่าจะมีรถเก็บขยะมาเก็บบริเวณปากทางเข้าตำบลไทยสามัคคี แต่ก็ไม่ได้ให้บริการในทุกหมู่บ้านในตำบลไทยสามัคคี ทำให้ชุมชนท้องถิ่นและผู้ประกอบการท่องเที่ยวต่างๆ ต้องจัดการขยะและของเสีย โดยวิธีต่างๆ เช่น เผา ฝังกลบ เป็นต้น

2.4.5 ระบบการขนส่ง ตำบลไทยสามัคคีมีถนนที่สามารถสัญจรในพื้นที่อย่างสะดวกสบายเฉพาะถนนเส้นหลักของตำบลซึ่งเป็นถนนลาดยาง โดยในหลายพื้นที่การสัญจรต่างๆ ยังไม่สะดวกนัก เนื่องจากเป็นถนนลูกรังและหินคลุก ทำให้เกิดปัญหาในช่วงฤดูฝน และยังไม่มีการบริการระบบขนส่งสาธารณะต่างๆ มีเพียงแต่ป้ายบอกเส้นทาง ป้ายที่พัก และป้ายแหล่งท่องเที่ยว แต่ป้ายต่างๆ จัดทำไม่ชัดเจนและเข้าใจยาก รวมถึงการออกแบบที่ไม่สวยงามและจำนวนป้ายที่มากเกินไป ก่อให้เกิดทัศนอุจาดในพื้นที่

2.4.6 การสาธารณสุข ตำบลไทยสามัคคีมีการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยโดยโรงพยาบาลวังน้ำเขียวและสถานีอนามัยตำบล ซึ่งโรงพยาบาลวังน้ำเขียวตั้งอยู่หมู่ที่ 8 บ้านพุทธชาติ นอกจากจะให้บริการทางการแพทย์แล้ว ทางโรงพยาบาลยังเน้นการทำให้เป็นสถานที่ที่สามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ โดยการรวมกลุ่มของผู้มีความรู้ และสนใจในการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการป้องกันและรักษาโรคต่างๆ รวมทั้งการใช้สมุนไพรในกิจกรรมเพื่อสุขภาพอีกด้วย

2.4.7 สวนสาธารณะ ในตำบลไทยสามัคคียังไม่มีการบริการด้านสวนสาธารณะในพื้นที่ ซึ่งสถานที่พักผ่อนหย่อนใจคือแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในตำบลไทยสามัคคี เช่น อ่างเก็บน้ำห้วยขมิ้น อ่างเก็บน้ำบ้านสุขสมบูรณ์ เป็นต้น

2.4.8 การศึกษาและฝึกอบรม ตำบลไทยสามัคคีวางแผนโครงการที่จะดำเนินการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว ซึ่งดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลไทย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สามัคคี โดยมีโครงการที่คาดว่าจะดำเนินการ เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาฝีมือแรงงานและการบริการที่มีคุณภาพในการผลิตสินค้าและบริการ เป็นต้น

2.5 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มุ่งให้ความปลอดภัยทางร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินแก่ประชาชนและเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวด้วย ในตำบลไทยสามัคคี มีเพียงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในลักษณะทั่วไปเท่านั้น เนื่องจากในตำบลไทยสามัคคีไม่มีสถานีตำรวจในพื้นที่ แต่มีการบริการการคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนรวมถึงผู้มาเยือน โดยมีอาสาสมัครตำรวจท่องเที่ยว ตั้งอยู่ตรงข้ามกับองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี โดยดำเนินงานด้านความปลอดภัยให้แก่ผู้มาเยือน

3. ผู้มาเยือน

3.1 ข้อมูลทั่วไปด้านสังคมประชากรของผู้มาเยือน

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มาเยือนตำบลไทยสามัคคี จำนวน 915 ตัวอย่าง พบว่า ผู้มาเยือนเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.35) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 47.65) มีช่วงอายุระหว่าง 21 - 30 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 37.02) รองลงมามีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (ร้อยละ 33.10) และอายุระหว่าง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 16.19) ตามลำดับ ($\overline{X}$ = 34.38 *SD* = 10.29) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 60.07) รองลงมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 8.82) ตามลำดับ ด้านอาชีพปัจจุบัน ผู้มาเยือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 37.46) รองลงมาคืออาชีพรับราชการ (ร้อยละ 22.36) และนักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ 13.05) ตามลำดับ มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 10001-20000 บาท (ร้อยละ 27.84) มากที่สุด รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 20001 – 30000 บาท (ร้อยละ 23.88) และรายได้น้อยกว่า 10000 บาท (ร้อยละ 16.71) ตามลำดับ และผู้มาเยือนส่วนใหญ่เดินทางมาจากจังหวัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด (ร้อยละ 30.76) รองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมาและปราจีนบุรี (ร้อยละ 23.20) และจังหวัดในภาคกลาง (ร้อยละ 18.77) ดังแสดงในตารางที่ 3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปด้านสังคมประชากรของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	452	47.65
หญิง	467	52.35
รวม	919	100.00
อายุ		
20-30 ปี	337	41.15
31- 40 ปี	278	33.94
41 – 50 ปี	136	16.61
มากกว่า 50 ปี	68	8.30
รวม	819	100.00
ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) = 34.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 10.29		
การศึกษา		
ประถมศึกษา	8	0.90
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	2.94
มัธยมศึกษาตอนปลาย	78	8.82
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	28	3.17
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	64	7.24
ปริญญาตรี	531	60.07
สูงกว่าปริญญาตรี	149	16.86
รวม	884	100.00
อาชีพปัจจุบัน		
รับราชการ	197	22.36
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	54	6.13
พนักงานบริษัทเอกชน	330	37.46
รับจ้างทั่วไป	30	3.41

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะพื้นฐานทางสังคมประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพปัจจุบัน (ต่อ)		
เกษตรกร	8	0.91
นักเรียน/นักศึกษา	115	13.05
ประกอบกิจการส่วนตัว พ่อค้า นักธุรกิจ	96	10.90
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	18	2.04
เกษียณ	11	1.25
อื่นๆ	22	2.25
รวม	881	100.00
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 10000 บาท	142	16.71
10001 – 20000 บาท	231	27.18
20001 – 30000 บาท	203	23.88
30001 – 40000 บาท	101	11.88
40001 –50000 บาท	74	8.71
มากกว่า 50000 บาท	99	11.65
รวม	850	100.00
ที่อยู่ปัจจุบัน		
กรุงเทพมหานคร	236	30.76
จังหวัดใกล้เคียง	176	23.20
จังหวัดในภาคเหนือ	4	0.52
จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	91	11.86
จังหวัดในภาคตะวันตก	7	0.91
จังหวัดในภาคตะวันออก	100	13.03
จังหวัดในภาคกลาง	144	19.77
จังหวัดในภาคใต้	7	0.91
รวม	767	100.00

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

ผู้มาเยือนส่วนใหญ่ ไม่เคยมาเยือนตำบลไทยสามัคคี (ร้อยละ 55.92) และกลุ่มผู้มาเยือนที่เคยมาเยือนตำบลไทยสามัคคีแล้ว พบว่า จำนวนครั้งในการมาเยือน ส่วนใหญ่เคยมาแล้ว 2-3 ครั้ง (ร้อยละ 38.56) รองลงมาคือ และเคยมา 1 ครั้ง (ร้อยละ 36.07) และเคยมามากกว่า 5 ครั้ง (ร้อยละ 18.41) ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ประสบการณ์ในการมาเยือนของผู้มาเยือน

ประสบการณ์ในการมาเยือนของผู้มาเยือน	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่		
ไม่เคยมาเยือน	510	55.92
เคยมาเยือน	402	44.08
รวม	912	100.00
จำนวนครั้งในการมาเยือน		
1 ครั้ง	145	36.07
2 – 3 ครั้ง	155	38.56
4 – 5 ครั้ง	28	6.97
มากกว่า 5 ครั้ง	74	18.41
รวม	402	100.00
ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) = 2.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 1.07		

รูปแบบการเดินทางของผู้มาเยือน ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีจุดหมายปลายทางหลักเป็นตำบลไทยสามัคคี (ร้อยละ 69.98) โดยเดินทางมากับครอบครัวมากที่สุด(ร้อยละ 39.67) รองลงมาคือเดินทางมากับเพื่อน (ร้อยละ 33.41) และ เดินทางมากับกลุ่มผสมระหว่างเพื่อนและครอบครัว (ร้อยละ17.03) ตามลำดับ มีขนาดกลุ่มช่วง 2-5 คนมากที่สุด (ร้อยละ 47.66) รองลงมาคือขนาดกลุ่มช่วง 6 – 10 คน (ร้อยละ26.64) และขนาดกลุ่มช่วง 11 – 20 คน (ร้อยละ 11.45) ตามลำดับ ผู้มาเยือนเลือกใช้รถส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางมากที่สุด (ร้อยละ 78.88) รองลงมาคือ รถบัส/รถตู้ของบริษัททัวร์ (ร้อยละ14.52) และ รถทัวร์/รถประจำทาง (2.53) ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 รูปแบบการเดินทางของผู้มาเยือน

รูปแบบการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
จุดหมายปลายทางหลักในการท่องเที่ยว		
ตำบลไทยสามัคคีเป็นจุดหมายปลายทางหลัก	634	69.98
ตำบลไทยสามัคคีไม่ใช่จุดหมายปลายทางหลัก	272	30.02
รวม	906	100.00
ประเภทกลุ่มในการเดินทาง		
เดินทางคนเดียว	8	0.88
กลุ่มเพื่อน	304	33.41
กลุ่มครอบครัว	361	39.67
กลุ่มผสมระหว่างเพื่อนและครอบครัว	155	17.03
บริษัมนำเที่ยว/บริษัททัวร์	48	5.27
อื่นๆ (ทัศนศึกษา ชมรม ที่ทำงาน)	34	3.74
รวม	910	100.00
ขนาดกลุ่มในการเดินทาง		
มาคนเดียว	13	1.52
2 – 5 คน	408	47.66
6 – 10 คน	228	26.64
11 – 20 คน	98	11.45
21 – 50 คน	67	7.83
มากกว่า 50 คนขึ้นไป	42	4.91
รวม	856	100.00
ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) = 14.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 31.87		

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รูปแบบการเดินทาง	จำนวน	ร้อยละ
พาหนะในการเดินทาง (ต่อ)		
รถมอเตอร์ไซค์	14	1.54
รถทัวร์/รถประจำทาง	23	2.53
รถส่วนตัว	717	78.88
รถบัส/รถตู้ ของบริษัททัวร์	132	14.52
รถตู้โดยสาร	16	1.76
อื่นๆ	7	0.77
รวม	909	100.00

รูปแบบการพักแรม ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีการพักค้าง 1 คืนมากที่สุด (ร้อยละ 55.00) รองลงมาคือ ไม่พักค้าง (ร้อยละ 32.33) และพักค้าง 2 คืน (ร้อยละ 11.78) ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เลือกพักค้างที่พักประเภทรีสอร์ท มากที่สุด (ร้อยละ 61.57) รองลงมาคือ บ้านพัก/เต็นท์ในอุทยานแห่งชาติ (ร้อยละ 15.84) และบ้านเพื่อน/ญาติ/คนรู้จัก (ร้อยละ 7.65) ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 รูปแบบการพักแรมของผู้มาเยือน

รูปแบบการพักแรม	จำนวน	ร้อยละ
การพักค้างในแหล่งท่องเที่ยว		
ไม่พักค้าง	291	32.33
1 คืน	495	55.00
2 คืน	106	11.78
3-4 คืน	8	0.89
รวม	900	100.00

ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) = 0.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 0.67

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รูปแบบการพักแรม	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทที่พัก		
โรงแรม	26	4.63
รีสอร์ท	346	61.57
โฮมสเตย์	35	6.23
บ้านเพื่อน/ญาติ/คนรู้จัก	43	7.65
บ้านพัก/เต็นท์ในอุทยานแห่งชาติ	89	15.84
อื่นๆ	23	4.09
รวม	562	100.00

การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนพบว่า ผู้มาเยือนส่วนใหญ่รู้จักตำบลไทยสามัคคีจากอินเตอร์เน็ตมากที่สุด (ร้อยละ 53.67) รองลงมาคือ จากเพื่อน คนรู้จัก และครอบครัว (ร้อยละ 46.83) และประสบการณ์ส่วนตัว (ร้อยละ 30.20) ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวตำบลไทยสามัคคี		
ประสบการณ์ส่วนตัว	276	30.20
หนังสือพิมพ์	51	5.58
โทรทัศน์/วิทยุ	105	11.49
นิตยสาร/วารสารการท่องเที่ยว	121	13.25
คู่มือนำเที่ยว	119	13.00
โปสเตอร์/ป้ายประกาศ	49	5.36
อินเตอร์เน็ต	490	53.67
งานแสดงสินค้าการท่องเที่ยว	28	3.06
บริษัทนำเที่ยว	31	3.39
หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว	84	9.19

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวตำบลไทยสามัคคี (ต่อ)		
เพื่อน/คนรู้จัก/ครอบครัว	428	46.83
อื่นๆ	21	2.30

ผู้มาเยือนมีแรงจูงใจในการมาเยือนตำบลไทยสามัคคีเพื่อพักผ่อนร่างกาย/จิตใจ มากที่สุด (ร้อยละ 77.46) รองลงมาคือ การพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติและอากาศบริสุทธิ์ (ร้อยละ 64.00) และการใช้เวลาว่างกับเพื่อน/ครอบครัว/คนรัก (ร้อยละ 51.42) ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แรงจูงใจในการมาเยือนตำบลไทยสามัคคีของผู้มาเยือน

แรงจูงใจในการมาเยือนตำบลไทยสามัคคี	จำนวน	ร้อยละ
การพักผ่อนร่างกาย/จิตใจ	708	77.46
การหลีกหนีความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน	277	30.31
การพบปะผู้คนหรือพบเพื่อนใหม่	55	6.02
การไปเยือนสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ	305	33.37
การพัฒนาความสามารถ/ทักษะของตนเอง	53	5.80
การเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ	250	27.35
การใช้เวลาว่างกับเพื่อน/ครอบครัว/คนรัก	470	51.42
การมีโอกาสไปเยือนสถานที่ที่ใฝ่ฝัน	92	10.07
การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีต่างถิ่น	70	7.66
การสัมผัสความโดดเด่นของทรัพยากร	179	19.58
การพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติและอากาศบริสุทธิ์	585	64.00
การพบเห็นสิ่งแปลกใหม่	193	21.12
การได้เห็นลักษณะภูมิประเทศที่มีความสวยงาม	413	45.19
การเข้าร่วมเทศกาลท่องเที่ยวที่จัดขึ้น	64	7.00
อื่นๆ	25	2.74

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยวที่ผู้มาเยือนเลือกประกอบมากที่สุดคือ การชมวิวทิวทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 80.11) รองลงมาคือ พักผ่อนสบายๆ (ร้อยละ 71.48) และการถ่ายภาพ (ร้อยละ 63.83) ตามลำดับ โดยผู้มาเยือนประกอบกิจกรรม 2-3 กิจกรรม มากที่สุด (ร้อยละ 47.58) รองลงมาคือ 4-5 กิจกรรม (ร้อยละ 31.87) และประกอบกิจกรรมเดียว (ร้อยละ 12.20) ตามลำดับ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกไปเยือนมากที่สุดคือ ผาเก็บตะวัน (ร้อยละ 87.30) รองลงมาคือ ฟาร์มเห็ด Mr.Mushroom (วังน้ำเขียวฟาร์ม) (ร้อยละ 46.99) และสวนลุงไกร (ร้อยละ 31.37) ตามลำดับ โดยผู้มาเยือนมีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือนมากที่สุดคือ 2-3 แหล่ง (ร้อยละ 45.63) รองลงมาคือ ไปเยือนแหล่งเดียว (ร้อยละ 29.25) และไปเยือน 4-5 แหล่ง (ร้อยละ 18.25) ตามลำดับ ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจโดยรวมในการเดินทางมาเยือนตำบลไทยสามัคคีอยู่ในระดับ พอใจ (ร้อยละ 46.26) โดยการกลับมาเยือน ผู้มาเยือนต้องการกลับมาเยือนอีกในอนาคต (ร้อยละ 87.08) และส่วนใหญ่มาเยือนในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (ร้อยละ 68.52) (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 รูปแบบการประกอบกิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

รูปแบบการประกอบกิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยว		
พักผ่อน	654	71.48
ชมวิวทิวทัศน์	733	80.11
ขี่จักรยาน	32	3.50
ขับรถ ATV	10	1.09
ตั้งแคมป์พักแรม	133	14.54
กิจกรรมเรียนรู้เชิงเกษตร	128	13.99
ถ่ายภาพ	584	63.83
ดูนก	36	3.93
ศึกษาธรรมชาติ	193	21.09
เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน	89	9.73
ซื้อสินค้าท้องถิ่น	318	34.75
พายเรือแคนู	6	0.66
กิจกรรมอื่นๆ	18	1.97

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รูปแบบการประกอบกิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนกิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยว		
1 กิจกรรม	111	12.20
2 – 3 กิจกรรม	433	47.58
3 – 4 กิจกรรม	290	31.87
มากกว่า 5 กิจกรรม	76	8.35
รวม	910	100.00
ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) = 3.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 1.55		
แหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน		
ผาเก็บตะวัน	799	87.32
ผาชมตะวัน	207	22.62
สวนคุณเจี๊ยบ	23	2.51
สวนภูริตะ	11	1.20
พุทธอุทยานต่อวนาธรรม	20	2.19
มอนทาน่าฟาร์ม	95	10.38
สวนลุงไกร	287	31.37
วังน้ำเขียวฟาร์ม Mr.Mushroom	430	46.99
อ่างเก็บน้ำสุขสมบูรณ์	48	5.25
อ่างเก็บน้ำห้วยกระบอก	8	0.87
อ่างเก็บน้ำห้วยขมิ้น	62	6.78
วัดไทยสามัคคี	39	4.26
วัดบุไผ่	8	0.87
วัดบุไทร	12	1.31
สำนักสงฆ์คลองกระทิง	11	1.20
สำนักสงฆ์วัดป่าเวฬุวัน	4	0.44
ไร่องุ่นวิลเลจฟาร์ม แอนด์ ไวน์เนอรี่	165	18.03
จุดชมวิวเขาสลัดได	26	2.84

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รูปแบบการประกอบกิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน		
1 แหล่ง	255	28.11
2 – 3 แหล่ง	423	46.64
3 – 4 แหล่ง	173	19.07
มากกว่า 5 แหล่ง	56	6.17
รวม	907	100.00
ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) = 2.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 3.24		

ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจโดยรวมในการเดินทางมาเยือนตำบลไทยสามัคคีอยู่ในระดับ พอใจ (ร้อยละ 46.26) โดยการกลับมาเยือน ผู้มาเยือนต้องการกลับมาเยือนอีกในอนาคต (ร้อยละ 87.08) และส่วนใหญ่มาเยือนในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (ร้อยละ 68.52) (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจโดยรวมและการมาเยือน

ความพึงพอใจโดยรวมและการมาเยือน	จำนวน	ร้อยละ
ความพึงพอใจโดยรวม		
ไม่พอใจมาก	7	0.79
ไม่พอใจ	1	0.11
เฉยๆ	71	8.05
พอใจ	408	46.26
พอใจมาก	398	44.78
รวม	882	100.00

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความพึงพอใจโดยรวมและการมาเยือน	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการกลับมาเยือนในอนาคต		
ต้องการกลับมาอีก	766	84.08
ไม่แน่ใจ	136	14.93
ไม่ต้องการมาอีก	9	0.99
รวม	911	100.00
ช่วงฤดูกาลในการมาเยือน		
ในฤดูกาลท่องเที่ยว	627	68.52
นอกฤดูกาลท่องเที่ยว	288	31.48
รวม	915	100.00

3.3 ประเภทของผู้มาเยือน

ผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1) นักท่องเที่ยว (tourist) และ 2) นักทัศนาจร (excursionist/same-day visitor) (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ประเภทของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี

ประเภทของผู้มาเยือน	จำนวน	ร้อยละ
นักท่องเที่ยว	609	67.67
นักทัศนาจร	291	32.33
รวม	900	100.00

และเมื่อได้จำแนกผู้มาเยือนตามหลักของ Plog (1974) ซึ่งแบ่งประเภทตามหลักจิตวิทยาการท่องเที่ยว สามารถแบ่งผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.3.1 ผู้มาเยือนประเภทเน้นตัวเองเป็นศูนย์กลาง (psychocentric) ซึ่งในตำบลไทยสามัคคีมีผู้มาเยือนที่อยู่ในกลุ่มนี้จำนวนมาก เนื่องจากเป็นผู้มาเยือนที่ชอบไปสถานที่ท่องเที่ยวที่รู้จักดี ไม่ต้องการทดลองสิ่งแปลกใหม่ ทั้งที่พัก อาหาร สิ่งบันเทิง และบุคคลใหม่ๆ ต้องแน่ใจว่าจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกเหมือนอยู่ที่บ้าน ซึ่งในตำบลไทยสามัคคีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกพัฒนาให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้คอยบริการผู้มาเยือน โดยมีผู้มาเยือนหลายกลุ่มที่กลับมาเยือนซ้ำ

3.3.2 ผู้มาเยือนประเภทเดินสายกลาง (mid centric) ผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคีส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มนี้ เนื่องจากเป็นผู้มาเยือนที่ไม่ชอบการผจญภัย แต่ก็ไม่ปฏิเสธการทดลองสิ่งใหม่ๆ ตราบเท่าที่ไม่เสี่ยงอันตราย ซึ่งกิจกรรมที่ผู้มาเยือนกลุ่มนี้ชอบ เช่น กิจกรรมพักผ่อนท่องเที่ยว ชมวิว ถ่ายภาพ และสนใจแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในขั้นเจริญเติบโตเต็มที่ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในตำบลไทยสามัคคี

4. การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี มีหลายหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องและเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ สามารถแบ่งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. องค์กรภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การประสานงานต่างๆ การประชาสัมพันธ์ วางนโยบาย ออกกฎหมายและข้อบังคับที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ในตำบลไทยสามัคคี ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครราชสีมา สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่ว่าการอำเภอวังน้ำเขียว องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อุทยานแห่งชาติทับลาน สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนครราชสีมา และตำรวจท่องเที่ยวนครราชสีมา

2. องค์กรภาคเอกชน ที่มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี จากการรวมตัวในการส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ รวมถึงรวมอำนาจในการต่อรองกับภาครัฐ ได้แก่ ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอวังน้ำเขียว ชมรมอาสาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา

จากผลการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคีทั้ง 4 องค์ประกอบ ตามหลักในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่มรดกโลก (UNESCO, 2010) พบว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคีส่วนใหญ่สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้มาเยือนในการประกอบกิจกรรม/นันทนาการการท่องเที่ยวที่มาเพียงชมกิจกรรมทางการเกษตร ถ่ายรูป ชมวิวทิวทัศน์ ซื้อของที่ระลึกเท่านั้น ไม่มีการป้องกันผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบที่เกิดขึ้นทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม-วัฒนธรรม นอกจากนี้ไม่มีกิจกรรทนันทนาการ/การท่องเที่ยวและการจัดทำป้ายสื่อความหมายที่ทำให้ผู้มาเยือนเห็นคุณค่า เกิดความตระหนักและอนุรักษ์พื้นที่มรดกโลก

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐานในตำบลไทยสามัคคีส่งผลประโยชน์หลักแก่ชุมชนท้องถิ่นเท่านั้น แต่ไม่ได้สร้างขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มาเยือนโดยเฉพาะ ทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างไม่เพียงพอแต่ความต้องการของผู้มาเยือนในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ได้แก่ ระบบไฟฟ้าและระบบน้ำ ทำให้เกิดการขาดแคลนในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ด้านการสุขาภิบาลยังไม่มีการจัดการที่ถูกสุขลักษณะ ทั้งการกำจัดน้ำเสียและบริการกำจัดขยะ ด้านความปลอดภัยในพื้นที่ยังไม่ได้รับการดูแลจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ด้านระบบการขนส่ง ในตำบลไทยสามัคคีมีเพียงถนนสายหลักที่สามารถสัญจรได้อย่างสะดวกสบาย แต่เส้นทางอื่นๆ ในพื้นที่ยังไม่สะดวกนัก รวมถึงยังไม่มีบริการระบบขนส่งสาธารณะ นอกจากนี้สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมเปิดให้บริการจำนวนมากถึง 120 แห่ง โดยไม่มีการควบคุมหรือจัดระเบียบที่พัก รวมถึงการออกแบบ ขนาด และที่ตั้ง ที่ไม่เหมาะสมและไม่มีความกลมกลืน ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่มรดกโลก ทำให้ส่งผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมสังคม-วัฒนธรรมและคุณค่าของพื้นที่มรดกโลกอีกด้วย

ผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคีส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีมากกว่าผู้มาเยือนที่เป็นคนในท้องถิ่น มีแรงจูงใจในการมาเยือนเพื่อมาพักผ่อนร่างกายและจิตใจ และประกอบกิจกรรมชมวิวทิวทัศน์และพักผ่อนมากที่สุด และส่วนใหญ่ไปเยือนผาเก็บตะวันซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติยอดนิยมของตำบลไทยสามัคคี โดยมีผู้มาเยือนเพียงเล็กน้อยที่ประกอบกิจกรรมเรียนรู้เชิงเกษตร ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งได้รับการประชาสัมพันธ์ให้มีชื่อเสียงและเป็นเอกลักษณ์ของตำบล

หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในตำบลไทยสามัคคีเน้นการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว ไม่มีการร่วมมือกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการจัดการการท่องเที่ยวด้านต่างๆ รวมถึงไม่มีการวางแผน ติดตามตรวจสอบการจัดการในพื้นที่ นอกจากนี้ยังไม่มีการจัดการด้านผลกระทบทางการท่องเที่ยว และการพัฒนาต่างๆ ยังไม่คำนึงถึงการรองรับได้ของพื้นที่จนเกิดการบุกรุกพื้นที่ กลายเป็นภัยคุกคามต่อคุณค่าของพื้นที่มรดกโลก อย่างไรก็ตาม รายได้จากการท่องเที่ยวของตำบลไทยสามัคคียังกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการต่างถิ่น จึงไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์และเป็นค่าใช้จ่ายในการปกป้องแหล่งมรดกโลก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ความตระหนักถึงคุณค่าของมรดกโลก

ผลการศึกษาพบว่า ผู้มาเยือนส่วนใหญ่รู้จักพื้นที่มรดกโลก (ร้อยละ 79.82) ซึ่งทราบว่าตำบลไทยสามัคคีตั้งอยู่ในพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติดงพญาเย็น-เขาใหญ่ (ร้อยละ 57.49) (ตารางที่ 12) โดยภาพรวมผู้มาเยือนมีความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลก อยู่ในระดับ มาก ($\overline{X}$ = 3.69 *SD* = 1.00) เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อความทั้ง 9 ข้อความ พบว่า ข้อความที่ผู้มาเยือนเห็นด้วยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เราควรอนุรักษ์ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่เพื่อให้เป็นพื้นที่มรดกโลกต่อไป ($\overline{X}$ = 4.45 *SD* = 0.77) ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของพื้นที่มรดกโลกร่วมกันและมีหน้าที่ร่วมกันอนุรักษ์พื้นที่มรดกโลกนี้ไว้ ($\overline{X}$ = 4.37 *SD* = 0.82) และ การรักษาพื้นที่มรดกโลกเป็นประเด็นที่สำคัญในระดับประเทศที่ทุกคนควรให้ความสนใจ ($\overline{X}$ = 4.29 *SD* = 0.83) ตามลำดับ (ตารางที่ 13) ซึ่งข้อความดังกล่าวเน้นถึงการเห็นคุณค่าของมรดกโลก หน้าที่ของประชาชนทุกคนต่อพื้นที่มรดกโลก และการให้ความสำคัญต่อพื้นที่มรดกโลก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเห็นคุณค่าและความสำคัญต่อพื้นที่มรดกโลก รวมถึงรู้หน้าที่ของตนต่อพื้นที่มรดกโลกของผู้มาเยือน

ตารางที่ 12 การรู้จักพื้นที่มรดกโลกของผู้มาเยือน

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
การรู้จักพื้นที่มรดกโลก		
รู้จัก	720	79.82
ไม่รู้จัก	182	20.18
รวม	902	100.00
ตำบลไทยสามัคคีตั้งอยู่ในพื้นที่มรดกโลก		
ทราบ	522	57.49
ไม่ทราบ	386	42.51
รวม	908	100.00

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 13 ความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลกของผู้มาเยือน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น จำนวน (ร้อยละ)					$\overline{X}$	S.D	ระดับ
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
1) ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่เป็นผืนป่าอนุรักษ์ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่าและมีความหลากหลายทางชีวภาพ	14 (1.57)	31 (3.48)	97 (10.98)	451 (50.62)	298 (33.45)	4.11	0.84	4
2) เราควรอนุรักษ์ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่เพื่อให้เป็นพื้นที่มรดกโลกต่อไป	11 (1.24)	16 (1.80)	44 (4.95)	309 (34.76)	509 (57.26)	4.45	0.77	5
3) การจัดการพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติควรให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ของมนุษย์มากกว่าการคุ้มครองระบบนิเวศ	96 (10.80)	114 (16.20)	91 (10.24)	333 (37.46)	225 (25.31)	3.50	1.31	4
4) ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของพื้นที่มรดกโลกร่วมกันและมีหน้าที่ร่วมกันอนุรักษ์พื้นที่มรดกโลกนี้ไว้	15 (1.69)	21 (2.37)	42 (4.74)	352 (39.68)	457 (51.52)	4.37	0.82	5
5) การที่ประเทศไทยมีพื้นที่มรดกโลก ไม่ส่งผลอะไรต่อตัวท่าน	175 (19.80)	236 (26.70)	200 (22.62)	192 (21.20)	81 (9.16)	2.74	1.25	3
6) การรักษาพื้นที่มรดกโลกเป็นประเด็นที่สำคัญในระดับประเทศที่ทุกคนควรให้ความสนใจ	12 (1.36)	20 (2.27)	84 (9.52)	349 (39.57)	417 (47.28)	4.29	0.83	5
7) การพูดถึงพื้นที่มรดกโลกเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับท่าน	174 (19.62)	276 (31.12)	201 (22.66)	186 (20.97)	50 (5.64)	2.62	1.17	3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น จำนวน (ร้อยละ)					$\overline{X}$	S.D	ระดับ
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
8) การท่องเที่ยวเป็นอุปสรรคในการจัดการพื้นที่มรดกโลก	77 (8.66)	218 (24.52)	276 (31.05)	232 (26.10)	86 (9.67)	3.04	1.11	3
9) การที่มีรีสอร์ทในพื้นที่ตำบลไทยสามัคคีมากขึ้น ทำให้พื้นที่ป่าลดลง	16 (1.80)	38 (4.27)	131 (14.72)	349 (39.21)	356 (40.00)	4.11	0.93	4
					รวม	3.69	1.00	4

ระดับ 1 ค่าคะแนน 0.00-1.00 ระดับการรับรู้ น้อยมาก
2 ค่าคะแนน 1.01-2.00 ระดับการรับรู้ น้อย
3 ค่าคะแนน 2.01-3.00 ระดับการรับรู้ ปานกลาง
4 ค่าคะแนน 3.01-4.00 ระดับการรับรู้ มาก
5 ค่าคะแนน 4.01-5.00 ระดับการรับรู้ มากที่สุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 การรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

การรับรู้ของผู้มาเยือนเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในตำบลไทยสามัคคีอันเนื่องมากจากการท่องเที่ยว ประกอบด้วยข้อความที่แสดงลักษณะของผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม-วัฒนธรรม ทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งหมด 13 ข้อความ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับของผลกระทบตามการรับรู้ของตน โดยแบ่งระดับการรับรู้เป็น 6 ระดับ ได้แก่ ไม่เกิดผลกระทบ ผลกระทบน้อยมาก ผลกระทบน้อย ผลกระทบปานกลาง ผลกระทบมาก และผลกระทบมากที่สุด

ในส่วนของผลกระทบทางการท่องเที่ยวทางด้านบวก โดยภาพรวม ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.25 *SD* = 1.06) เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อความแสดงลักษณะของผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านบวก ทั้งหมด 6 ข้อ พบว่า ผลกระทบด้านบวกที่เกิดขึ้นที่มีระดับการรับรู้มากที่สุด ได้แก่ การสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและภาครัฐ ($\overline{X}$ = 3.50 *SD* = 1.02) การสร้างโอกาสในการจ้างงาน สร้างอาชีพ ($\overline{X}$ = 3.48 *SD* = 1.04) และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ ($\overline{X}$ = 3.20 *SD* = 1.24) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 14

และในส่วนผลกระทบทางการท่องเที่ยวทางด้านลบ โดยภาพรวม ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.89 *SD* = 1.18) เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อความแสดงลักษณะของผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบ ทั้งหมด 7 ข้อ พบว่า ผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นที่มีระดับการรับรู้มากที่สุด ได้แก่ ปัญหาการบุกรุกที่ดินเพื่อสร้างรีสอร์ท ($\overline{X}$ = 3.52 *SD* = 1.24) การสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 3.04 *SD* = 1.21) และ ปัญหาทัศนอุจาดจากแผ่นป้ายโฆษณาต่างๆ ($\overline{X}$ = 2.99 *SD* = 1.27) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 15

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 14 การรับรู้ผลกระทบด้านบวกจากการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

ผลกระทบ	ระดับการรับรู้ผลกระทบ						$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
	ไม่ปรากฏ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1) การปรับปรุงและพัฒนาสภาพภูมิทัศน์และกายภาพให้ดีขึ้น	24 (2.69)	53 (5.95)	108 (12.12)	426 (47.81)	208 (23.34)	72 (8.08)	3.07	1.07	4
2) ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์	27 (2.98)	57 (6.30)	143 (15.80)	316 (34.92)	208 (22.98)	154 (17.02)	3.20	1.24	4
3) สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและภาครัฐ	14 (1.55)	28 (3.09)	71 (7.85)	296 (32.71)	371 (40.99)	125 (13.18)	3.50	1.02	4
4) สร้างโอกาสในการจ้างงานสร้างอาชีพ	13 (1.55)	24 (3.76)	62 (6.86)	319 (35.29)	343 (37.94)	132 (14.60)	3.48	1.04	4
5) มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์	15 (1.67)	44 (4.91)	86 (9.60)	427 (47.66)	250 (27.90)	74 (8.26)	3.20	1.00	4
6) ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมที่ต่างกัน รวมถึงช่วยเผยแพร่เอกลักษณ์ของชุมชน	17 (1.89)	43 (4.78)	151 (16.78)	408 (45.33)	208 (23.11)	73 (8.11)	3.07	1.03	4
						รวม	3.25	1.06	4

ระดับ 1 ค่าคะแนน 0.00-1.00 ระดับการรับรู้ น้อยมาก
2 ค่าคะแนน 1.01-2.00 ระดับการรับรู้ น้อย
3 ค่าคะแนน 2.01-3.00 ระดับการรับรู้ ปานกลาง
4 ค่าคะแนน 3.01-4.00 ระดับการรับรู้ มาก
5 ค่าคะแนน 4.01-5.00 ระดับการรับรู้ มากที่สุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 15 การรับรู้ผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

ผลกระทบ	ระดับการรับรู้ผลกระทบ						$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
	ไม่ปรากฏ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1) ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ พื้นที่ธรรมชาติ	49 (5.41)	83 (9.16)	198 (21.85)	392 (43.27)	150 (16.56)	34 (3.75)	2.68	1.13	3
2) ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะ น้ำเสีย	56 (6.18)	106 (11.70)	252 (27.81)	316 (34.88)	130 (14.35)	46 (5.08)	2.55	1.20	3
3) การสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว	32 (3.58)	68 (7.61)	150 (16.78)	317 (35.46)	232 (25.95)	95 (10.63)	3.04	1.21	4
4) ปัญหาการบุกรุกที่ดินเพื่อสร้างรีสอร์ท	28 (3.10)	45 (4.98)	79 (8.74)	235 (26.00)	315 (34.85)	202 (22.35)	3.52	1.24	4
5) ปัญหาทัศนอุจาด จากแผ่นป้ายโฆษณาต่างๆ	39 (4.35)	73 (8.14)	166 (18.51)	305 (34.00)	206 (22.97)	108 (12.04)	2.99	1.27	4
6) สินค้ามีราคาแพงกว่าปกติ	21 (2.32)	50 (5.53)	138 (15.27)	464 (51.33)	171 (18.92)	60 (6.64)	2.99	1.10	3
7) เกิดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว	68 (7.54)	99 (10.98)	243 (26.94)	343 (38.03)	16 (11.75)	43 (4.77)	2.50	1.20	3
						รวม	2.89	1.18	3

ระดับ 1 ค่าคะแนน 0.00-1.00 ระดับการรับรู้ น้อยมาก
2 ค่าคะแนน 1.01-2.00 ระดับการรับรู้ น้อย
3 ค่าคะแนน 2.01-3.00 ระดับการรับรู้ ปานกลาง
4 ค่าคะแนน 3.01-4.00 ระดับการรับรู้ มาก
5 ค่าคะแนน 4.01-5.00 ระดับการรับรู้ มากที่สุด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบของผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากผลกระทบทางการท่องเที่ยวส่งผลต่อพื้นที่และส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของประสบการณ์ของผู้มาเยือน โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนไว้ทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่ จำนวนกิจกรรมที่ได้ประกอบจริงในพื้นที่ จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน ฤดูกาลที่มาเยือนพื้นที่ จำนวนวันในการมาเยือนพื้นที่ และความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบของผู้มาเยือน

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงอันดับ พบว่า ตัวแปรอิสระจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา (Wald = 21.893; p = .000) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน (Wald = 3.866; p = .049) ฤดูกาลที่มาเยือนพื้นที่ (Wald = 5.777; p = .016) และความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก (Wald = 44.778; p = .000) มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบของผู้มาเยือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรต้นทั้ง 4 ปัจจัยมีทิศทางเดียวกันกับตัวแปรตาม กล่าวคือ ผู้มาเยือนมีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือนมาก มาเยือนพื้นที่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และมีความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลกมากก็จะมีการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบมากเช่นเดียวกัน (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี

ปัจจัย	Estimate	Std.Error	Wald	*p*
ปัจจัยด้านบุคคล				
ภูมิลำเนา				
- ในพื้นที่	-.058	.171	.117	.733
- นอกพื้นที่	-	-	-	-
ระดับการศึกษา	.246	.052	21.893	.000*
ปัจจัยด้านนันทนาการ				
ประสบการณ์ในการมาเยือนพื้นที่	.117	.084	1.923	.166
จำนวนกิจกรรมที่ได้ประกอบจริงในพื้นที่	.013	.046	.077	.781

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัจจัย	Estimate	Std.Error	Wald	*p*
<u>ปัจจัยด้านนันทนาการ</u> (ต่อ)				
จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน	.075	.038	3.866	.049*
ฤดูกาลในการมาเยือนพื้นที่				
- นอกฤดูกาลท่องเที่ยว	.344	.143	5.777	.016*
- ในฤดูกาลท่องเที่ยว	-	-	-	-
จำนวนวันในการมาเยือนพื้นที่	-.055	.100	.296	.586
<u>ปัจจัยด้านความคิด</u>				
ความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก	.106	.016	44.778	.000*

หมายเหตุ $*p \leq .05$

$\chi^2 = 3077.392$ $df = 3248$ $p = .000$ Pseudo $R^2 = .115$ (Nagelkerke)

ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบสามารถอธิบายได้ดังนี้

ระดับการศึกษาของผู้มาเยือน มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยว กล่าวคือ ถ้าผู้มาเยือนมีระดับการศึกษาสูง จะมีการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวมาก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาการรับรู้ของ ดาราพร (2545) Baysan (2001) และ Petrosillo (2007) พบว่า ระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อการรับรู้ เมื่อมีระดับการศึกษาสูงก็จะมีการรับรู้ผลกระทบมากเช่นกัน สามารถอธิบายได้ว่า ความรู้คือสิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติการและทักษะความเข้าใจ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยินได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา (โสภา, 2521) และการที่มีระดับการศึกษาสูงก็จะได้รับความรู้ในวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมด้วย (ดาราพร, 2545) ดังนั้นผู้มาเยือนที่มีระดับการศึกษาสูงจึงเกิดการรับรู้เกี่ยวกับผลกระทบทางการท่องเที่ยวมากกว่า

จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยว กล่าวคือ ถ้าผู้มาเยือนมีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ไปเยือนมาก จะมีการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวมาก เนื่องจาก วัตถุที่บุคคลรับรู้ จะมีผลต่อการรับรู้ของบุคคล ซึ่งความซ้ำซากจำเจและความคุ้นเคย เป็นองค์ประกอบของวัตถุที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ เมื่อมีความคล้ายคลึงกันของสิ่งเร้า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เกิดขึ้น บุคคลจะใส่ใจและเกิดการรับรู้ (วันชัย, 2544) ดังนั้น ผู้มาเยือนที่ได้ไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง จึงเกิดการรับรู้ผลกระทบได้มากกว่า

ฤดูกาลในการมาเยือนพื้นที่ มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยว กล่าวคือ ถ้าผู้มาเยือนมาพื้นที่ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว จะมีการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวมาก ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาการรับรู้ของ Gorner and Cihar (2011) เนื่องจากช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวเกิดผลกระทบทางการท่องเที่ยวในระดับมาก และเมื่อถึงช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวกิจกรรมการท่องเที่ยวได้สิ้นสุดลง พื้นที่และสภาพแวดล้อมต่างๆ เกิดความเสื่อมโทรมและไม่ได้รับการดูแลฟื้นฟู ดังนั้น ผู้มาเยือนมาพื้นที่ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวจึงเกิดการรับรู้ได้มากกว่า

ความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลกของผู้มาเยือน มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยว กล่าวคือ ถ้าผู้มาเยือนมีความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลกมาก จะมีการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวมาก เนื่องจาก ความตระหนักหมายถึง ความแน่ใจ ความสำนึก การรับรู้รับทราบ โดยให้ความสำคัญต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (เรืองชัย, 2540) รวมถึงการให้คุณค่าต่อมรดกโลก ซึ่งการให้คุณค่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกการรับรู้ของบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีการรับรู้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสนใจต่อสิ่งต่างๆของบุคคลนั้น (โสภา 2521; จำเนียร 2529; ดาราพร 2545)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยวและการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา และเสนอแนะแนวทางการจัดการผู้มาเยือน สามารถสรุปผลการศึกษาโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว 4 องค์ประกอบ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ผู้มาเยือน และการบริหารจัดการ มีรายละเอียดดังนี้ แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี มีทั้งหมด 23 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 9 แห่ง ได้แก่ วังน้ำเขียวฟาร์ม (Mr.Mushroom) สวนลุงไกร ศูนย์สาธิตการเพาะและแปรรูปเห็ดหอมบ้านบุไทร สวนเบศจมาศคุณวิภา วิลเลจฟาร์ม แอนด์ ไวน์เนอรี่ สวนคุณเจี๊ยบ สวนภูริตะ มอนทาน่าฟาร์ม และฟาร์มอังเคิลลี แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 6 แห่ง ได้แก่ ผาเก็บตะวัน ผาชมตะวัน จุดชมวิวเขาสลัดได อ่างเก็บน้ำสุขสมบูรณ์ อ่างเก็บน้ำห้วยกระบอกบุไทร และอ่างเก็บน้ำห้วยกระบอกไทยสามัคคี และแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม 8 แห่ง ได้แก่ สำนักสงฆ์วัดป่าเวฬุวัน วัดไทยสามัคคี วัดสวนสติมา สำนักสงฆ์คลองกระทิง วัดบุไทร วัดบุไผ่ พุทธอุทยานต่อวนาธรรม และจิตตธรรมสถาน

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา สามารถแบ่งประเภทได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมจำนวน 120 แห่ง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหาร 26 แห่ง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านขายของที่ระลึกและของฝาก 8 แห่ง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน 8 ประเภทและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย

ผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้มาเยือนชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี ช่วงเดือนสิงหาคม 2556 – มีนาคม 2557 จำนวน 915ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า พบว่า ผู้มาเยือนเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.35) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 47.65) มีช่วงอายุระหว่าง 21-30 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 37.02) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 60.07) ด้านอาชีพปัจจุบัน ผู้มาเยือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 37.46) มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

10,001–20,000 บาท (ร้อยละ 27.84) มากที่สุด และผู้มาเยือนส่วนใหญ่เดินทางมาจากจังหวัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด (ร้อยละ 30.76)

ผู้มาเยือนส่วนใหญ่ ไม่เคยมาเยือนตำบลไทยสามัคคี (ร้อยละ 55.92) และกลุ่มผู้มาเยือนที่เคยมาเยือนตำบลไทยสามัคคีแล้ว พบว่า จำนวนครั้งในการมาเยือน ส่วนใหญ่เคยมาแล้ว 2-3 ครั้ง (ร้อยละ 38.56) ผู้มาเยือนมีจุดหมายปลายทางหลักเป็นตำบลไทยสามัคคี (ร้อยละ 69.98) โดยเดินทางมากับครอบครัวมากที่สุด (ร้อยละ 39.67) มีขนาดกลุ่มช่วง 2-5 คนมากที่สุด (ร้อยละ 47.66) ผู้มาเยือนเลือกใช้รถส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางมากที่สุด (ร้อยละ 78.88) ส่วนใหญ่มีการพักค้าง 1 คืนมากที่สุด (ร้อยละ 55.00) โดยส่วนใหญ่เลือกพักค้างที่พักประเภทรีสอร์ทมากที่สุด (ร้อยละ 61.57) ผู้มาเยือนมีแรงจูงใจในการมาเยือนตำบลไทยสามัคคีเพื่อพักผ่อนร่างกาย/จิตใจมากที่สุด (ร้อยละ 77.46) กิจกรรมนันทนาการ/การท่องเที่ยวที่ผู้มาเยือนเลือกประกอบมากที่สุดคือการชมวิวทิวทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 80.11) โดยผู้มาเยือนประกอบกิจกรรม 2-3 กิจกรรม มากที่สุด (ร้อยละ 47.58) ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกไปเยือนมากที่สุดคือ ผาเก็บตะวัน (ร้อยละ 87.30) รองลงมาคือ ฟาร์มเห็ด Mr.Mushroom (วังน้ำเขียวฟาร์ม) (ร้อยละ 46.99) โดยผู้มาเยือนไปเยือนแหล่ง 2-3 แหล่งมากที่สุดคือ (ร้อยละ 45.63) ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจโดยรวมในการเดินทางมาเยือนตำบลไทยสามัคคีอยู่ในระดับ พอใจ (ร้อยละ 46.26) และผู้มาเยือนส่วนใหญ่ต้องการกลับมาเยือนอีกในอนาคต (ร้อยละ 87.08) และส่วนใหญ่มาเยือนในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (ร้อยละ 68.52) นอกจากนี้ ผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ 1) นักท่องเที่ยว (tourist) (ร้อยละ 67.67) และ 2) นักทัศนาจร (excursionist/same-day visitor) (ร้อยละ 32.33) และเมื่อได้จำแนกผู้มาเยือนตามหลักของ Plog (1974) ซึ่งแบ่งประเภทตามหลักจิตวิทยาการท่องเที่ยว สามารถแบ่งผู้มาเยือนในตำบลไทยสามัคคี ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผู้มาเยือนประเภทเน้นตัวเองเป็นศูนย์กลาง (psychocentric) และผู้มาเยือนประเภทเดินสายกลาง (mid centric)

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน มีรายละเอียดดังนี้ 1) องค์กรภาครัฐ ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานนครราชสีมา สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่ว่าการอำเภอวังน้ำเขียว องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อุทยานแห่งชาติทับลาน สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนครราชสีมา และตำรวจท่องเที่ยวนครราชสีมา 2) องค์กรภาคเอกชน ได้แก่ ชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอวังน้ำเขียว ชมรมอาสาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การศึกษาการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน พบว่า ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.25 *SD* = 1.06) เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อความแสดงลักษณะของผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านบวก ทั้งหมด 6 ข้อ พบว่า ผลกระทบด้านบวกที่เกิดขึ้นที่มีระดับการรับรู้มากที่สุด ได้แก่ การสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและภาครัฐ ($\overline{X}$ = 3.50 *SD* = 1.02) การสร้างโอกาสในการจ้างงาน สร้างอาชีพ ($\overline{X}$ = 3.48 *SD* = 1.04) และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ ($\overline{X}$ = 3.20 *SD* = 1.24) ตามลำดับ และในส่วนผลกระทบทางการท่องเที่ยวทางด้านลบ โดยภาพรวม ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีการรับรู้ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.89 *SD* = 1.18) เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยของข้อความแสดงลักษณะของผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบ ทั้งหมด 7 ข้อ พบว่า ผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นที่มีระดับการรับรู้มากที่สุด ได้แก่ ปัญหาการบุกรุกที่ดินเพื่อสร้างรีสอร์ท ($\overline{X}$ = 3.52 *SD* = 1.24) การสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว ($\overline{X}$ = 3.04 *SD* = 1.21) และ ปัญหาทัศนอุจาดจากแผ่นป้ายโฆษณาต่างๆ ($\overline{X}$ = 2.99 *SD* = 1.27) ตามลำดับ

3. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน โดยผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงอันดับ พบว่า ตัวแปรอิสระ จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา (Wald = 21.893; *p* = .000) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน (Wald = 3.866; *p* = .049) ฤดูกาลที่มาเยือนพื้นที่ (Wald = 5.777; *p* = .016) และความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก (Wald = 44.778; *p* = .000) มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบของผู้มาเยือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรต้นทั้ง 4 ปัจจัยมีทิศทางเดียวกันกับตัวแปรตาม กล่าวคือ ผู้มาเยือนมีระดับการศึกษาสูง มีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือนมาก มาเยือนพื้นที่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และมีความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลกมากก็จะมีการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบมากเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดการ

1. การจัดการด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคีสามารถจำแนกตามองค์ประกอบได้ดังนี้ 1) เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในตำบลไทยสามัคคีควรเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้ผู้มาเยือนเกิดความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและควรร่วมมือกันจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่รวมถึงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับมาสวยงามและสมบูรณ์ดังเดิม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พัก ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึกและของฝากควรมีการควบคุมจำนวน การออกแบบ ขนาด และที่ตั้งให้เหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ รวมถึงควรมีการจัดการด้านกำจัดน้ำเสียและขยะในพื้นที่ให้ถูกสุขลักษณะ และเพิ่มการจัดการด้านความปลอดภัยแก่ผู้มาเยือน โดยตั้งจุดรักษาความปลอดภัยแก่ผู้มาเยือนให้มาขึ้น 3) ผู้มาเยือนส่วนใหญ่มีความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไม่มากนัก ควรจัดกิจกรรมให้ผู้มาเยือนเกิดการเรียนรู้วิถีชีวิตทางการเกษตร เพื่อให้เห็นคุณค่าในวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นและให้ผู้มาเยือนเกิดความประทับใจและได้รับประสบการณ์ที่ดีมีคุณภาพ 4) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรสนับสนุนและกระตุ้นให้คนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของกิจการในตำบลไทยสามัคคีมากกว่าคนภายนอก เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้ดีขึ้น นอกจากนี้ควรจัดการผลกระทบทางการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

2. ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านบวกที่ผู้มาเยือนมีระดับการรับรู้มากที่สุด คือ การสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนและภาครัฐ การสร้างโอกาสในการจ้างงานสร้างอาชีพ และส่งเสริมให้ผู้มาเยือนมีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมในชุมชนท้องถิ่น รวมถึง ควรมีการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านการอนุรักษ์ให้หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้ผู้มาเยือนมีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์มากขึ้น

3. ผลกระทบทางการท่องเที่ยวด้านลบที่ผู้มาเยือนมีระดับการรับรู้มากที่สุด คือ การบุกรุกที่ดินเพื่อสร้างรีสอร์ท การสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวและทัศนอุจาดจากแผ่นป้ายโฆษณาต่างๆ ดังนั้น ควรให้หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีมาตรการควบคุมการเพิ่มขึ้นของรีสอร์ทในพื้นที่ตำบลไทยสามัคคี เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาบุกรุกและการสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติ รวมถึงควบคุมป้ายโฆษณาต่างๆ ที่มากเกินไป ทำให้บดบังทัศนียภาพทางสายตาจนเกิดทัศนอุจาด นอกจากนี้ควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลและศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวของตำบลไทยสามัคคี และช่องทางในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลในด้านต่างๆ เพื่อลดการติดตั้งป้ายต่างๆ และให้ผู้มาเยือนสามารถเข้าถึงตำบลไทยสามัคคีได้สะดวกมากขึ้น

4. สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน พบว่า ระดับการศึกษา และความตระหนักต่อคุณค่ามรดกโลก เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก ดังนั้น จึงต้องมีการจัดการผู้มาเยือนในเชิงรุกโดยการประชาสัมพันธ์โดยผ่านโปรแกรมสื่อความหมายต่างๆ เพื่อให้ผู้มาเยือนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของพื้นที่มรดกโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับผลกระทบและสาเหตุของการเกิดผลกระทบทางการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ลดผลกระทบ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต่อพื้นที่ โดยเฉพาะที่ผาเก็บตะวันซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้มาเยือนนิยมไปเยือนมากที่สุด นอกจากนี้ยังมีอีกสองปัจจัยที่สำคัญรองลงมา คือ จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มาเยือนและฤดูกาลที่มาเยือน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ควรร่วมมือกันจัดการผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่รวมถึงฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับมาสวยงามและสมบูรณ์ดังเดิม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับรู้ผลกระทบทางการท่องเที่ยวของผู้ใช้ประโยชน์กลุ่มอื่นๆ เช่น ชุมชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในตำบลไทยสามัคคี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมล สังข์เฉย. 2548. **การรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อมในแหล่งนันทนาการทางธรรมชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.

กรมการฝึกหัดครู. 2533. **ตำรา-เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 30 : การท่องเที่ยว**. ม. ป. ท. กรุงเทพฯ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2552. **ธุรกิจร้านอาหาร/ภัตตาคาร.** แหล่งที่มา : http://www.dbd.go.th/download/data_srevice/2sep.doc 16 พฤษภาคม 2557

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2556. **รายงานสถิติภูมิอากาศในรอบ 30 ปี**. งานบริการข้อมูลกลุ่มภูมิอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรุงเทพฯ.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2549ก**. แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติทับลาน เล่ม 1 ข้อมูลพื้นฐาน**. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรุงเทพฯ.

_____. 2549ข. **แผนแม่บทการจัดการกลุ่มป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่**. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรุงเทพฯ.

_____. 2549ค. **แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติทับลาน เล่ม 3 แผนการจัดการฉบับย่อสำหรับผู้บริหาร**. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรุงเทพฯ.

กระทรวงวัฒนธรรม. มปป. **ความรู้เบื้องต้นเรื่องการอนุรักษ์มรดกโลก**. แหล่งที่มา http://www.thaiwhic.go.th/download/Thai_Intro_to_World_Heritage.pdf 6 สิงหาคม 2556

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2553**. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล.** ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540. **การดำเนินงานเรื่อง Ecotourism ในประเทศไทย.** การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545**. คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Bann Phak)**. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ.

กุลวดี ละม้ายจีน. 2553. **เอกสารประกอบคำสอนวิชา 3573201 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว.** ภาควิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อุบลราชธานี.

เกษม จันทร์แก้ว. 2540. **วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม**. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.

จำเนียร โชติช่วง. 2529. **จิตวิทยาการรับรู้และการเรียนรู้**. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ.

ฉันทัช วรรณถนอม. 2552. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา. กรุงเทพฯ.

ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. 2539. ผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม และการเมือง จากการพัฒนาการท่องเที่ยว. **จุลสารการท่องเที่ยว** 15 (1) : 32-42.

ฐนิตา ภูมิไพบูลย์. 2551. **องค์ประกอบการท่องเที่ยวและทัศนคติในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบ้านบุ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหิดล

ดนัย บวรเกียรติกุล. 2549. **ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและปัญหาสุขภาพจากการท่องเที่ยวและนันทนาการ**. โอเดียนสโตร์ กรุงเทพฯ.

ดาราพร ไชยรัตน์. 2545. **การรับรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว : กรณีศึกษา เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ดวงสุดา ชาญเมืองปัก. 2557. นักวิชาการประชาสัมพันธ์. **สัมภาษณ์,** 16 สิงหาคม 2557.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นภวรรณ ฐานะกาญจน์. 2543. **เอกสารประกอบการสอนวิชา 308522 ผลกระทบทางนันทนาการ.** คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.

นิภารัตน์ สายประเสริฐ. 2547. **การรับรู้สภาพแวดล้อมทางกายภาพและประสบการณ์นันทนาการของนักท่องเที่ยวที่ไปเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิศา ชัชกุล. 2550. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.

บัณฑิต วินิจฉัยกุล. 2542. **การรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. บริษัท เพลส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด กรุงเทพฯ.

ประภัสรา เกษมสุวรรณ. 2541. **การรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวมาในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหิดล.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

พัสตร์ หิรัญญการ. 2554. **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวองค์พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม.

ยศพร อินทรารักษ์. 2557. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี. **สัมภาษณ์,** 16 สิงหาคม 2557.

ราชกิจจานุเบกษา. 2535. เล่ม 109 ตอน 38 หน้า 13.

ราชกิจจานุเบกษา. 2547. เล่ม 121 ตอนพิเศษ 70 ก หน้า 12.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รัชดา อุดมวิทิต. 2540. **การรับรู้การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทผลิตกระแสไฟฟ้า**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เรืองชัย อิทธิกำพล. 2540. **ความตระหนักของคณะกรรมการสุขาภิบาลเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาในสำนักงานจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลักขณา สริวัฒน์. 2530. **จิตวิทยาเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 1. โอ. เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์ กรุงเทพฯ.

วันชัย มีชาติ. 2544. **พฤติกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ**. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.

ศรัญยา วรากุลวิทย์. 2546. **ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมท่องเที่ยว**. โรงพิมพ์ หจก. สามลดา กรุงเทพฯ.

สถิต วงศ์สวรรค์. 2529. **จิตวิทยาการศึกษา**. บริษัทรวมสาสน์ (1977) จำกัด กรุงเทพฯ.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2556. **ชุดความรู้ด้านการอนุรักษ์คุ้มครองแหล่งมรดกโลก เล่มที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก.** บริษัท โมโนกราฟ สตูดิดิโอ จำกัด กรุงเทพฯ.

สุกัญญา โรจนจันทร์. 2554. **การรับรู้สภาพแวดล้อมด้านเสียงของผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวีร์ณัสญ์ โสภณศิริ. 2554. **การวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว.** สำนักพิมพ์อินทนิล กรุงเทพฯ

แสงสรรค์ ภูมิสถาน. 2556. **เอกสารประกอบการสอนวิชา 01308535 การจัดการการท่องเที่ยว.**

แสงสรรค์ ภูมิสถาน, นันทชัย พงศ์พัฒนานุรักษ์, อิสริยา วุฒิสินธุ์, ยุทธพงษ์ คีรีมังคละ, สุคิด เรืองเรื่อ. 2557. **รายงานการวิจัยโครงการผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติทับลาน**. คณะวนศาสตร์ กรุงเทพฯ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โสภา ชูพิกุลชัย. 2521. **จิตวิทยาทั่วไป.** ไทยวัฒนาพานิช กรุงเทพฯ.

โสภาวรรณ ตรีสุวรรณ์. 2554. **เอกสารประกอบการสอนวิชา 3573207 การตลาดสำหรับการบริการ**. โรงเรียนการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพฯ.

องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ. 2518. **อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ**. การประชุมใหญ่สมัยสามัญครั้งที่ 17 กรุงปารีส ฝรั่งเศส.

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี. 2556. **แผนพัฒนาตำบล 3 ปี (พ.ศ. 2556-2558)**. องค์การส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา.

Moyle, B., W. G. Croy and B. Weiler. 2010. Community Perceptions of Tourism : Bruny and Magnetic Islands, Australia. **Asia Pacific Journal of Tourism Research** 15(3) : 353-366

Baysan, S. 2001. Perceptions of the environmental impacts of tourism : a comparative study of the attitudes of German, Russian and Turkish tourists in Kemer, Antalya. **Tourism Geographies** 3(2) : 218–235

Cochran, W. G. 1953. **Sampling Techniques**. New York John Wiley & Sons.

Deng J., S. Qiang, G.J Walker and Y. Zhang. 2003. Assessment on and perception of visitors' environmental impacts of nature tourism: A case study of Zhangjiajie National Forest Park China. **Journal of Sustainable Tourism** 11(6) : 529-548.

Floyd, M.F., H. Jang and F.P. Noe. 1997. The relationship between environmental concern and acceptability of environmental impacts among visitors to two US national park settings. **Journal of Environmental Management** 51(4) : 391-412

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Gorner, T. and M. Cihar. 2011. Seasonal Differences in Visitor Perceptions: A Comparative Study of Three Mountainous National Parks in Central Europe, **Journal of Environmental Protection** 2(8) : 1046-1054.

Hammitt, W.E. and D.N. Cole. 1998. **Wildland Recreation: Ecology and Management** (2nd edn). New York John Wiley.

Leujak, W. and R.F.G. Ormond. 2007. Visitor perceptions and the shifting social carrying capacity of South Sinai's Coral Reefs. **Environmental Management**. 39(4) : 472-489

Link, P.M. and C. Schleupner. 2011. How do tourists perceive and accept changes in landscape characteristics on the Eiderstedt peninsula?, **Coastline Reports** 17 : 133-146

Marion, J.L. and S.E. Reid. 2007. Minimising visitor impacts to protected areas: The efficacy of low impact education programmes. **Journal of Sustainable Tourism** 15(1) : 5-27.

Petrosillo, I., Zurlin G., Corlian`o M. E., Zaccarelli N., and M. Dadamoa 2007. Tourist perception of recreational environment and management in a marine protected area**. Landscape and Urban Planning** 79, 29-37

Phumsathan, S. 2013. Environmental Value Orientation and Environmental Impact Perception of Visitors to Khao Yai National Park. **Kasetsart Journal** 34: 1-9.

Plog, S. C. 1974. **Why destination areas rise and fall in popularity.** The Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly 15: 13-16.

Priskin, J. 2003. Tourist perceptions of degradation caused by coastal nature-based recreation**. Environmental Management** 32(2) : 189-204.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Sultan, (Külçür) B. 2001. Perceptions of the environmental impacts of tourism: a comparative study of the attitudes of German Russian and Turkish tourists in Kemer Antalya. **Tourism Geographies** 3(2): 218–235

Spanou, S., K. Tsegenidi and Th. Georgiadis. 2012. Perception of Visitors' Environmental Impacts of Ecotourism : A case study inthe Valley of Butterflies protected area, Rhodes Island, Greece**. International Journal of Environmental Research** 6(1) : 245-258

The United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO). 2010. **Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage.** Report on the international workshop Advancing Sustainable Tourism at Natural and Cultural Heritage Sites Brazil 25 July – 3 August 2010

Victor, T.C. M**.** 1994**. Marketing in Travel and Tourism.** 2 nd edition**.** England

World Tourism Organization. 1997. **Introduction to Global Tourism. In: International Tourism : a global perspective**. 2 nd edition. WTO Spain.

World Tourism Organization. 1998. **Guide for local authorities on development sustainable tourism**. A Tourism and Environment Publication. World Tourism Organization.

World Tourism Organization/The United Nations Environment Programme . 1992. **Guidelines: Development of National Parks and Protected Area for Tourism. Prepared with the assistance of IUCN by jefrey A. MC Neely J. W. Thorsell and Hector Ceballos Lascurain**. World Tourism Organization and United Nations Environment Program. Series Number 13.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามผู้มาเยือนตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หมายเลขแบบสอบถาม.....

วันที่เก็บแบบสอบถาม .....

จุดเก็บแบบสอบถาม.....

<u>คำชี้แจง</u>

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยว และผู้มาเยือนใน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการเสนอแนวทางรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

ตอนที่ 2 การรับรู้ของผู้มาเยือนเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลก

ตอนที่ 4 ภูมิหลังของผู้มาเยือน

ในการตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าคำตอบที่ท่านต้องการในแต่ละข้อหรือเติมคำตอบในช่องว่างที่เว้นไว้หลังคำถามแต่ละข้อ

ขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสาววรินันทน์ โพธะ

สาขาวิชาอุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว

ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน

1. ท่านเคยมาเยือน ต. ไทยสามัคคี อ. วังน้ำเขียว มาก่อนหรือไม่

   ☐ ไม่เคย ☐ เคย.....ครั้ง (ไม่รวมครั้งนี้)

2. ส่วนใหญ่ท่านเดินทางมาในช่วงเดือนใด.....

3. ต. ไทยสามัคคี เป็นจุดหมายปลายทางหลักในการท่องเที่ยวครั้งนี้ของท่านหรือไม่

   ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ จุดหมายปลายทางหลักของท่านคือ.....

4. ประเภทกลุ่มในการเดินทางครั้งนี้

   ☐ เดินทางคนเดียว ☐ กลุ่มเพื่อน ☐ กลุ่มครอบครัว
   ☐ กลุ่มเพื่อนและครอบครัว ☐ บริษัทนำเที่ยว/บริษัททัวร์ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. จำนวนสมาชิกที่ร่วมเดินทางในครั้งนี้ (รวมตัวท่านเองด้วย).....คน

6. พาหนะในการเดินทาง

   ☐ รถส่วนตัว ☐ รถบัส/รถตู้ ของบริษัททัวร์ ☐ รถมอเตอร์ไซค์
   ☐ รถทัวร์/รถประจำทาง ☐ รถตู้โดยสาร ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. ในการเดินทางครั้งนี้ ท่านพักค้างในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้หรือไม่

   ☐ ไม่พักค้าง ☐ พักค้าง.....คืน

   ในการเดินทางครั้งนี้ท่านเลือกที่พักแบบใด

   ☐ โรงแรม ชื่อ..... ☐ รีสอร์ท ชื่อ.....
   ☐ โฮมสเตย์ ชื่อ..... ☐ บ้านเพื่อน/ญาติ/คนรู้จัก
   ☐ บ้านพัก/เต็นท์ในอุทยานแห่งชาติ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. ท่านรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวต. ไทยสามัคคี อ. วังน้ำเขียวจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

   ☐ ประสบการณ์ส่วนตัว ☐ หนังสือพิมพ์ ☐ โทรทัศน์/วิทยุ
   ☐ นิตยสาร/วารสารการท่องเที่ยว ☐ คู่มือนำเที่ยว ☐ โปสเตอร์/ป้าย
   ☐ อินเตอร์เน็ต ☐ งานแสดงสินค้าการท่องเที่ยว ☐ บริษัทนำเที่ยว
   ☐ หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ☐ เพื่อน/คนรู้จัก/ครอบครัว ☐ อื่นๆโปรดระบุ.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

9. ข้อใดเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ท่านมาเยือน ต. ไทยสามัคคี อ. วังน้ำเขียว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ การพักผ่อนร่างกาย/จิตใจ ☐ การหลีกหนีความวุ่นวายในชีวิตประจำวัน
☐ การพบปะผู้คนหรือพบเพื่อนใหม่ ☐ การไปเยือนสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ
☐ การพัฒนาความสามารถ/ทักษะของตนเอง ☐ การเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ
☐ การใช้เวลาว่างกับเพื่อน/ครอบครัว/คนรัก ☐ การมีโอกาสไปเยือนสถานที่ที่ใฝ่ฝัน
☐ การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีต่างถิ่น ☐ การสัมผัสความโดดเด่นของทรัพยากร
☐ การพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติและอากาศบริสุทธิ์ ☐ การพบเห็นสิ่งแปลกใหม่
☐ การได้เห็นลักษณะภูมิประเทศที่มีความสวยงาม ☐ การเข้าร่วมเทศกาลท่องเที่ยวที่จัดขึ้น
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

10. ท่านได้ประกอบกิจกรรมใดบ้างขณะมาเยือน ต. ไทยสามัคคี อ. วังน้ำเขียว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ พักผ่อนชิวๆ ☐ ชมวิวทิวทัศน์ ☐ ขี่จักรยาน
☐ ขับรถ ATV ☐ เล่นน้ำตก ☐ ตั้งแคมป์พักแรม
☐ กิจกรรมเรียนรู้เชิงเกษตร ☐ ถ่ายภาพ ☐ ดูนก
☐ ศึกษาธรรมชาติ ☐ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ☐ ซื้อสินค้าท้องถิ่น
☐ พายเรือแคนนู ☐ กิจกรรมอื่นๆ โปรดระบุ.....

11. แหล่งท่องเที่ยวใดบ้างที่ท่านไปเยือน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผาเก็บตะวัน ☐ ผาชมตะวัน ☐ มอนทาน่าฟาร์ม
☐ สวนคุณเจี๊ยบ ☐ สวนภูริตะ ☐ สวนสวยคุณต่อ
☐ สวนลุงไกร ☐ ฟาร์มเห็ดMr. Mushroom (วังน้ำเขียวฟาร์ม)
☐ อ่างเก็บน้ำสุขสมบูรณ์ ☐ อ่างเก็บน้ำห้วยกระบอก ☐ อ่างเก็บน้ำห้วยขมิ้น
☐ วัดไทยสามัคคี ☐ วัดบุไผ่ ☐ วัดบุไทร
☐ สำนักสงฆ์คลองกระทิง ☐ สำนักสงฆ์วัดป่าเวฬุวัน ☐ ไร่องุ่นวิลเลจฟาร์ม&ไวน์เนอรี่
☐ จุดชมวิวเขาสลัดได ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 **การรับรู้ของผู้มาเยือนเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยว**

คำชี้แจง: ท่านคิดว่าผลกระทบจากการท่องเที่ยวในประเด็นต่างๆ ทั้งทางบวกและทางลบเหล่านี้ ที่เกิดขึ้นในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว มีความรุนแรงอยู่ในระดับใด (โปรดทำเครื่องหมาย✓ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน)

ประเด็น	ระดับ/การปรากฏของผลกระทบ					
	ไม่ปรากฏ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ พื้นที่ธรรมชาติ						
2. ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะ น้ำเสีย						
3. การสูญเสียพื้นที่ธรรมชาติเพื่อเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว						
4. ปัญหาการบุกรุกที่ดินเพื่อสร้างรีสอร์ท						
5. ปัญหาทัศนอุจาด จากแผ่นป้ายโฆษณาต่างๆ						
6. การปรับปรุงและพัฒนาสภาพภูมิทัศน์และกายภาพให้ดีขึ้น						
7. ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว						
8. สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และภาครัฐ						
9. สร้างโอกาสในการจ้างงาน สร้างอาชีพ						
10. สินค้ามีราคาแพงกว่าปกติ						
11. มีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์						
12. ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมที่ต่างกัน รวมถึงช่วยเผยแพร่เอกลักษณ์ของชุมชน						
13. เกิดการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว						

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

<u>ตอนที่ 3</u> **ความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลก**

1. ท่านรู้จัก “พื้นที่มรดกโลก” หรือไม่ ☐ รู้จัก ☐ ไม่รู้จัก

2. ท่านทราบหรือไม่ว่า ต. ไทยสามัคคี ตั้งอยู่ในพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติดงพญาเย็น-เขาใหญ่
   ☐ ทราบ ☐ ไม่ทราบ

3. ถ้าท่านต้องเลือกเพียง 1 ข้อ ท่านอยากเห็น ต. ไทยสามัคคี อ. วังน้ำเขียวเป็นอย่างไรในอนาคต
   ☐ แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงดูแลโดยชุมชนท้องถิ่น พัฒนาการท่องเที่ยวเต็มรูปแบบ
   ☐ พื้นที่คุ้มครอง เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยปราศจากกิจกรรมของมนุษย์

4. ข่าวเกี่ยวกับรีสอร์ทหลายๆ แห่งบุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานโดย มีผลต่อการตัดสินใจมาเยือน ต. ไทยสามัคคีของท่านหรือไม่
   ☐ ไม่มีผล ☐ มีผลบ้าง ☐ มีผลอย่างมาก

ท่านมีความคิดเห็นประการใดกับประเด็นต่อไปนี้ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของท่าน

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่เป็นผืนป่าอนุรักษ์ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า และมีความหลากหลายทางชีวภาพ					
2. เราควรอนุรักษ์ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่เพื่อให้เป็นพื้นที่มรดกโลกต่อไป					
3. การจัดการพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติควรให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ของมนุษย์มากกว่าการคุ้มครองระบบนิเวศ					
4. ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของพื้นที่มรดกโลกร่วมกันและมีหน้าที่ร่วมกันอนุรักษ์พื้นที่มรดกโลกนี้ไว้					
5. การที่ประเทศไทยมีพื้นที่มรดกโลก ไม่ส่งผลอะไรต่อตัวท่าน					
6. การรักษาพื้นที่มรดกโลกเป็นประเด็นที่สำคัญในระดับประเทศที่ทุกคนควรให้ความสนใจ					
7. การพูดถึงพื้นที่มรดกโลกเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับท่าน					
8. การท่องเที่ยวเป็นอุปสรรคในการจัดการพื้นที่มรดกโลก					
9. การที่มีรีสอร์ทในพื้นที่ ต. ไทยสามัคคี มากขึ้น ทำให้พื้นที่ป่าลดลง					

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 4 ภูมิหลังของผู้มาเยือน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุปัจจุบัน .....ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด
   - ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
   - ☐ อาชีวหรือเทียบเท่า ☐ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพปัจจุบัน
   - ☐ รับราชการ ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
   - ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ เกษตรกร ☐ นักเรียน/นักศึกษา
   - ☐ ประกอบกิจการส่วนตัว พ่อค้า นักธุรกิจ ☐ แม่บ้าน/พ่อบ้าน
   - ☐ เกษียณ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ .....

5. รายได้ต่อเดือนของท่านโดยประมาณ
   - ☐ น้อยกว่า 10,000 บาท ☐ 10,001 – 20,000 บาท ☐ 20,001 – 30,000 บาท
   - ☐ 30,001 – 40,000 บาท ☐ 40,001 –50,000 บาท ☐ มากกว่า 50,000 บาท

6. ที่อยู่ปัจจุบันอยู่ในจังหวัด: .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

การคำนวณความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ข1 การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบวัดความตระหนักถึงคุณค่ามรดกโลก

ข้อความ	Item – total Correlation	Alpha if Item Deleted
1. ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่เป็นผืนป่าอนุรักษ์ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า และมีความหลากหลายทางชีวภาพ	0.467	0.679
2. เราควรอนุรักษ์ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาใหญ่เพื่อให้เป็นพื้นที่มรดกโลกต่อไป	0.528	0.685
3. การจัดการพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติควรให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์ของมนุษย์มากกว่าการคุ้มครองระบบนิเวศ	0.486	0.669
4. ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของพื้นที่มรดกโลกร่วมกัน และมีหน้าที่ร่วมกันอนุรักษ์พื้นที่มรดกโลกนี้ไว้	0.434	0.693
5. การที่ประเทศไทยมีพื้นที่มรดกโลก ไม่ส่งผลอะไรต่อตัวท่าน	0.571	0.665
6. การรักษาพื้นที่มรดกโลกเป็นประเด็นที่สำคัญในระดับประเทศที่ทุกคนควรให้ความสนใจ	0.563	0.643
7. การพูดถึงพื้นที่มรดกโลกเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับท่าน	0.334	0.699
Cronbach’s Alpha of scale	0.732	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ค

แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
1	วังน้ำเขียวฟาร์ม	เชิงเกษตร	155 หมู่ 2 บ้านสุขสมบูรณ์ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร .081-001-1555 081-002-2555	มีเนื้อที่ 24000 (60 ไร่) เป็นฟาร์มเห็ดติดแอร์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสาน มีเห็ดมากมายหลากหลายพันธุ์ ผู้มาเยือนสามารถชมการเพาะเห็ด โดยทางวังน้ำเขียวฟาร์มมีบริการพาเที่ยวชม พร้อมบรรยายการปลูกเห็ด และสามารถเลือกซื้อสินค้าทางการเกษตรและสินค้าแปรรูปทางการเกษตร	คุณวีระ ภัทรอานันท์	
2	สวนลุงไกร	เชิงเกษตร	111 หมู่ 2 บ้านสุขสมบูรณ์ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 30370 โทร. 081-2746961 086-2595755	เป็นสวนผักปลอดสารพิษ มีเนื้อที่ 4000 ตารางวา (10 ไร่) มีผักปลอดสารพิษจำหน่ายตลอดทั้งปี และเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน แหล่งซื้อของฝากทั้งผักปลอดสารพิษและสินค้าแปรรูปทางการเกษตร นอกจากนี้สวนลุงไกรยังมีรีสอร์ท สไตล์ธรรมชาติบริการนักท่องเที่ยวอีกด้วย	คุณไกร ชมน้อย	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
3	ศูนย์สาธิตการเพาะและแปรรูปเห็ดหอมบ้านบุไทร	เชิงเกษตร	หมู่ 4 บ้านบุไทร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา 30370	ชมเทคนิคด้านการเกษตรที่ผลิตโดยภูมิปัญญาชาวบ้าน และเรียบรู้กรรมวิธีแปรรูปเห็ดหอมให้เป็นสินค้าสารพัดพร้อมเลือกซื้อเห็ดสดและเห็ดแปรรูป	คุณอินทร์ มูลพิมาย	
4	สวนเบญจมาศคุณวิภา (กลุ่มผู้ปลูกเบญจมาศ ไทยสามัคคี)	เชิงเกษตร	หมู่ 4 บ้านบุไทร ต. ไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นสวนที่มีการปลูกเบญจมาศเป็นหลักและยังเป็นศูนย์กลางจำหน่ายเบญจมาศตัดดอกของตำบลไทยสามัคคี โดยเกษตรกรผู้ปลูกดอกเบญจมาศในเขตไทยสามัคคี นักท่องเที่ยวสามารถมาซื้อเป็นของฝากกลับบ้าน หรือถ้าต้องการชมแปลงเพาะนักท่องเที่ยวก็สามารถติดต่อขอเข้าชมได้ทุกวัน นอกจากนี้ยังมีสินค้าขึ้นชื่อของจังหวัด เช่น เครื่องปั้นดินเผา จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว	คุณวิภา จันทร์คุ้ม	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
5	วิลเลจฟาร์ม & ไวน์เนอรี่	เชิงเกษตร	103 หมู่ 7 บ้านไผ่งาม ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร. 0-4422-8407-8	มีเนื้อที่ 12000 ตารางวา (30 ไร่) เป็นไร่องุ่นและโรงผลิตไวน์สไตล์ ฝรั่งเศส เป็นแหล่งจำหน่ายไวน์และน้ำองุ่น ผู้มาเยือนสามารถเยี่ยมชมโรงบ่มไวน์โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ พร้อมบรรยายกระบวนการผลิตไวน์ทุกขั้นตอนกิจกรรมหลัก ได้แก่ ชมไร่องุ่น เยี่ยมชมโรงบ่มไวน์ เรียนรู้กระบวนการผลิตไวน์ เก็บองุ่นสดจากต้น ปั่นจักรยานชมฟาร์มและชิมไวน์	คุณวีระวัฒน์ ชลวณิช	
6	สวนคุณเจี๊ยบ	เชิงเกษตร	93 หมู่ 5 บ้านบุไผ่ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร. 081-424-1807	มีเนื้อที่ 1600 ตารางวา (4 ไร่) กิจกรรมท่องเที่ยว ได้แก่ ชมสวนดอกไม้ นอกจากนี้ยังมี ต้นไม้ ไม้ดอก ไม้เมืองหนาว ไม้ประดับตามฤดูกาล และกาแฟสด จำหน่ายให้นักท่องเที่ยว	คุณกิตติศักดิ์ มีนุชนารถ	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
7	สวนภูริตะ	เชิงเกษตร	หมู่ 5 บ้านบุไผ่ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร. 081-831-4237	สวนเบญจมาศขนาดใหญ่ของอำเภอวังน้ำเขียวที่เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมความงามของเบญจมาศหลากสีได้อย่างใกล้ชิด ตั้งแต่ต้นกล้า จนกระทั่งเจริญเติบโตเต็มที่ มีทั้งปลูกเพื่อส่งออกและจำหน่ายต่างประเทศกว่า 100 แปลง	คุณศักดิ์ดา	
8	มอนทาน่าฟาร์ม	เชิงเกษตร	199 หมู่ 6 ห้วยใหญ่ใต้ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา โทร. 044-228-376 087-779-9870	มีเนื้อที่ทั้งหมด 35 ไร่ เป็นฟาร์มแกะและฟาร์มผักไฮโดรโปนิกส์ กิจกรรมท่องเที่ยวได้แก่ ชมแกะ ป้อนอาหารและป้อนนมแกะ ชมโรงปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ การปลูกผักในน้ำ ถ่ายภาพดอกไม้และบรรยากาศรอบๆ ฟาร์ม ร่วมคล้องกุญแจคู่รักกับคนรัก กิจกรรมของเล่นงานวัด เช่น ปาโป่ง ยิงธนูยิงปืน โยนห่วง เลือกซื้อสินค้าที่ระลึก รับประทานอาหารสไตล์ยุโรป	บริษัท มอนทาน่าอินเตอร์เทรด จำกัด	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
9	ฟาร์มอังเคิลลี	เชิงเกษตร	หมู่ 2 บ้านสุขสมบูรณ์ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร. 081-721-3244 084-543-2716	เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างขึ้นเลียนแบบให้เหมือนฟาร์มแกะ นักท่องเที่ยวสามารถถ่ายรูปและให้อาหารสัตว์ได้		
10	ผาเก็บตะวัน	ธรรมชาติ	อุทยานแห่งชาติทับลาน ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	ตั้งอยู่บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ 11 (ไทยสามัคคี) ของอุทยานแห่งชาติทับลาน เป็นจุดชมวิวทิวทัศน์ยามพระอาทิตย์ตกดินที่สวยงามของ อำเภอวังน้ำเขียว ตั้งอยู่บนเขาสันกำแพง ด้านล่างเป็นผืนป่าดงดิบและเป็นที่ตั้งของหลักแบ่งเขตจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดนครราชสีมา ที่นี่มีกิจกรรมที่เป็นที่นิยมคือ การปลูกป่าด้วยการยิงเมล็ดพันธุ์พืชด้วยหนังสติ๊ก	อุทยานแห่งชาติทับลาน	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
11	ผาชมตะวัน	ธรรมชาติ	หมู่ 6 ห้วยใหญ่ใต้ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นชะง่อนหินยื่นออกไปเป็นหน้าผาสูง ผู้มาเยือนนิยมขึ้นมาชมพระอาทิตย์ขึ้น รวมทั้งทิวเขาซึ่งเป็นรอยต่อระหว่างอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี (ภาคตะวันออก) กับอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) บริเวณนี้สามารถมองเห็นป่าและร่องน้ำที่เป็นต้นกำเนิดของน้ำตกวังจระเข้และน้ำตกห้วยใหญ่	องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี	
12	เขาสลัดได	ธรรมชาติ	หมู่ 8 บ้านพุทธชาด ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 730 เมตร เป็นจุดชมวิวที่เห็นทิวทัศน์ของวังน้ำเขียว และทิวเขาใหญ่ ด้านบนเป็นสถานีถ่ายทอดโทรคมนาคม อยู่ในพื้นที่ของกองทัพอากาศ ผู้มาเยือนนิยมขึ้นไปชมความสวยงามของธรรมชาติและทะเลหมอก	กองทัพอากาศ	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
13	อ่างเก็บน้ำห้วยกระบอก	ธรรมชาติ	หมู่ 11 บ้านไทยพัฒนา ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	ประชาชนท้องถิ่นใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค และการพักผ่อนหย่อนใจ เหมาะกับการกางเต็นท์พักแรม กิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ ชมนกเป็ดน้ำ ตกปลา ชมวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น ตั้งอยู่ติดกับสันเขาวงและเขาสลัดได	องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี	
14	อ่างเก็บน้ำห้วยขมิ้น (สุขสมบูรณ์)	ธรรมชาติ	หมู่ 2 บ้านสุขสมบูรณ์ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นอ่างเก็บน้ำที่ประชาชนท้องถิ่นใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค และการพักผ่อนหย่อนใจ สร้างโดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะแก่การตกปลา กางเต็นท์พักผ่อน ชมบัว แมลงปอ ผีเสื้อ และนก	องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
15	สำนักสงฆ์วัดป่าเวฬุวัน	วัฒนธรรม	หมู่ 1 บ้านไทยสามัคคี คุ้มคลองกระทิง ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นสำนักสงฆ์ที่ท่านครูบากฤษณะได้รับถวายที่ดินบริเวณบ้านคลองกระทิงจากผู้มีจิตศรัทธาเลื่อมใส ประมาณ 5 ไร่ จากนั้นพัฒนาก่อสร้างขึ้นเป็น “สำนักสงฆ์เวฬุวัน” พร้อมทั้งซื้อที่ดินเพิ่มเติม จนปัจจุบันมีพื้นที่ประมาณ 46 ไร่ แล้วยกให้เป็นศูนย์ปฏิบัติธรรมของกรมเสมียนตรากระทรวงกลาโหม	สำนักสงฆ์วัดป่าเวฬุวัน	
16	วัดไทยสามัคคี	วัฒนธรรม	หมู่ 1 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นวัดประจำตำบลไทยสามัคคี สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2520 เป็นสถานที่สำหรับประกอบศาสนกิจของสงฆ์ ประกอบพิธีทางศาสนาและประชาชนใช้ในการทำบุญ ในวันธรรมสวนะหรือวันพระ วันสำคัญทางศาสนาและงานบำเพ็ญกุศลต่างๆ อีกทั้งยังเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชนและจัดกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมที่สำคัญ	วัดไทยสามัคคี	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
17	วัดสวนสติมา ศูนย์เจริญสตินานาชาติปุณโณปถัมภ์	วัฒนธรรม	หมู่ 6 ห้วยใหญ่ใต้ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร .088-187-4323	มีเนื้อที่ 11200 ตารางวา (28 ไร่) เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม เผยแผ่ คำสอน และวิธีเจริญสติแบบเคลื่อนไหว ด้วยวิธียกมือสร้างจังหวะ ตามแนวทางของหลวงพ่อเทียน จิตฺตสุโภเจ้าอาวาสวัดสนามใน	วัดสนามใน	
18	สำนักสงฆ์คลองกระทิง	วัฒนธรรม	หมู่ 1 บ้านไทยสามัคคี คุ้มคลองกระทิง ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนความรู้สำหรับผู้ที่ต้องการปฏิบัติธรรม ผู้มาเยือนนิยมมาไหว้พระ สวดมนต์ ทำบุญ และปฏิบัติธรรม	สำนักสงฆ์คลองกระทิง	
19	วัดบุไทร	วัฒนธรรม	หมู่ 4 บ้านบุไทร ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นศาสนสถานที่ชุมชนท้องถิ่นนิยมมาประกอบศาสนพิธีต่างๆ ภายในบริเวณวัดมีสถาปัตยกรรมเทวาลัยแบบผสมผสาน เป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป รวมถึงเทวรูปของเทพหลายองค์ ผู้มาเยือนสามารถมาทำบุญและไหว้พระ	วัดบุไทร	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ค1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ประเภท	ที่อยู่	รายละเอียด	ผู้ประกอบการ/ผู้ดูแลพื้นที่	หมายเหตุ
20	พุทธอุทยานต่อวนาธรรม	วัฒนธรรม	377 หมู่ 1 บ้านไทยสามัคคี ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นสถานปฏิบัติธรรมตั้งอยู่หมู่ 1 บ้านไทยสามัคคี เป็นที่ตั้งของวิหารทิพย์วิมานเจริญงอกงาม ภายในวิหารเป็นที่ประดิษฐานของรอยพระพุทธบาท และรอยพระพุทธหัตถ์ นอกจากนี้ยังมีให้บริการตรวจสุขภาพ นวดแผนโบราณ และครัวสุขภาพ ผู้มาเยือนสามารถมาปฏิบัติธรรมพร้อมศึกษา ทำความเข้าใจและลองทานอาหารตามกรุ๊ปเลือดหรือธาตุเจ้าเรือน	พุทธอุทยานต่อวนาธรรม	
21	จิตตธรรมสถาน	วัฒนธรรม	หมู่ 5 บ้านบุไผ่ ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	เป็นสำนักปฏิบัติธรรมที่มีบรรยากาศร่มรื่น ภายในอุโบสถและรอบบริเวณมีพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่เป็นจำนวนมาก พระภิกษุที่บวชใหม่รวมถึงพุทธศาสนิกชนทั่วไปนิยมมาปฏิบัติธรรม	จิตตธรรมสถาน	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

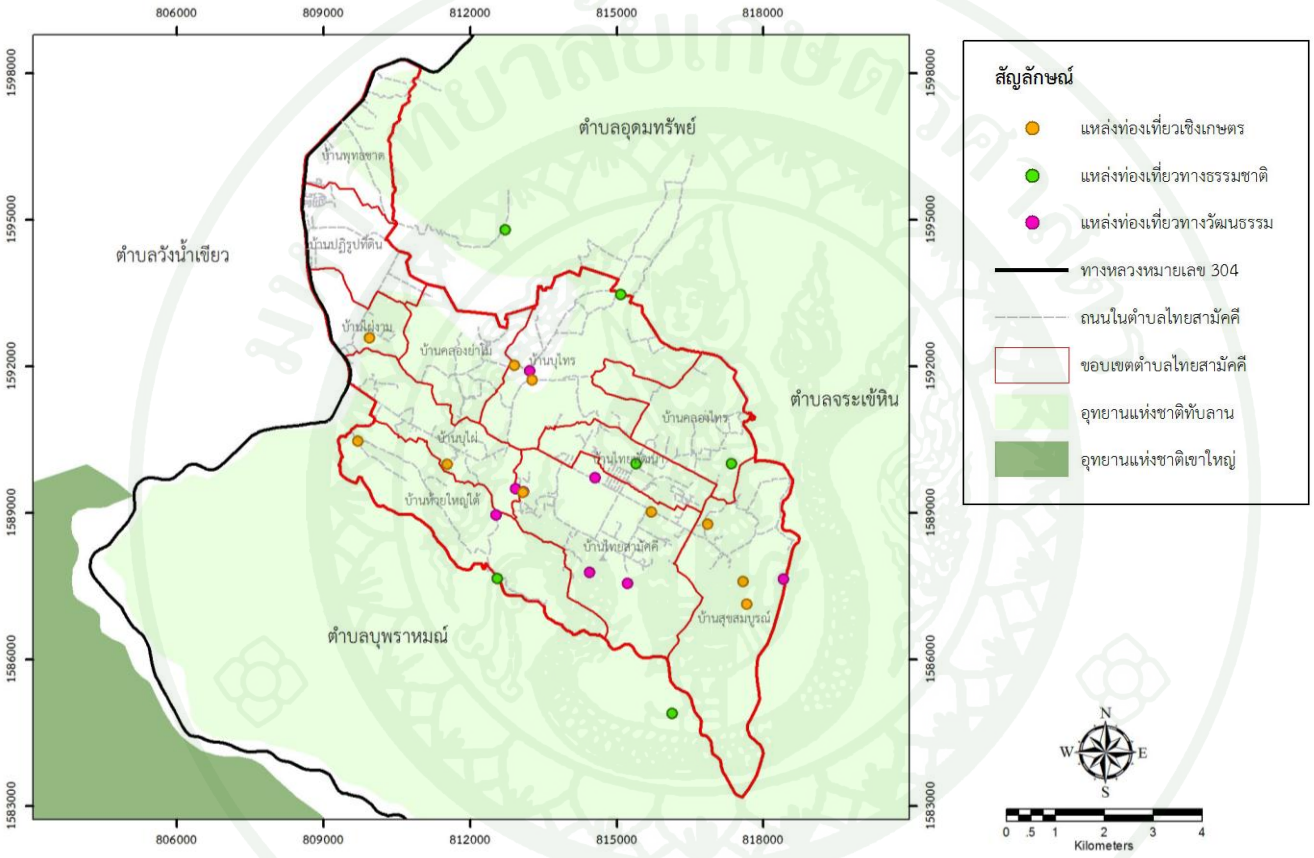

ภาพผนวกที่ ค1 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา: แสงสรรค์ และคณะ (2557)

วังน้ำเขียวฟาร์ม (Mr.mushroom)

ผาเก็บตะวัน

สวนคุณเจี๊ยบ

วิลเทจฟาร์มแอนด์ไวน์เนอรี่

จิตตธรรมสถาน

วัดบุไทร

ภาพผนวกที่ ค2 แหล่งท่องเที่ยวในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ง

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ง1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ประเภท	ที่ตั้ง (หมู่)	จำนวน UNIT (หลัง/ห้อง)	จำนวนผู้เข้าพักที่รับได้สูงสุดต่อคืน (คน)	ราคา (บาท)	ช่วงเวลาที่เปิดให้พัก	เจ้าของกิจการ
1.	วิวสวยฟ้าใสรีสอร์ท	รีสอร์ท	1	12	100	1000-6000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
2.	ฮิมภูฮิลล์	รีสอร์ท	1	76	150	2000	ทั้งปี	คนภายนอก
3.	บ้านทองคำ	รีสอร์ท	1	7	80	1000-10000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
4.	บ้านขันติชัย	รีสอร์ท	1	5	20	500-1500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
5.	บ้านไร่กาแล	รีสอร์ท	1	9	60	1200-2000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
6.	ภูแพรวพราว	รีสอร์ท	1	5	5	1500-6000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
7.	บ้านทอฝัน	รีสอร์ท	1	6	50	1200-8000	ทั้งปี	คนภายนอก
8.	บ้านสวย 82 โฮมสเตย์	โฮมสเตย์	1	11	70	1500-5000	ทั้งปี	คนภายนอก
9.	บ้านไร่ผาศิลา	รีสอร์ท	1	2	35	1500-4500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
10.	บ้านไร่ระเบียงดาว	รีสอร์ท	1	11	200	1000-2000	ทั้งปี	-
11.	บ้านสวนพฤกษาศิลาวารี	รีสอร์ท	1	8	100	1000	ทั้งปี	คนภายนอก
12.	ลัลลาบาย	รีสอร์ท	1	4	10	800-1000	ทั้งปี	คนภายนอก
13.	ภูสวยแก่งสราญ	รีสอร์ท	1	4	50	2000	ทั้งปี	คนภายนอก
14.	วังน้ำเขียววิลเลจ	รีสอร์ท	2	19	80	800-5000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
15.	บ้านพระจันทร์ยิ้ม	รีสอร์ท	2	9	100	1500-4000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
16.	บ้านไร่โอโซน	รีสอร์ท	2	9	45	2200	ทั้งปี	คนภายนอก
17.	เดอะกรีนวังน้ำเขียว	รีสอร์ท	2	16	50	2000-2500	ทั้งปี	คนภายนอก
18.	บ้านลภัสวัลย์	รีสอร์ท	2	9	30	2000	ทั้งปี	คนภายนอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ง1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ประเภท	ที่ตั้ง (หมู่)	จำนวน UNIT (หลัง/ห้อง)	จำนวนผู้เข้าพักที่รับได้สูงสุดต่อคืน (คน)	ราคา (บาท)	ช่วงเวลาที่เปิดให้พัก	เจ้าของกิจการ
19.	บ้านไม้เพียงเขา	รีสอร์ท	2	6	30	3000-10000	ทั้งปี	คนภายนอก
20.	บ้านปลายเนิน	รีสอร์ท	2	9	25	1500-2000	ทั้งปี	คนภายนอก
21.	ชมจันทร์ฮัท	รีสอร์ท	2	9	60	1800-6500	ทั้งปี	คนภายนอก
22.	บ้านสวนริมภู	รีสอร์ท	2	6	40	800-3500	เฉพาะฤดูท่องเที่ยว	คนภายนอก
23.	ทักษิณาการ์เด้น	รีสอร์ท	2	12	40	1800	ทั้งปี	คนภายนอก
24.	บ้านวิมานหมอก	รีสอร์ท	2	19	150	2500-5000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
25.	9 ตะวันพันดาว	โฮมสเตย์	2	5	10	1000-1500	ทั้งปี	คนภายนอก
26.	ต้นน้ำโฮมสเตย์	โฮมสเตย์	2	20	100	750-8500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
27.	จังเกิลวิว	รีสอร์ท	2	4	40	1000-2000	ทั้งปี	คนภายนอก
28.	บ้านไม้เคียงภู	รีสอร์ท	2	4	23	3500	ทั้งปี	-
29.	บ้านบุญประดิษฐ์	รีสอร์ท	2	12	50	1800-6500	ทั้งปี	คนภายนอก
30.	ที.พี.ราชเดชเพลส	รีสอร์ท	2	5	24	2200-5000	ทั้งปี	คนภายนอก
31.	บ้านไร่คุณน้อง	รีสอร์ท	2	7	70	1000-4000	ทั้งปี	คนภายนอก
32.	นนทรีริมธาร	รีสอร์ท	2	6	23	2000-4000	ทั้งปี	คนภายนอก
33.	บ้านไร่ไม้หอม	รีสอร์ท	2	4	30	2000-6000	ทั้งปี	คนภายนอก
34.	บ้านไม้ชายน้ำ	รีสอร์ท	2	4	18	1500-2000	ทั้งปี	-
35.	บ้านอิงน้ำ	รีสอร์ท	2	4	40	1500-3000	ทั้งปี	คนภายนอก
36.	ไทยเฮลทรีทรีต	รีสอร์ท	2	11	28	1000-2200	ทั้งปี	คนภายนอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ง1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ประเภท	ที่ตั้ง (หมู่)	จำนวน UNIT (หลัง/ห้อง)	จำนวนผู้เข้าพักที่รับได้สูงสุดต่อคืน (คน)	ราคา (บาท)	ช่วงเวลาที่เปิดให้พัก	เจ้าของกิจการ
37.	บ้านคีรีธาร	รีสอร์ท	2	3	30	1500-7000	ทั้งปี	คนภายนอก
38.	นนทรีสเต็กฮัท	รีสอร์ท	2	5	10	2000	ทั้งปี	คนภายนอก
39.	บ้านไจแอ้น	รีสอร์ท	2	7	15	1500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
40.	ภูสวยลมหนาว	รีสอร์ท	2	7	15	1000-7000	ทั้งปี	คนภายนอก
41.	บ้านริมฝายชายเขา	รีสอร์ท	2	3	6	2000-5000	ทั้งปี	คนภายนอก
42.	ต้นตะวันโฮมสเตย์	โฮมสเตย์	2	14	30	-	-	คนท้องถิ่น
43.	แก้วอนงค์บุรี	รีสอร์ท	2	20	50	1500-2500	ทั้งปี	คนภายนอก
44.	แอทโฮม 172	รีสอร์ท	2	4	30	1000-3000	ทั้งปี	คนภายนอก
45.	บ้านรับลมชมดาว	รีสอร์ท	2	5	70	2500-6000	ทั้งปี	คนภายนอก
46.	ต้นน้ำโฮมสเทด	รีสอร์ท	2	20	300	1500-8500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
47.	บ้านห่อทรัพย์	รีสอร์ท	2	4	40	1000-1500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
48.	บ้านลมสูง	รีสอร์ท	2	8	60	1000-4000	ทั้งปี	คนภายนอก
49.	วังน้ำเขียวอินเลิฟ	รีสอร์ท	2	10	60	2500-8000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
50.	88 กามองเต้โฮม	รีสอร์ท	2	15	150	2000-10000	ทั้งปี	คนภายนอก
51.	บ้านระเบียงลม	รีสอร์ท	2	4	60	1500-5000	ทั้งปี	คนภายนอก
52.	Green Cottage	รีสอร์ท	2	2	10	1200-8000	ทั้งปี	คนภายนอก
53.	ต้นตะวันโฮมสเตย์2	โฮมสเตย์	2	15	150	600-4000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
54.	มายชาเลต์	รีสอร์ท	2	3	20	-	ทั้งปี	คนภายนอก
55.	บ้านปลายน้ำ	รีสอร์ท	2	5	30	1500-2500	ทั้งปี	คนภายนอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ง1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ประเภท	ที่ตั้ง (หมู่)	จำนวน UNIT (หลัง/ห้อง)	จำนวนผู้เข้าพักที่รับได้สูงสุดต่อคืน (คน)	ราคา (บาท)	ช่วงเวลาที่เปิดให้พัก	เจ้าของกิจการ
56.	บ้านครูเป้า	รีสอร์ท	2	3	20	1000-2000	ทั้งปี	คนภายนอก
57.	บ้านไร่ลุงแท่ง	รีสอร์ท	2	9	200	900-1500	ทั้งปี	คนภายนอก
58.	ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	รีสอร์ท	3	30	148	400-1800	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
59.	วังน้ำเขียวซิตี้ รีสอร์ทจำกัด	รีสอร์ท	3	10	20	600-900	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
60.	ไร่น้องกิตแคมป์ปิ้ง	รีสอร์ท	3	3	100	300-500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
61.	บ้านทองฉิมพลี	โฮมสเตย์	4	10	40	200/คน	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
62.	สายธารในม่านหมอก	รีสอร์ท	4	9	48	800/คน	ทั้งปี	คนภายนอก
63.	นิกลองสเตย์	โฮมสเตย์	4	10	30	1800	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
64.	บุไทรคันทรีวิว	รีสอร์ท	4	56	250	1250-6000	ทั้งปี	คนภายนอก
65.	ภูสักพาราแคมป์ปิ้ง	รีสอร์ท	4	5	18	1500-3000	ทั้งปี	คนภายนอก
66.	บ้านฟูเฟื่องฟ้า	รีสอร์ท	4	5	50	200/คน	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
67.	บ้านสวนบุไทร	รีสอร์ท	4	7	60	1500-5000	ทั้งปี	คนภายนอก
68.	บ้านสวนจินดาพงษ์	รีสอร์ท	4	15	30	1500-3500	ทั้งปี	คนภายนอก
69.	บ้านสวนคุณวิภา	โฮมสเตย์	4	3	18	200-350	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
70.	U Homestay	โฮมสเตย์	4	5	50	2000-8500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
71.	ตะวันจันทร์ดาว	รีสอร์ท	4	6	60	1000-3000	ทั้งปี	คนภายนอก
72.	บ้านภูไพรงาม	โฮมสเตย์	5	10	30	700	ทั้งปี	คนท้องถิ่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ง1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ประเภท	ที่ตั้ง (หมู่)	จำนวน UNIT (หลัง/ห้อง)	จำนวนผู้เข้าพักที่รับได้สูงสุดต่อคืน (คน)	ราคา (บาท)	ช่วงเวลาที่เปิดให้พัก	เจ้าของกิจการ
73.	บุไทรโฮมสเตย์ (กลุ่มลุงอินทร์)	โฮมสเตย์	4	15	100	350	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
74.	ภูผาวารีรีสอร์ท	รีสอร์ท	5	10	175	1500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
75.	บ้านไร่ในวัง	รีสอร์ท	5	11	30	900-3000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
76.	อิ่มอกอิ่มใจ	รีสอร์ท	5	6	21	900	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
77.	ภูพฤกษา	รีสอร์ท	5	14	86	600/คน	ทั้งปี	คนภายนอก
78.	เนินตะวันแคมป์ปิ้ง	รีสอร์ท	5	10	55	800-3800	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
79.	บ้านสวนสงวนสุขรีสอร์ท	รีสอร์ท	5	6	90	1800-7000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
80.	บ้านไร่ภูวิว	รีสอร์ท	5	10	50	1000-3500	ทั้งปี	คนภายนอก
81.	บ้านสวนเทพารักษ์	รีสอร์ท	5	5	30	600-1000	ทั้งปี	คนภายนอก
82.	นุชจนาถรีสอร์ท	รีสอร์ท	5	17	30	1200-2500	ทั้งปี	คนภายนอก
83.	บ้านไอดิน	รีสอร์ท	5	6	19	1900-5000	ทั้งปี	คนภายนอก
84.	บ้านไร่ในวัง	รีสอร์ท	5	11	30	900-3000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
85.	ภูพฤกษารีสอร์ท	รีสอร์ท	5	15	80	4500-12000	-	คนภายนอก
86.	สตาร์เวลการ์เด้นโฮม	รีสอร์ท	6	46	150	1500-7500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
87.	กิติยาวิว	โฮมสเตย์	6	5	15	800-1000	ทั้งปี	คนภายนอก
88.	ณริสาเพลส	รีสอร์ท	6	10	30	1000-2000	ทั้งปี	คนภายนอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ง1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ประเภท	ที่ตั้ง (หมู่)	จำนวน UNIT (หลัง/ห้อง)	จำนวนผู้เข้าพักที่รับได้สูงสุดต่อคืน (คน)	ราคา (บาท)	ช่วงเวลาที่เปิดให้พัก	เจ้าของกิจการ
89.	วังน้ำเขียวคอทเทท	รีสอร์ท	6	4	10	3500	ทั้งปี	คนภายนอก
90.	บ้านชมเดือน	รีสอร์ท	6	11	25	1000-6500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
91.	กระท่อมเคียงดาว	รีสอร์ท	6	7	30	1500-4000	ทั้งปี	คนภายนอก
92.	วังน้ำเขียว in love	รีสอร์ท	6	10	40	990-7500	ทั้งปี	คนภายนอก
93.	บ้านสีน้ำ	รีสอร์ท	6	6	15	1500-3500	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
94.	ภูไม้หนาว	รีสอร์ท	6	32	48	3000-9000	ทั้งปี	คนภายนอก
95.	บ้านโอบรัก	รีสอร์ท	6	6	50	2500-5500	ทั้งปี	คนภายนอก
96.	ภูผาแก้วโฮมสเตย์	โฮมสเตย์	6	10	50	3000	ทั้งปี	คนภายนอก
97.	Vogue Bunlungmake	รีสอร์ท	6	-	-	-	-	คนภายนอก
98.	บ้านดวงสุดา	รีสอร์ท	6	2	50	1000-1500	ทั้งปี	คนภายนอก
99.	วิลเลจฟาร์ม	รีสอร์ท	7	13	30	2200-12000	ทั้งปี	คนภายนอก
100.	ศศินันท์บ้านไร่	รีสอร์ท	8	8	24	-	-	คนภายนอก
101.	ไผ่หวานแคมป์ปิ้ง	รีสอร์ท	8	4	12	800-1200	ทั้งปี	คนภายนอก
102.	บ้านจวนทองผักหวานป่า	รีสอร์ท	8	3	30	-	ทั้งปี	คนภายนอก
103.	บ้านสวนฉลาดปรุ	รีสอร์ท	8	6	70	400-1000	ทั้งปี	คนภายนอก
104.	ภูทัดแสง	โฮมสเตย์	8	4	30	1000-5000	เฉพาะฤดูท่องเที่ยว	คนท้องถิ่น
105.	บ้านภูสลัดได	รีสอร์ท	8	4	200	1400-14000	ทั้งปี	คนภายนอก
106.	สบายกายวิลล่า	รีสอร์ท	8	6	30	2400-4000	ทั้งปี	คนภายนอก
107.	สวนเกษตรเจตนิพิฐ	รีสอร์ท	8	7	100	500-2500	ทั้งปี	คนภายนอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ง1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อที่พัก	ประเภท	ที่ตั้ง (หมู่)	จำนวน UNIT (หลัง/ห้อง)	จำนวนผู้เข้าพักที่รับได้สูงสุดต่อคืน (คน)	ราคา (บาท)	ช่วงเวลาที่เปิดให้พัก	เจ้าของกิจการ
108.	บ้านสวนภูมิตะวัน	โฮมสเตย์	9	5	80	800	เฉพาะฤดูท่องเที่ยว	คนภายนอก
109.	ฟ้าวารีโฮมสเตย์	รีสอร์ท	9	8	50	600/คน	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
110.	บ้านสวนร่มไม้ชายเขา	โฮมสเตย์	9	8	30	2000	เฉพาะฤดูท่องเที่ยว	คนท้องถิ่น
111.	บ้านสวนทองทวี	รีสอร์ท	9	10	30	1200-1500	ทั้งปี	คนภายนอก
112.	เดือนกับตะวันไทย-เยอรมันคอรเนอร์	โฮมสเตย์	9	8	120	1000-1600	ทั้งปี	คนภายนอก
113.	เคียงหมอก charlet	รีสอร์ท	10	16	60	1000-10000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
114.	รีสอร์ท เดอบัว วัลเลย์	รีสอร์ท	10	23	100	2100-13000	ทั้งปี	คนท้องถิ่น
115.	ศรีพาชนะรีสอร์ท	รีสอร์ท	10	10	120	1200-7500	ทั้งปี	คนภายนอก
116.	บ้านสวนเพียงสุข	รีสอร์ท	10	10	30	2000-5000	ทั้งปี	คนภายนอก
117.	มัชลีเคียงดาว	รีสอร์ท	10	8	25	1000	ทั้งปี	คนภายนอก
118.	บ้านสวนคุณยาย	รีสอร์ท	10	8	22	1800-4000	ทั้งปี	คนภายนอก
119.	Casa Pendio	รีสอร์ท	11	4	12	1500-2500	เฉพาะฤดูท่องเที่ยว	คนภายนอก
120.	ละลานดาว	รีสอร์ท	11	3	30	1000-2000	ทั้งปี	คนภายนอก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

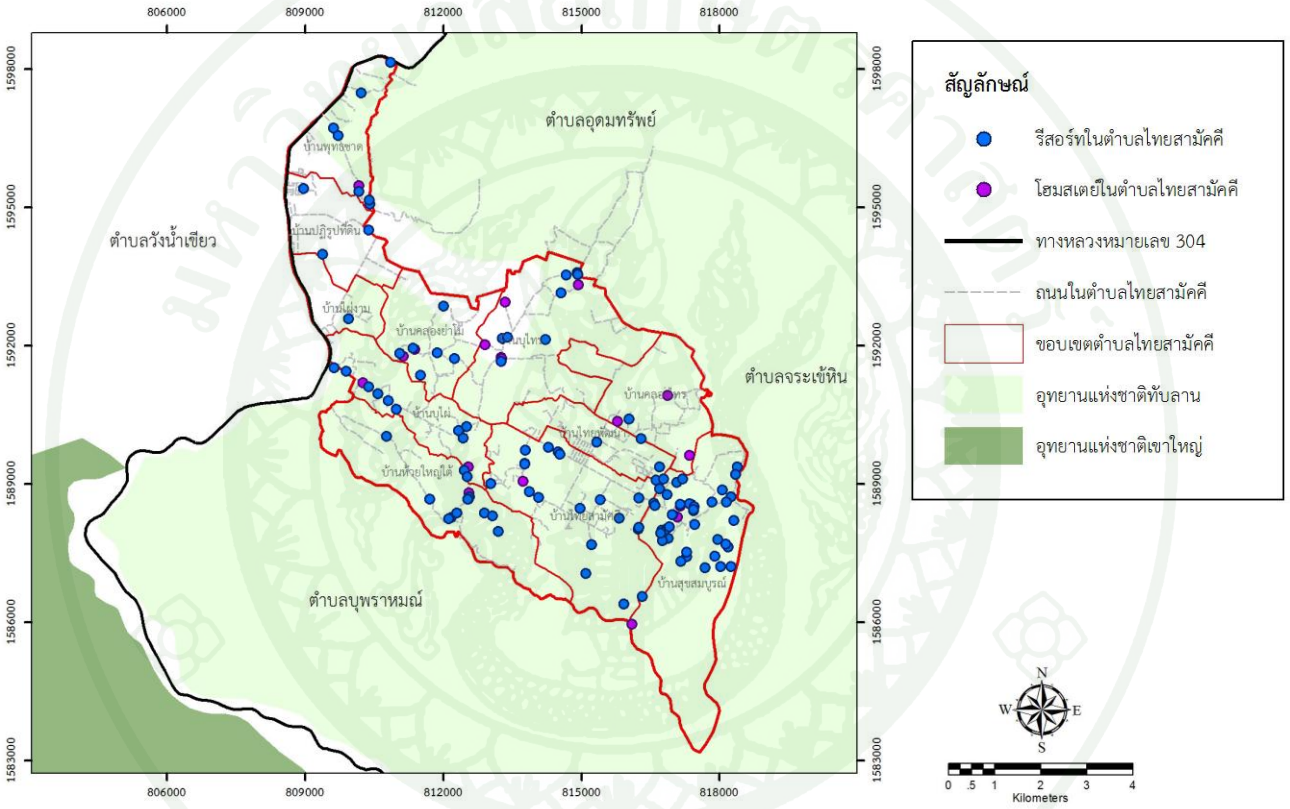

ภาพผนวกที่ ง1 แผนที่สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา: แสงสรรค์ และคณะ (2557)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพผนวกที่ ง2 ภาพสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักแรมในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก จ

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหารในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ จ1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหารในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	ประเภทร้าน	ประเภทอาหาร	ที่อยู่	รายละเอียด	หมายเหตุ
1	ร้านเดอวัง (De wang)	ระดับหรู (fine dining)	อาหารไทยทั่วไป อาหารประจำชาติ และกาแฟ	101 หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัด นครราชสีมา โทร 081-755-9459	ร้านอาหารและร้านกาแฟ ร้านโปสการ์ด ร้านขายของที่ระลึก ร้านของตกแต่งบ้าน ร้านเสื้อผ้า และมุมสวยๆ ให้ถ่ายรูป	
2	ร้านบ้านสเต็กกลางสวน Steaks House และร้านกาแฟมอนทาน่าคาร์เฟ่ แอนด์เบเกอรี่: มอนทาน่าฟาร์ม	ระดับหรู (fine dining)	อาหารไทยทั่วไป อาหารประจำชาติ และกาแฟ	199 หมู่ 6 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา โทร.044-228-376 044-228-450 087-779-9870	ร้านอาหารไทยและร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีอาหารแนะนำคือสเต็กแกะและสปาเก็ตตี้ขี้เมา	
3	ร้านวิลเทจฟาร์ม & ไวเนอรรี่	ระดับหรู (fine dining)	อาหารไทยทั่วไป และอาหารประจำชาติ	103 หมู่ 7 บ้านไผ่งาม ตไทย . สามัคคี อ. วังน้ำเขียว จ. นครราชสีมา โทรศัพท์ 0-4422-8407-8	ร้านอาหารไทยและร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีอาหารแนะนำคือสเต็กขาหมูเยอรมัน ซี่โครงหมูน้ำพริกชาวไร่ ยำวิลเลจฟาร์ม	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ จ1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	ประเภทร้าน	ประเภทอาหาร	ที่อยู่	รายละเอียด	หมายเหตุ
4	ร้านจังเกิลวิว	ระดับหรู (fine dining)	อาหารประจำชาติ	หมู่ 2 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา โทร.081-257-4462	ร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีอาหารแนะนำคือ พิซซ่า ขาหมูเยอรมันไส้กรอก	
5	ร้านครัวต้นไทร	ระดับหรู (fine dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 1 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา โทร. 089-7187944	ร้านอาหารไทย มีอาหารแนะนำคือ เมนูเห็ด/ปลา อาหารเพื่อสุขภาพ	
6	ร้านนนทรีสเต็กฮัท	ระดับหรู (fine dining)	อาหารไทยทั่วไปและอาหารประจำชาติ	หมู่ 7 บ้านไผ่งาม ตไทยสามัคคี . อ. วังน้ำเขียว จ. นครราชสีมา โทร 0-4422-8407-8	ร้านอาหารไทยและร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีอาหารแนะนำคือ เมนูจำพวกสเต็ก	
7	ร้านกาแฟกระต่ายหมายจันทร์ (Coffee De Moon)	ระดับหรู (fine dining)	ร้านกาแฟ	หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีเมนูแนะนำคือ กาแฟชาเขียว/เค้ก/	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ จ1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	ประเภทร้าน	ประเภทอาหาร	ที่อยู่	รายละเอียด	หมายเหตุ
8	ร้านลาคัมปาณ	ระดับหรู (fine dining)	อาหารไทยทั่วไป อาหารประจำชาติ และกาแฟ	หมู่ 6 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร. 044-228-112 081-879-9651	ร้านอาหารไทยและร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีอาหารแนะนำคือ โรตี แกงเขียวหวาน	
9	ร้านเล็กซ์เรสเตอร์รอง Lex's Restaurant	ระดับหรู (fine dining)	อาหารประจำชาติ	หมู่ 8 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา โทร.085-8581185 086-4694828	ร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีอาหารแนะนำคือ สเต็กเนื้อ	
10	ร้านสเต็ก 69 Dady da	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารไทยทั่วไป และอาหารประจำชาติ	228 หมู่ 3 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารไทยและร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีอาหารแนะนำคือ สเต็กหมูนุ่ม หอยอบชีส	
11	ร้านสเต็กสมายฮา และครัวทิมังกรู	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารไทยทั่วไป และอาหารประจำชาติ	หมู่ 7 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารไทยและร้านอาหารสไตล์ยุโรป มีอาหารแนะนำคือ สเต็กหมู/เนื้อ หมูป่า กวาง	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ จ1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	ประเภทร้าน	ประเภทอาหาร	ที่อยู่	รายละเอียด	หมายเหตุ
12	ร้านครัวขนาบโขง	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 7 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารไทย มีอาหารแนะนำ คือ ลาบญวน ต้มไก่พริกไทยดำ เมนูเห็ด	
13	ร้านครัวลุงแว่น	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารทะเล	หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารทะเล มีอาหารแนะนำ คือ หมึกไข่นึ่งมะนาว ปลากะพงทอดน้ำปลา น้ำพริกไข่ปู	
14	ร้านครัวปิ่นแก้ว	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารไทย มีอาหารแนะนำ คือ เมนูปลา/เห็ด	
15	ร้านอิ่มอกอิ่มใจ	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารไทย มีอาหารแนะนำ คือ ซี่โครงหมูอบซอส เมนูเห็ด/ผักสด	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ จ1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	ประเภทร้าน	ประเภทอาหาร	ที่อยู่	รายละเอียด	หมายเหตุ
16	ร้านสวนอาหารบ้านเลขที่ 5	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 1 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารไทย มีอาหารแนะนำคือ ไก่ทอดน้ำปลา เมนูเห็ด/ปลา	
17	ร้านครัววังน้ำเขียว	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 1 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา โทร.089-949-6988	ร้านอาหารไทย มีอาหารแนะนำคือ ไก่ทอดน้ำปลา เมนูเห็ด/ปลา	
18	ร้านไก่นายเมือง	ร้านอาหารระดับกลาง (casual dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 1 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา โทร.089-949-6988	ร้านอาหารไทย มีอาหารแนะนำคือ ไก่ย่าง ส้มตำ ลาบ ต้มแซ่บ	
19	ร้านก๋วยเตี๋ยวเป่าปากสมุนไพรเพื่อสุขภาพ	ร้านอาหารทั่วไป (fast dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	ร้านก๋วยเตี๋ยว มีอาหารแนะนำคือ หมูตุ๋น ไก่ตุ๋น	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ จ1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	ประเภทร้าน	ประเภทอาหาร	ที่อยู่	รายละเอียด	หมายเหตุ
20	ร้านอาตงขาหมู	ร้านอาหารทั่วไป (fast dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 6 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	ร้านขาหมู ข้าวหมูแดง มีอาหารแนะนำคือ ขาหมู	
21	ร้านครัวณศิริ	ร้านอาหารทั่วไป (fast dining)	กาแฟ	หมู่ 6 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	ร้านกาแฟ	
22	ร้านครัวทับทิม	ร้านอาหารทั่วไป (fast dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 8 ไทยสามัคคี ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารไทย มีอาหารแนะนำคือ เมนูเห็ด	
23	ร้านลาบเป็ดคุ้มวังทอง	ร้านอาหารทั่วไป (fast dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 8 ตำบลไทยสามัคคีอำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านอาหารอิสาน มีเมนูแนะนำคือ ลาบเป็ด ต้มแซ่บ ก้อยขม	
24	ร้านคนเดินทางวังน้ำเขียว	ร้านอาหารทั่วไป (fast dining)	อาหารไทยทั่วไป	หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านก๋วยเตี๋ยวหมู/เนื้อ	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ จ1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อร้านอาหาร	ประเภทร้าน	ประเภทอาหาร	ที่อยู่	รายละเอียด	หมายเหตุ
25	ร้านกาแฟ บรรดารา	ร้านริมบาทวิถี (kiosk)	กาแฟ	หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านกาแฟ	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

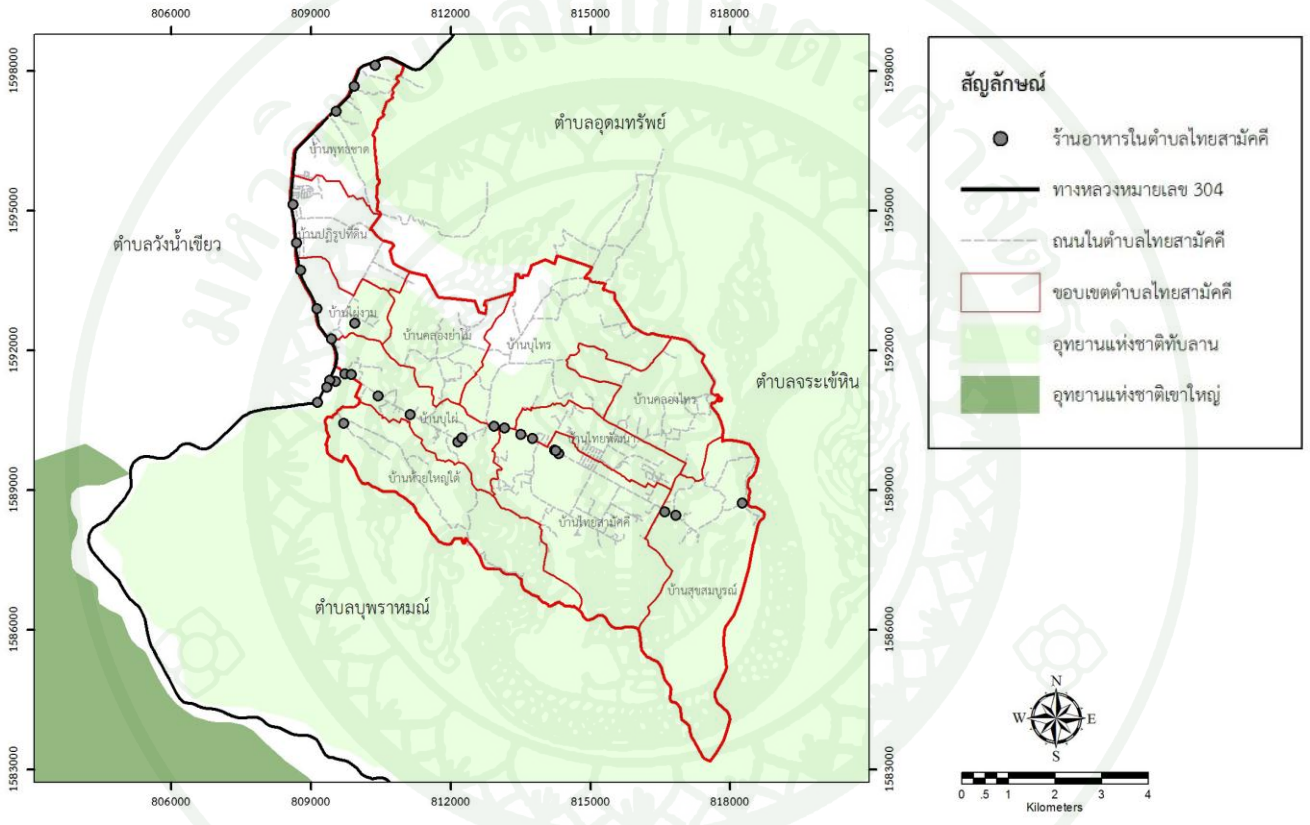

ภาพผนวกที่ จ1 แผนที่สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหารในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา: แสงสรรค์ และคณะ (2557)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ฉ

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านขายของที่ระลึกและของฝากอาหาร
ในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางผนวกที่ ฉ1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านขายของที่ระลึกและของฝากในตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับที่	ชื่อร้าน	ประเภทร้าน	ที่อยู่	รายละเอียด	หมายเหตุ
1	ร้านมอนทาน่าฟาร์ม	ร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทของบริโภค	หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร 081-755-9459	ร้านขายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ผัก ผลไม้ และของที่ระลึกต่างๆ เช่น เสื้อ หมวก ร่ม	
2	ร้านโชคชัย Mushroom	ร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทของบริโภค	หมู่ 1 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา	ร้านขายของผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร เช่น เห็ดสามรส เห็ดอบแห้ง จ้อเห็ด เป็นต้น	
3	ร้านวิลเทจฟาร์ม & ไวเนอรรี่	ร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทของบริโภค	หมู่ 7 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว นครราชสีมา โทรศัพท์ 0-4422-8407-8	ร้านขายผลิตภัณฑ์จากองุ่น เช่น ไวน์ น้ำองุ่น องุ่นกวน และของฝากประเภทเสื้อ กระเป๋า	
4	ร้านวังน้ำเขียวฟาร์ม (Mr.Mushroom)	ร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทของบริโภค	155 หมู่ 2 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร 081-001-1555	ร้านขายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และอาหารแปรรูปต่าง เช่น เห็ด ผัก ผลไม้ น้ำพริกเห็ด	
5	ร้านเดอวัง (De wang)	ร้านของที่ระลึกและของฝากประเภทของบริโภค	101 หมู่ 5 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โทร 081-755-9459	ร้านขายของที่ระลึก ของตกแต่งบ้าน เสื้อผ้า โปสการ์ด	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ช

ภาพการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาพผนวก ช1 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ นางสาวรวินันทน์ โพธะ

เกิดวันที่ 30 พฤศจิกายน 2528

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (ดนตรีไทย)

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยนักวิจัยโครงการผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติทับลาน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลงานดีเด่น/รางวัลทางวิชาการ -

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์